

Bijlagen van:

Het Viertaktmodel in cluster-2 onderwijs

Een evaluatie van de toepassing van een model dat structuur biedt bij
woordenschatlessen

Hogeschool Utrecht
Opleiding logopedie

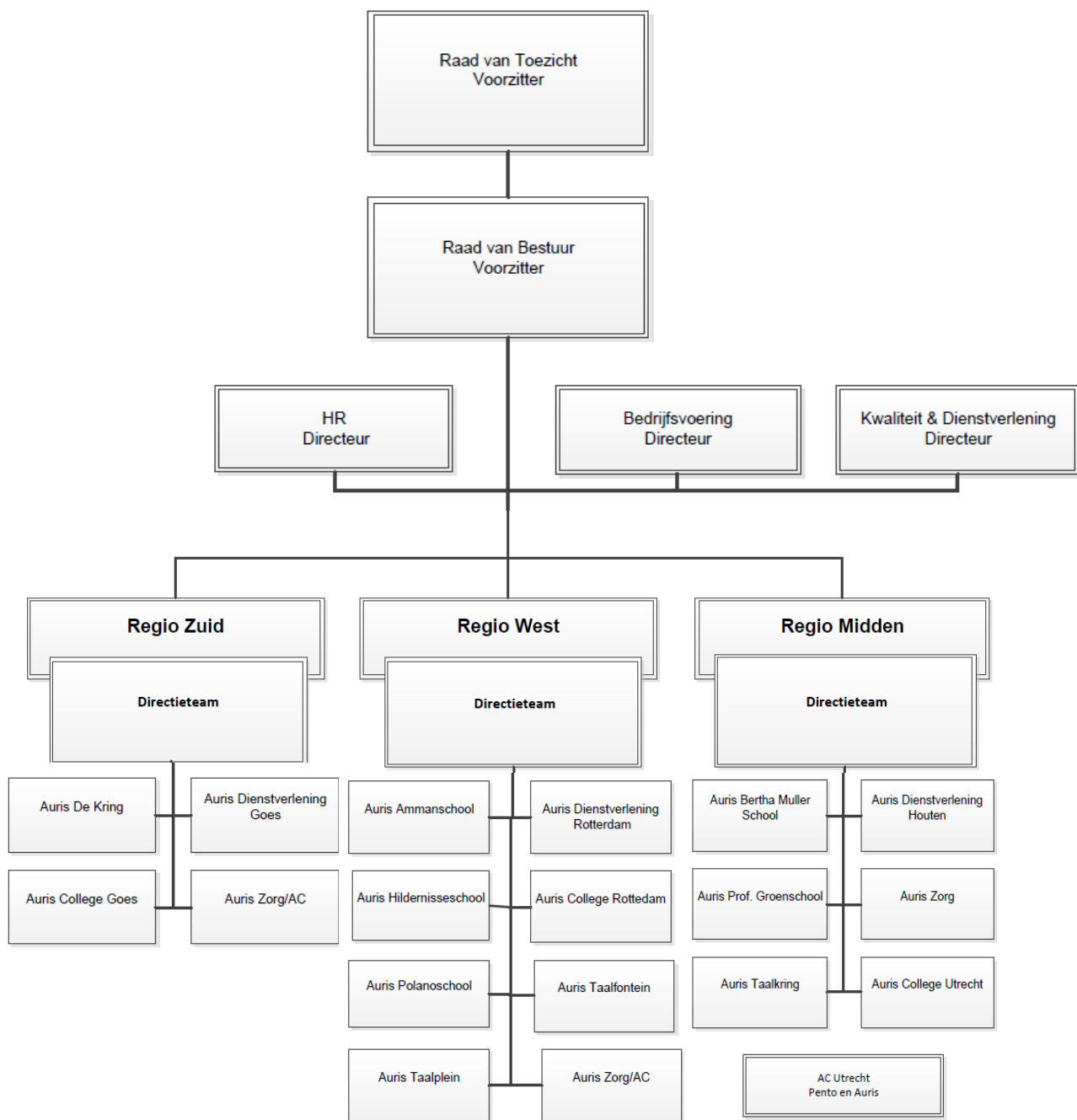
Daniëlle van der Schoot
Jolien Uijenkruijer
Kiki Vinke

Juni 2012

Inhoudsopgave

Bijlage 1: Organogram Auris.....	3
Bijlage 2: Ingevulde vragenlijsten.....	4
Bijlage 3: Ingevulde observatielijsten.....	15
Bijlage 4: Toelichting bij het interview	73
Bijlage 5: Uitgewerkte interviews.....	78
Bijlage 6: Resultaten verwerkt in Excel	198
Bijlage 7: Voorbeelden 'Graphic Organizers'.....	215
Bijlage 8: Voorbeeld van een woordmuur	218
Bijlage 9: Voorbeelden van thematafels	219
Bijlage 10: Voorbeelden van voorwerpen.....	220
Bijlage 11: Voorbeelden van prentenboeken.....	221
Bijlage 12: Voorbeelden van afbeeldingen	222
Bijlage 13: Voorbeelden van WoordenSTART	223
Bijlage 14: Voorbeeld van controleren na een thema	224
Bijlage 15: Voorbeeld overzicht WOT-lessen in een week.....	225
Bijlage 16: Verantwoordelijkheid scriptie	227

Bijlage 1: Organogram Auris

Bijlage 2: Ingevulde vragenlijsten

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist:

Datum les: 03-04-12 9:00 uur

Student:

Datum van invullen:

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

Apotheek, potje, flesje, tube, pil, drankje, zacht, hard

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

Zie bovenstaande woorden

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

Ja, de inhoud en functie van de medicijnen in de flesjes/potjes. De kinderen vragen ernaar. Je geeft een omschrijving van de waarnaam.

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

De taalles is verlopen zoals gepland. Halverwege maakt de leraar een aanpassing in spel/oefeningen. De concentratie neemt af, de rust neemt toe. Er moet snelheid in de les komen.

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

Kinderen zijn enthousiast en roepen veel door de les. De kringregels lopen nog niet helemaal goed.

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist:

Datum les: 12-04-12

13:00 uur

Student:

Datum van invullen:

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

Alle woorden die bij 'apothek' horen:
apothek, flesje, potje, tube, pillen, zalf.
En andere willekeurige woorden die uit
thema 'zie ik zijn komen'.

2. Welke(nieuwe) woorden zijn er in de taalles aangeboden?

Er zijn geen nieuwe woorden aangeboden.
Dit was een consolideren (herhaling)
inbrenging
inbrenging

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

Nee. Eventueel woorden passend bij de
uitleg van het spel.

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

Ja.
Bij memory is het belangrijk om het
temps erin te houden.

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

Ja, ik was tevreden over de les.

vragenlijst woordenschaties met gebruik van het viertaktmodel

Leerkracht/logopedist:

Student:

Datum les: 23 april 2012

Datum van invullen: 24/04/2012

(Deze les werd gegeven door de logopedist.)

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

graas, schaap, lammetje, koe, kalfje, paard, veulenscheutje
(melk), (kinder) boerderij
Herhaling: dieren die we gezien hebben op de boerderij

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

Deze woorden zijn nu totaal nieuw voor de kinderen
De woorden worden passief redelijk beheerst
Met name de jonge dieren zijn actief 'nieuw'

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

Ik denk rier, melk drinken, graaf/klein
Dit was omdat de kinderen hiernaar vroeg

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

Ja

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

Ja. De kinderen (90%) waren betrokken en deden actief mee
Zeker bij het liedje!

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het viertaktmodel

Leerkracht/logopedist:

Datum les: 7 mei 2012

Student:

Datum van invullen:

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

Zacht, ruw, aaien, voorzichtig, bang.
(verder was het een herhaling van de
herderij dieren middels boek 'de spin die
het te druk had')

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

- Zacht / ruw / voorzichtig was voor de
meeste kinderen nieuw
- web / weven

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

- web en weven zijn niet expliciet
geïntroduceerd (maar die waren
met de herfst wel al aan bod geweest
voor een deel v.d. klas was het wel nieuw
(± 311))

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

- De kinderen waren erg druk / onrustig.
aan'hang'ben ik niet tegehooren.
met het boek was er meer structuur
en rust. Dat ging beter gelukkig.

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

Qua inhoud wel, qua sfeer niet.
ik vond ze erg druk. Ze hielden
zich niet goed aan de leiding, gingen
geluiden. Beetje mag natuur-
lijk wel maar dit was teveel.
Indiv. 11 waren lastig (Jozeph, Amir
Wardi). Ismail viel in slaap.

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist:

Student:

Datum les: 3/4

Datum van invullen: 03-04-2012

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

- Operatie - Slangetje
- Narcose
- Kapsje

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

Narcose
Kapsje
Slangetje

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

Operatiekamer
nee
waren relevant voor het toneelstukje

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

Gepland, geen aanpassing

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

Voor deze fase was het remanipuleren was onderdeel
kei. Beperkt misochien vertlaars dat de onrust
op het laatste

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist:
Datum les: 20-4-2012

Student:
Datum van invullen: 20-4-2012

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

broeder - uitkomen - voeren - uitdriegen - ei - nest
(schaap) lammetje (kip) kuiken (koe) kalfje (varken) big
paard (veulen)je

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

Dit is een herhaling van de woorden die
in deze week zijn aangeboden, tevens een consolidatie-
oefening en 'toetsing' welke woorden op de woordmuur
moet blijven.

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

Nee

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

Gepland

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

Ja we hebben een aardig beeld van welke woorden
wel en niet behelpt zijn. We weten wat we nu moeten
herhalen.

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist:

Datum les: 7-5-2012

Student:

Datum van invullen: 9-5-2012

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

Bloem: steel - blad - bol - vaas - zandje

Bloem: hulp - zon - zonnebloem

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

Alle bovenstaande woorden m.u.v. zandje en

zonnebloem (dit was een herhaling)

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

door de kinderen begonnen zelf over 'die prikkers'

aan een zon. Wie hebben dit toen meteen

gelabeld

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

Ja, ik vond hem wel aardig lang te duren

de kinderen hun aandacht verliezen

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

Zie boven. We hadden wel echt nieuwe onbekende

woorden uitgekozen. Herhaling blijft nodig

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist:

Datum les: 10-04-2012

Student:

Datum van invullen: 10-04-2012

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

lijpelt } Verdragen
lijpelt } Zaken
lijpelt } Vinden

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

alles

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

Ja, de woorden "huis" en "twee" zijn ongepland aanbod gekomen. → Het kwam de kinderen zelf op.

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

Ja, er zijn aanpassingen gemaakt. De woorden "huis" en "twee" zijn toegevoegd aan de lijst van de woorden die worden gebruikt.

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

Ja, ik ben tevreden over het verloop van de taalles. De kinderen waren betrokken en hebben hun eigen mening gegeven. Het was goed dat er was aandacht op de nieuwe woorden en dat ze zelf actief gebruikten.

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist:

Student:

Datum les:

Datum van invullen:

26 april 2012.

26 april 2012.

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

- wol - vacht - grasen - scheren - zacht - lam - schaa,
hude - wei

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

alles

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

"want" → de want was als voorbeeld van wol / vacht
→ lammetje wol → huiltje
lang - hart haan / wol

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

Ja, maar ik heb ook het digi. boek erbij gebruikt
voor extra visuele ondersteuning

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

Ja, de kinderen waren betrokken, deden goed mee.
De kinderen vonden het leuk dat mijn want van
een doek of lammetje was gemaakt. Kun je daar
meer vragen.

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het Viertaktmode

Leerkracht/logopedist:

Datum les:

10-05-2012

Student:

Datum van invullen:

10-05-2012

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

(Leren): smut, krulspoor, speen, hoef, rollen
miste, madder
speen / mis / worst

Verhalen: samen / big, grazen / hoe, schapen / schies

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

hanselaar, allemaal
hansen

stro

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

schies
laarsen
hoe / stappen

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

ja

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

ja, heel leuk verloop

Vragenlijst woordenschatles met gebruik van het Viertakmodel

Leerkracht/logopedist:

Datum les: 22-05-2017

Student:

Naam van invullen:

1. Welke woorden zijn er van tevoren geselecteerd voor de taalles?

kanin, nacht, snuffelen, knabbelen, knagen
aaien, trillen, voorzichtig
rennen, springen, keutels, uitske/beroe
weer, (reis) ~~reel~~ bench bang

2. Welke nieuwe woorden zijn er in de taalles aangeboden?

alle

3. Zijn er in de taalles woorden ongepland aanbod gekomen? Zo ja, welke en waarom?

nee

4. Is de taalles verlopen zoals gepland? Zijn er aanpassingen gemaakt? Zo ja, welke?

ja, als introducee hadden we een
koppie in de klas willen hebben. Het
konin kon alleen 's ochtends gebracht
worden. We hadden nu met foto's van
de oerleand willen beginnen, maar zijn

5. Bent u tevreden over het verloop van de taalles? Leg uit.

ja

te vergeken
geen tijd

Bijlage 3: Inge vulde observatielijsten

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht en logopedist A

Datum les: 03-04-2012

Datum van invullen: 04-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Operatie	(19x)
Kapje	(19x)
Slangetje	(19x)
Narcose	(29x)
Operatiekamer	(4x)
Operatietafel	I (1x)
Hechting	(4x)
Sneetje	(13x)
Opereren	(4x)
Hechten	II (2x)
Dokter	(16x)
Doktershoek	III (3x)
Dokterskoffer	II (2x)
Patiënt	(9x)
(Zieken)zaal	(9x)
Ziekenhuis	(10x)
Bed(den)	(8x)
Ingang	I (1x)
Uitgang	I (1x)
Lift	I (1x)
Verpleegster	(7x)
Doosje	(5x)
Gips	(5x)
Ziekenwagen	III (3x)
Glas	II (2x)
Spuit	III (3x)
Watje	(7x)
Chauffeur	I (1x)
Verjaardag	I (1x)
Pleister	II (2x)
Litteken	I (1x)

2. Hoeveel woorden komen er in deze les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☒ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 12

Functiewoorden: 0

4. Hoeveel woorden in deze les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: 11

Werkwoorden: 1

Bijvoeglijk naamwoorden: 0

5. Hoeveel woorden in deze les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Mondeling
- ☒ Afbeelding(en)
- ☐ Videobeeld(en)
- ☐ Voorwerp(en)
- ☐ Geluid(en) en/of muziek
- ☐ Beweging(en)
- ☐ Niet gezien in deze les
- ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze les woorden aangeleerd door middel van labelen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
8. Worden er in deze les woorden aangeleerd met behulp van synoniemen?
- Ja
 - ☐ Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze les woorden aan door aan te haken bij een bestaand concept bij de leerlingen (netwerkuitbreiding)?
- Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Betekenisaspecten
 - ☐ Extra betekenisaspecten
 - ☐ Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden (meerdere woorden in relatie tot elkaar aanbieden) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen (van het concept) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden (zichtbaar maken) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitspelen van (de functie van) het woord
 - Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
15. Wordt in deze les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- Ja
- ☐ Nee

16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze les gebruikt?

- Woordspin
- ☐ Woordparachute
- ☐ Woordkast
- ☐ Woordtrap
- ☐ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen in deze les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Spelletjes
- Woordmuur
- Werkactiviteit
- ☐ Niet gezien in deze les
- ☐ Anders

18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze les visueel in het klaslokaal?

- Ja
- ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Niet gezien in deze les

20. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Mondeling
- ☒ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Op papier
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Niet gezien in deze les

21. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☒ Materiële opdracht
- ☒ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☒ Mondeling
- ☒ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Niet gezien in deze les

22. Wie voert onderstaande taken uit in deze les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Voorbewerken	•	0	0
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	0	0	•
Controleren	•	0	0

Overige observaties:

Het woord 'hechten' wordt maar 2x genoemd in de les. Uit de observatie blijkt dat ze dit woord al eerder hebben geleerd. Dit wordt na de les door de leerkracht bevestigd.

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht en logopedist A

Datum les: 20-04-2012

Datum van invullen: 04-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Broeden/broedt	IIIIIIIIIIIIIIIIIIII(16x)
Nest	IIII (4x)
Jonge dieren	I (1x)
Ei/eieren	IIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIII (25 x)
Eitje/eitjes	I (1x)
Eend/eenden	IIIIIIIIII (12 x)
Eendje/eendjes	I (1x)
Uitbroeden/broedt uit	IIII (5x)
Kuikentje(s)	IIII (5x)
Klein	II (2x)
Uitkomen/komt uit	IIIIIIII (10x)
Eierschaal	II (2x)
Barst	II (2x)
Zitten	IIIIII (6x)
Kip	II (2x)
Leggen	II (2x)
Broertje	IIIIII (7x)
Zusje	I (1x)

2. Hoeveel woorden komen er in deze les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☒ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 5

Functiewoorden: 0

4. Hoeveel woorden in deze les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: 3

Werkwoorden: 2

Bijvoeglijk naamwoorden: 0

5. Hoeveel woorden in deze les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Mondeling
 - ☐ Afbeelding(en)
 - ☐ Videobeeld(en)
 - ☐ Voorwerp(en)
 - ☐ Geluid(en) en/of muziek
 - ☐ Beweging(en)
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze les woorden aangeleerd door middel van labelen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - ☐ Voorwerp(en)
 - ☒ Afbeelding(en)
 - ☐ Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
8. Worden er in deze les woorden aangeleerd met behulp van synoniemen?
 - ☐ Ja
 - ☒ Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze les woorden aan door aan te haken bij een bestaand concept bij de leerlingen (netwerkuitbreiding)?
 - ☒ Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - ☒ Betekenisaspecten
 - ☒ Extra betekenisaspecten
 - ☒ Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden (meerdere woorden in relatie tot elkaar aanbieden) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
 - ☒ Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen (van het concept) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
 - ☐ Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden (zichtbaar maken) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
 - ☐ Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - ☐ Voorwerp(en)
 - ☒ Afbeelding(en)
 - ☐ Uitspelen van (de functie van) het woord
 - ☐ Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders

15. Wordt in deze les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- Ja
- ☐ Nee

16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze les gebruikt?

- Woordspin
- ☐ Woordparachute
- ☐ Woordkast
- Woordtrap
- ☐ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen in deze les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Spelletjes
- Woordmuur
- Werkactiviteit
- ☐ Niet gezien in deze les
- ☐ Anders

18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze les visueel in het klaslokaal?

- Ja
- ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Materiële opdracht
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- Niet gezien in deze les

20. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Mondeling
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Op papier
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- Niet gezien in deze les

21. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Materiële opdracht
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Mondeling
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- Niet gezien in deze les

22. Wie voert onderstaande taken uit in deze les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Voorbewerken	•	0	0
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	•	0	0
Controleren	•	0	0

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht A

Datum les: 23-04-2012

Datum van invullen: 04-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Potje	(9x)
Aarde	(27x)
Zaadje(s)	(82x)
Plant(en)	(9x)
Plantje(s)	(36x)
Water	(2x)
Water (geven)	(4x)
Verpakking	(1x)
Wachten	(7x)
Groeien/gegroeid	(25x)
Knop	(2x)
Bloem(en)	(15x)
Bloemetje	(1x)
Zonnebloem	(11x)
Wortels	(5x)
Regen	(2x)
Zon	(4x)
Blaadjes	(9x)
Groot/grote	(7x)
Groter	(1x)
Klein(e)	(29x)
Kleiner	(1x)
Wind	(5x)
Waaien/waait	(7x)
Blazen/blaast	(4x)
Dwarrelt	(5x)

2. Hoeveel woorden komen er in deze les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☒ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 13

Functiewoorden: 0

4. Hoeveel woorden in deze les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: 8

Werkwoorden: 3

Bijvoeglijk naamwoorden: 2

5. Hoeveel woorden in deze les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Mondeling
 - ☐ Afbeelding(en)
 - ☐ Videobeeld(en)
 - Voorwerp(en)
 - ☐ Geluid(en) en/of muziek
 - ☐ Beweging(en)
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze les woorden aangeleerd door middel van labelen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - ☐ Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
8. Worden er in deze les woorden aangeleerd met behulp van synoniemen?
- ☐ Ja
 - Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze les woorden aan door aan te haken bij een bestaand concept bij de leerlingen (netwerkuitbreiding)?
- Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Betekenisaspecten
 - ☐ Extra betekenisaspecten
 - Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden (meerdere woorden in relatie tot elkaar aanbieden) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen (van het concept) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden (zichtbaar maken) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - ☐ Uitspelen van (de functie van) het woord
 - ☐ Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders

15. Wordt in deze les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- Ja
- ☐ Nee

16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze les gebruikt?

- ☐ Woordspin
- ☐ Woordparachute
- ☐ Woordkast
- Woordtrap
- ☐ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen in deze les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Spelletjes
- Woordmuur
- Werkactiviteit
- ☐ Niet gezien in deze les
- ☐ Anders

18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze les visueel in het klaslokaal?

- Ja
- ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Niet gezien in deze les
20. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Niet gezien in deze les
21. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Niet gezien in deze les

22. Wie voert onderstaande taken uit in deze les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Voorbewerken	☐	☒	☐
Semantiseren	☐	☒	☐
Consolideren	☐	☒	☐
Controleren	☐	☒	☐

Overige observaties:

Leerkracht was niet aanwezig vandaag in verband met ziekte.

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht en logopedist A

Datum les: 07-05-2012

Datum van invullen: 07-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Bloem(en)	(60x)
Roos/rozen	(31x)
Tulp(en)	(31x)
Vaas/vazen	(21x)
Glas	I (1x)
Water	(8x)
Ruiken/ruikt	(31x)
Lekker	(7x)
Bol(len)	(19x)
Steel	(25x)
Zaadje(s)	(18x)
Aarde	(4x)
Plantje(s)	(22x)
Groeien/gegroeid	(9x)
Proeven	(10x)
Zonnebloem	I (1x)
Blad(eren)	(9x)
Blaadje(s)	(11x)
Doorn(s)	(10x)
Stekel(s)	(3x)
Prikkel(s)	I (1x)
Boeket	(3x)

2. Hoeveel woorden komen er in deze les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 16

Functiewoorden: 0

4. Hoeveel woorden in deze les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: 12

Werkwoorden: 3

Bijvoeglijk naamwoorden: 1

5. Hoeveel woorden in deze les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Mondeling
- ☐ Afbeelding(en)
- ☐ Videobeeld(en)
- Voorwerp(en)
- ☐ Geluid(en) en/of muziek
- Beweging(en)
- ☐ Niet gezien in deze les
- ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze les woorden aangeleerd door middel van labelen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - Anders, namelijk videobeelden
8. Worden er in deze les woorden aangeleerd met behulp van synoniemen?
- Ja
 - ☐ Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze les woorden aan door aan te haken bij een bestaand concept bij de leerlingen (netwerkuitbreiding)?
- Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Betekenisaspecten
 - ☐ Extra betekenisaspecten
 - Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden (meerdere woorden in relatie tot elkaar aanbieden) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen (van het concept) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden (zichtbaar maken) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - ☐ Uitspelen van (de functie van) het woord
 - Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - Anders, namelijk videobeelden

15. Wordt in deze les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- Ja
- ☐ Nee

16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze les gebruikt?

- Woordspin
- Woordparachute
- ☐ Woordkast
- ☐ Woordtrap
- ☐ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen in deze les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Spelletjes
- Woordmuur
- Werkactiviteit
- ☐ Niet gezien in deze les
- Anders, namelijk videobeelden

18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze les visueel in het klaslokaal?

- Ja
- ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Materiële opdracht
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- Niet gezien in deze les

20. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Mondeling
- Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Op papier
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Niet gezien in deze les

21. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Materiële opdracht
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- ☐ Mondeling
- ☐ Contextrijk
- ☐ Contextarm
- Niet gezien in deze les

22. Wie voert onderstaande taken uit in deze les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Vorbewerken	☐	☐	•
Semantiseren	☐	☐	•
Consolideren	☐	☐	•
Controleren	☐	☐	•

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht en logopedist B

Datum les: 10-04-2012

Datum van invullen: 06-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Gebakken	IIII (5x)
Rauw	IIII (5x)
Schaal	III (3x)
Hard	II (2x)
Zacht	II (2x)
Eigeel	IIIIII (7x)
Eiwit	IIIIII (8x)
Eierschaal	IIIIIIII (10x)
Pan	IIII (6x)
Ei	IIIIIIIIIIIIIIIIIIII (25x)
Eieren	IIIIIIII (9x)
Broeden	II (2x)
Gekookt	IIIIII (8x)
Verzamelen	III (3x)
Verf	IIII (4x)
Verstoppen	IIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIIII (35x)
Vinden	III (3x)
Gevonden	IIIIIIII (10x)
Zoeken	IIIIIIIIIIIIIIIIIIII (24x)
Kip	II (2x)
Kuiken	I (1x)
Vouwen	II (2x)
Dubbel	I (1x)

2. Hoeveel woorden komen er in deze les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☒ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 9

Functiewoorden: 0

4. Hoeveel woorden in deze les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: 5

Werkwoorden: 4

Bijvoeglijk naamwoorden: 0

5. Hoeveel woorden in deze les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Mondeling
- ☐ Afbeelding(en)
- ☐ Videobeeld(en)
- ☐ Voorwerp(en)
- ☐ Geluid(en) en/of muziek
- Beweging(en)
- ☐ Niet gezien in deze les
- ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze les woorden aangeleerd door middel van labelen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
8. Worden er in deze les woorden aangeleerd met behulp van synoniemen?
- Ja
 - ☐ Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze les woorden aan door aan te haken bij een bestaand concept bij de leerlingen (netwerkuitbreiding)?
- Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Betekenisaspecten
 - ☐ Extra betekenisaspecten
 - Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden (meerdere woorden in relatie tot elkaar aanbieden) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen (van het concept) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden (zichtbaar maken) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitspelen van (de functie van) het woord
 - Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders

15. Wordt in deze les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze les gebruikt?

- ☐ Woordspin
- ☐ Woordparachute
- ☐ Woordkast
- ☐ Woordtrap
- ☒ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen in deze les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Spelletjes
- ☐ Woordmuur
- ☒ Werkactiviteit
- ☐ Niet gezien in deze les
- ☐ Anders

18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze les visueel in het klaslokaal?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze les
20. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze les
21. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze les
22. Wie voert onderstaande taken uit in deze les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Voorbewerken	•	0	0
Semantiseren	•	0	0
Consolideren	0	0	•
Controleren	0	0	•

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht B

Datum WOT-les: 26-04-12

Datum van invullen: 24-05-12

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze WOT-les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Lammetje	(47)
Wol	(29)
Vacht	(16)
Kudde	(9)
Grazen	(12)
Melk drinken	(4)
Schaap	(30)
Wei	(10)
Zacht	(6)
Aaien	(2)
Scheren	(9)
Drinken	(8)
Lopen	I (1)
Springen	III (3)
Voorzichtig	I (1)
Haartjes	(5)
Krulletjes	I (1)
Wanten	II (2)
Schaapje	I (1)
Uiers	I (1)
HAREN	II (2)

2. Hoeveel woorden komen er in deze WOT-les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☒ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 9

Functiewoorden: 0

4. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandige naamwoorden: 5

Werkwoorden: 3

Bijvoeglijke naamwoorden: 1

5. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Overige functiewoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze WOT-les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd en belangstelling gewekt van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Mondeling
 - Afbeelding(en)
 - o Videobeeld(en)
 - Voorwerp(en)
 - o Geluid(en) en/of muziek
 - Beweging(en)
 - o Niet gezien in deze WOT-les
 - o Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze WOT-les woorden aangeleerd door middel van labelen? Zo ja, op welke wordt er gelabeld? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
8. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van synoniemen?
 - Ja
 - ☐ Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?
 - Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze WOT-les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - Betekenisaspecten
 - Extra betekenisaspecten
 - ☐ Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
 - Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
 - Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
 - Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitspelen van (de functie van) het woord
 - Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
15. Wordt in deze WOT-les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?
 - ☐ Ja

- Nee

16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze WOT-les gebruikt? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.

- ☐ Woordspin
- ☐ Woordparachute
- ☐ Woordkast
- ☐ Woordtrap
- Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen er in deze WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Spelletjes
- ☐ Woordmuur
- ☐ Werkactiviteit
- ☐ Niet gezien in deze WOT-les
- Anders, namelijk Tijdens het vertellen van het verhaal.

18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze WOT-les visueel in het klaslokaal?

- Ja
- ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
20. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
21. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
22. Wie voert onderstaande taken uit in deze WOT-les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Vorbewerken	•	0	0
Semantiseren	•	0	0
Consolideren	•	0	0
Controleren	•	0	0

Overige observaties:

Deze les werd alleen gegeven door de leerkracht. De dag ervoor hebben de kinderen sportdag gehad. Onderwerp de boerderij.

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht en logopedist B

Datum WOT-les: 11-05-2012

Datum van invullen: 20-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze WOT-les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Krulstaart	(13)
Hoeven	(10)
Hoefjes	(18)
Snuit	(26)
Modder	(45)
Vies	(6)
Laarzen	(7)
Modderplas	(2)
Varken	(26)
Voeten	(4)
Biggetje	(24)
Big	(2)
Staartje	(10)
Krul	(9)
Rollen	(12)
Staart	(3)
Krullen	(5)
Schoon	I (1)
Gemolken	(2)
Uiers	(3)
Spenen	(12)
Wol	(5)
scheren	(3)
Op stok zitten	(7)
Stro	I (1)

2. Hoeveel woorden komen er in deze WOT-les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☒ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 13

Functiewoorden: 0

4. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandige naamwoorden: 11

Werkwoorden: 2

Bijvoeglijke naamwoorden: 1

5. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Overige functiewoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze WOT-les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd en belangstelling gewekt van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Mondeling
 - Afbeelding(en)
 - o Videobeeld(en)
 - Voorwerp(en)
 - o Geluid(en) en/of muziek
 - Beweging(en)
 - o Niet gezien in deze WOT-les
 - o Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze WOT-les woorden aangeleerd door middel van labelen? Zo ja, op welke wordt er gelabeld? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
8. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van synoniemen?
- Ja
 - ☐ Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?
- Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze WOT-les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Betekenisaspecten
 - ☐ Extra betekenisaspecten
 - Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitspelen van (de functie van) het woord
 - Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders

15. Wordt in deze WOT-les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?
- ☐ Ja
 - ☒ Nee
16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze WOT-les gebruikt? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.
- ☐ Woordspin
 - ☐ Woordparachute
 - ☐ Woordkast
 - ☐ Woordtrap
 - ☒ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen er in deze WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Spelletjes
 - ☐ Woordmuur
 - ☐ Werkactiviteit
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☒ Anders, namelijk.. tijdens het en tijdens het uitspelen en bespreken van het prentenboek worden de woorden herhaald.
18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze WOT-les visueel in het klaslokaal?
- ☒ Ja
 - ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
20. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☒ Op papier (met digibord i.p.v. papier)
 - ☐ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
21. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
22. Wie voert onderstaande taken uit in deze WOT-les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Vorbewerken	•	0	0
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	0	0	•
Controleren	0	•	0

Overige observaties:

Dit onderwerp is al een keer aanbod geweest.

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht en logopedist B

Datum WOT-les: 22-05-2012

Datum van invullen: 26-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze WOT-les en hoe vaak?

Snuffelen	(12)
Springen	(15)
Konijn	(28)
Knagen	(4)
Reisbench	(12)
Rennen	(11)
Knabbelen	(28)
Ruiken	(2)
Konijntje	(31)
Poeppen	(4)
Keuteltjes	(8)
Keutels	(9)
Vacht	(6)
Snorharen	(2)
Trillen	(15)
Holletje	(4)
Bang zijn	(8)
Konijnenpoep	(2)
Gras	(2)
Voer	(14)
Aaien	(9)
Zacht	(9)
Hard	I (1)
Voorzichtig	(10)
Waterflesje	(2)
Plassen	I (1)
Haren	(2)
Poten	(2)
Poep	

2. Hoeveel woorden komen er in deze WOT-les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☒ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 15

Functiewoorden: 0

4. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandige naamwoorden: 6

Werkwoorden: 7

Bijvoeglijke naamwoorden: 2

5. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Overige functiewoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze WOT-les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd en belangstelling gewekt van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Mondeling
- Afbeelding(en)
- ☐ Videobeeld(en)
- Voorwerp(en)
- ☐ Geluid(en) en/of muziek
- Beweging(en)
- ☐ Niet gezien in deze WOT-les
- ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze WOT-les woorden aangeleerd door middel van labelen? Zo ja, op welke wordt er gelabeld? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
8. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van synoniemen?
- Ja
 - ☐ Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?
- Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze WOT-les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Betekenisaspecten
 - ☐ Extra betekenisaspecten
 - Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitspelen van (de functie van) het woord
 - Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders

15. Wordt in deze WOT-les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?
- ☐ Ja
 - ☒ Nee
16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze WOT-les gebruikt? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.
- ☐ Woordspin
 - ☐ Woordparachute
 - ☐ Woordkast
 - ☐ Woordtrap
 - ☒ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen er in deze WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Spelletjes
 - ☐ Woordmuur
 - ☐ Werkactiviteit
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☒ Anders, namelijk tijdens het en tijdens het uitspelen en bespreken van het prentenboek worden de woorden herhaald.
18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze WOT-les visueel in het klaslokaal?
- ☐ Ja
 - ☒ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
20. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Op papier (met digibord i.p.v. papier)
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
21. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
22. Wie voert onderstaande taken uit in deze WOT-les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Vorbewerken	•	0	0
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	0	•	0
Controleren	0	•	0

Overige observaties:

Vandaag was het erg warm, kinderen waren onrustig. 's Ochtends was er een konijn in de klas.

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht en logopedist C

Datum les: 03-04-2012

Datum van invullen: 07-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Apotheek	(21)
Kopen	(12)
Pillen	(11)
Pilletjes	(27)
Drankje	(24)
Tube	(35)
Lepeltje	(10)
Op	(7)
Flesje	(27)
Potje	(15)
Poeder	(7)
In	(32)
Doosje	(33)
Tandpasta	(10)
Tandenpoetsen	(7)

2. Hoeveel woorden komen er in deze les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☒ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 13/15

Functiewoorden: 2/15

4. Hoeveel woorden in deze les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: 11/13

Werkwoorden: 2/13

Bijvoeglijk naamwoorden: 0/13

5. Hoeveel woorden in deze les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 2

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Mondeling
 - Afbeelding(en)
 - ☐ Videobeeld(en)
 - Voorwerp(en)
 - ☐ Geluid(en) en/of muziek
 - Beweging(en)
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze les woorden aangeleerd door middel van labelen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
8. Worden er in deze les woorden aangeleerd met behulp van synoniemen?
- Ja
 - ☐ Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze les woorden aan door aan te haken bij een bestaand concept bij de leerlingen (netwerkuitbreiding)?
- Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Betekenisaspecten
 - Extra betekenisaspecten
 - Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden (meerdere woorden in relatie tot elkaar aanbieden) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen (van het concept) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden (zichtbaar maken) in deze les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitspelen van (de functie van) het woord
 - ☐ Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze les
 - ☐ Anders
15. Wordt in deze les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze les gebruikt?

- ☐ Woordspin
- ☐ Woordparachute
- ☐ Woordkast
- ☐ Woordtrap
- ☒ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen in deze les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Spelletjes
- ☐ Woordmuur
- ☐ Werkactiviteit
- ☐ Niet gezien in deze les
- ☐ Anders

18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze les visueel in het klaslokaal?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze les
20. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze les
21. Op welke manier wordt in deze les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze les

22. Wie voert onderstaande taken uit in deze les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Vorbewerken	☐	☒	☐
Semantiseren	☐	☐	☒
Consolideren	☐	☒	☐
Controleren	☐	☒	☐

Overige observaties:

Geplande woorden voor deze les (volgens lesplan) waren: zalf, potje, tube, drankje en flesje. Het plan was om voorbeelden mee te nemen en dan te bespreken hoe ziet het eruit en wat zit erin?

Er waren twee bakken: één met spullen en één met plaatjes

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht C

Datum WOT-les: 12-04-2012

Datum van invullen: 24-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze WOT-les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Ziekenhuis	
Hetzelfde	
Brancard	
Kaartjes	

2. Hoeveel woorden komen er in deze WOT-les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☒ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 4 van de 4

Functiewoorden: 0 van de 4

4. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandige naamwoorden: 3 van de 4

Werkwoorden: 0 van de 4

Bijvoeglijke naamwoorden: 1 van de 4

5. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Overige functiewoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze WOT-les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd en belangstelling gewekt van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Mondeling
 - ☐ Afbeelding(en)
 - ☐ Videobeeld(en)
 - ☐ Voorwerp(en)
 - ☐ Geluid(en) en/of muziek
 - ☐ Beweging(en)
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze WOT-les woorden aangeleerd door middel van labels? Zo ja, op welke wordt er gelabeld? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - ☐ Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
8. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van synoniemen?
- ☐ Ja
 - Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?
- Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze WOT-les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Betekenisaspecten
 - ☐ Extra betekenisaspecten
 - Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee

14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Voorwerp(en)
 - ☒ Afbeelding(en)
 - ☐ Uitspelen van (de functie van) het woord
 - ☐ Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
15. Wordt in deze WOT-les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?
- ☐ Ja
 - ☒ Nee
16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze WOT-les gebruikt? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.
- ☐ Woordspin
 - ☐ Woordparachute
 - ☐ Woordkast
 - ☐ Woordtrap
 - ☒ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen er in deze WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Spelletjes
 - ☐ Woordmuur
 - ☐ Werkactiviteit
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze WOT-les visueel in het klaslokaal?
- ☒ Ja
 - ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
20. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Op papier
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
21. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Op papier
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
22. Wie voert onderstaande taken uit in deze WOT-les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Vorbewerken	•	0	0
Semantiseren	•	0	0
Consolideren	•	0	0
Controleren	•	0	0

Overige observaties:

Er zijn twee mandjes gebruikt: “welke hoort er niet bij?” en Memorie. Dit was de laatste WOT les van het thema. Deze les was zonder de logopedist.

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht en logopedist C

Datum WOT-les: 23-04-2012

Datum van invullen: 27-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze WOT-les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Dieren	(8)
Koe	(41)
Paard	(45)
Schaap	(24)
Varken	(35)
Gezien hebben	(10)
Groot	(7)
Kalf(je)	(29)
Pony	(7)
Veulen(tje)	(27)
Lammetje	(13)
Wei	(13)
Gras (eten)	(9)
Liepen	(8)
Dik	(8)
Geven	(8)

2. Hoeveel woorden komen er in deze WOT-les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☒ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 16 van de 16

Functiewoorden: 0 van de 16

4. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandige naamwoorden: 11

Werkwoorden: 3

Bijvoeglijke naamwoorden: 2

5. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0
Voorzetsels: 0
Voornaamwoorden: 0
Bijwoorden: 0
Overige functiewoorden: 0

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze WOT-les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd en belangstelling gewekt van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Mondeling
 - ☐ Afbeelding(en)
 - ☐ Videobeeld(en)
 - ☐ Voorwerp(en)
 - ☐ Geluid(en) en/of muziek
 - ☐ Beweging(en)
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze WOT-les woorden aangeleerd door middel van labelen? Zo ja, op welke wordt er gelabeld? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
8. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van synoniemen?
- Ja
 - ☐ Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?
- Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze WOT-les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Betekenisaspecten
 - Extra betekenisaspecten
 - Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee

12. Wordt het 'uitje' uitleggen in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
- Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitspelen van (de functie van) het woord
 - ☐ Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
15. Wordt in deze WOT-les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?
- ☐ Ja
 - Nee
16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze WOT-les gebruikt? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.
- ☐ Woordspin
 - ☐ Woordparachute
 - ☐ Woordkast
 - ☐ Woordtrap
 - Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen er in deze WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Spelletjes
 - ☐ Woordmuur
 - ☐ Werkactiviteit
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - Anders, namelijk liedjes zingen
18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze WOT-les visueel in het klaslokaal?
- Ja
 - ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
20. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
21. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Niet gezien in deze WOT-les
22. Wie voert onderstaande taken uit in deze WOT-les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Vorbewerken	☐	☒	☐
Semantiseren	☐	☒	☐
Consolideren	☐	☒	☐
Controleren	☐	☒	☐

Overige observaties:

Thema grote en kleine dieren van de kinderboerderij. Een mandje met dieren en plaatjes uit een prentenboek en liedjes over de dieren. In de klas hangt een Basplaat van de boerderij, geknutselde koeien en een foto van de klas bij de kinderboerderij. De klas is bij de kinderboerderij geweest. In de lesvoorbereiding staat een woordspin.

Observatielijst Viertaktmodel

Leerkracht/logopedist: Leerkracht en logopedist C

Datum WOT-les: 07-05-2012

Datum van invullen: 24-05-2012

Woorden selecteren

1. Welke woorden zijn genoemd in deze WOT-les en hoe vaak?

Woord	Aantal keer genoemd
Konijn	(26)
Bang	(12)
Morgen	(14)
Aaien	(24)
Dolfijn	(11)
Voorzichtig	(42)
Zacht	(19)
Voelen	(9)
Ruw	(12)
Spin	(28)
Boekje	(10)
Te druk hebben	(9)
Geen antwoord geven	(7)
Web	(12)
Weven	(8)
Meegaan	(7)

2. Hoeveel woorden komen er in deze WOT-les aan bod?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☒ > 15 woorden

3. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 15 van de 16

Functiewoorden: 1 van de 16

4. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandige naamwoorden: 5 van de 15

Werkwoorden: 6 van de 15

Bijvoeglijke naamwoorden: 4 van de 15

5. Hoeveel woorden in deze WOT-les zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0 van de 1

Voorzetsels: 0 van de 1

Voornaamwoorden: 0 van de 1

Bijwoorden: 1 van de 1

Overige functiewoorden: 0 van de 1

Fase 1: Voorbewerken

6. Op welke manier wordt er in deze WOT-les door de leerkracht/logopedist aandacht gevraagd en belangstelling gewekt van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- Mondeling
 - ☐ Afbeelding(en)
 - ☐ Videobeeld(en)
 - Voorwerp(en)
 - ☐ Geluid(en) en/of muziek
 - ☐ Beweging(en)
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders

Fase 2: Semantiseren

7. Worden er in deze WOT-les woorden aangeleerd door middel van labelen? Zo ja, op welke wordt er gelabeld? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitbeelden
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
8. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van synoniemen?
 - ☐ Ja
 - Nee
9. Leert de leerkracht/logopedist in deze WOT-les woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?
 - Ja
 - ☐ Nee
10. Op welke manier worden betekenissen van woorden in deze WOT-les uitgebreid? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - Betekenisaspecten
 - Extra betekenisaspecten
 - Nuanceringen
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
11. Wordt het 'uitje' uitbreiden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
 - Ja
 - ☐ Nee
12. Wordt het 'uitje' uitleggen in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
 - Ja
 - ☐ Nee
13. Wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden?
 - Ja
 - ☐ Nee
14. Op welke manier wordt het 'uitje' uitbeelden in deze WOT-les ingezet bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
 - Voorwerp(en)
 - Afbeelding(en)
 - Uitspelen van (de functie van) het woord
 - Uitspelen van het woord in een context
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
 - ☐ Anders
15. Wordt in deze WOT-les bij het 'uitje' uitbeelden gebruik gemaakt van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?
 - ☐ Ja
 - Nee

16. Welke van de onderstaande graphic organizers worden in deze WOT-les gebruikt? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.

- ☐ Woordspin
- ☐ Woordparachute
- ☐ Woordkast
- ☐ Woordtrap
- ☐ Geen van allen

Fase 3: Consolideren

17. Welke werkvormen komen er in deze WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Spelletjes
- ☐ Woordmuur
- ☐ Werkactiviteit
- ☐ Niet gezien in deze WOT-les
- ☐ Anders, namelijk omstebeurt de werkwoorden voordoen en het voorlezen van een boek met projectie op het digibord

18. Zijn de woorden en betekenissen tijdens deze WOT-les visueel in het klaslokaal?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Fase 4: Controleren

19. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
20. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Op papier
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
21. Op welke manier wordt in deze WOT-les gecontroleerd of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☒ Op papier
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
 - ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
 - ☐ Niet gezien in deze WOT-les
22. Wie voert onderstaande taken uit in deze WOT-les?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Vorbewerken	☐	☒	☐
Semantiseren	☐	☐	☒
Consolideren	☐	☐	☒
Controleren	☐	☐	☒

Overige observaties:

Morgen komt de knuffel van een leerling. Nu leren de kinderen daar voorzichtig mee te zijn. Ook wordt een boek wat al eerder is voorgelezen, opnieuw voorgelezen met projectie op het digibord.

Bijlage 4: Toelichting bij het interview

Toelichting bij het interview Viertaktmodel

Standaardregels bij het afnemen van het interview

- a. Vragen met deelvragen (vraag: 2, 3, 4, 27, 36, 37, 38, 39, 44, 49, 53, 54, 55 en 56)
De deelvragen worden één voor één gesteld.
- b. Vragen met een ja/nee antwoord (vraag: 13, 16, 17, 19, 21, 23, 26, 31, 33, 34, 35, 40 en 45)
Alleen de vraag wordt gesteld, vervolgens wordt samen met de leerkracht/logopedist bepaald of het antwoord bij ja of bij nee past.
- c. Vragen met meerkeuze antwoorden (vraag: 12, 15, 18, 25, 27, 30, 32, 36, 37, 38, 41, 42, 44 en 49)
De meerkeuze antwoorden worden één voor één in een ja/nee vraag gesteld.
Wanneer de leerkracht/logopedist de optie 'anders' kiest moet er worden gevraagd om uitleg, wanneer dit niet zelf wordt gegeven.
- d. Vragen met een open antwoord (vraag: 2, 3, 4, 29, 43, 44, 47, 48, 50, 51, 52, 54, 55, 56, 57 en 58)
Wachten op de reactie van de leerkracht/logopedist
Afhankelijk van de vraag wordt er een toelichting gegeven.
- e. Vragen met een antwoord in aantallen of tijd (vraag: 1, 11, 14, 20, 22, 24, 27, 28 en 32)
Wachten op de reactie van de leerkracht/logopedist
Niet direct reactie, een optie geven. Daar vanuit bepalen of ze meerdere opties nodig heeft om op een antwoord te komen.
- f. Vragen met een schaal antwoord (vraag 53)
De schaal wordt toegelicht, daarna worden de vragen gesteld.
De leerkracht/logopedist moet op een schaal van 1 tot 5 antwoord geven waarbij 1 staat voor zeer ontevreden en 5 staat voor zeer tevreden.
Wanneer er een 1 of 5 wordt gegeven, moet er om toelichting worden gevraagd.
Eventueel wordt halverwege de uitleg van de schaal nog een keer kort herhaald.
- g. Vragen waarbij de volgorde wordt aangegeven (vraag: 5, 6, 7, 8, 9, 10, 39 en 46)
Één voor één worden de vragen beantwoord met ja of nee. Daarna worden de opties kort herhaald waarbij de leerkracht/logopedist aan moet geven van welke ze het meeste en van welke optie ze het minste gebruik maakt.
- h. Vragen met een toelichting (vraag: 1, 11, 14, 20, 22, 24, 27, 28, 32, 45 en 53)
Na het beantwoorden van de vraag moet de persoon die het interview afneemt om toelichting vragen wanneer de leerkracht/logopedist dit niet uit zichzelf doet.

Toelichting per vraag

Woorden selecteren

2. U geeft aan per WOT-les gemiddeld woorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?
 - o Inhoudswoorden zijn woorden met een concrete betekenis. Inhoudswoorden zijn meestal zelfstandige naamwoorden, zelfstandige werkwoorden, bijvoeglijke naamwoorden of bijwoorden (Digidact, 2012) (Schlichting, 2005).
 - o Functiewoorden hebben een grammaticale betekenis en hebben een structurerende functie in de opbouw van zinnen. (Digidact, 2012).
3. U geeft aan per WOT-les gemiddeld inhoudswoorden te selecteren.
 - o Bijvoeglijk naamwoorden zijn woorden die een eigenschap van een zelfstandig naamwoord benoemen (Digidact, 2012).
4. U geeft aan per WOT-les gemiddeld functiewoorden te selecteren.
 - o Telwoorden zijn woorden die aantallen of rangnummers weergeven (Genootschap Onze Taal, 2012).
 - o Voorzetsels zijn woorden die de aard van de relatie tussen verschillende elementen in de zin aangeeft (Genootschap Onze Taal, 2012).
 - o Voornaamwoorden zijn woorden die verwijzen naar andere woorden, zonder die met name te noemen (Genootschap Onze Taal, 2012).
 - o Bijwoorden zijn woorden die meer informatie geven over het woord waar ze bij horen (Genootschap Onze Taal, 2012).
5. Waaruit selecteert u woorden?
 - o Taalmethodes zijn bestaande methodes waarin richtlijnen staan over het selecteren van woorden.
 - o Wereldoriëntatie gaat over de beleavingswereld van de leerling. Hierbij wordt gekeken naar wat er op dit moment in de wereld van de leerling speelt.
 - o Thema's worden vaak klassikaal of binnen de school vastgesteld. Een thema kan elk jaar rond dezelfde tijd terugkomen.
6. Wanneer nieuwe woorden de revue passeren, zijn er drie houdingen aan te nemen.
 - o Bij de Laat maar even zitten-houding komt een nieuw woord voorbij, maar wordt hier verder niet op ingegaan (Van den Nulft & Verhallen, 2010).
 - o Bij de Snel aanwijzen en/of kort uitleggen-houding komt een nieuw woord voorbij en wordt er kort uitgelegd of aangewezen wat dit woord betekent (Van den Nulft & Verhallen, 2010).
 - o Bij de Met woorden in de weer-houding komt een nieuw woord voorbij en wordt hier met behulp van het Viertaktmodel op in gegaan. Hierbij wordt het woord duidelijk uitgediept (Van den Nulft & Verhallen, 2010).
7. Van welke selectieregels maakt u gebruik bij het selecteren van woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
 - o Bij de frequentie van woorden gaat het om het aantal keer dat woorden voorkomen in het taalgebruik (Van den Nulft & Verhallen, 2010).
 - o Bij het nut van woorden gaat het om in hoeverre de woorden nodig zijn om de lesinhoud of activiteit te begrijpen (Van den Nulft & Verhallen, 2010).

- o Bij de pregnante context van woorden komen woorden in een bepaalde situatie of context op een opvallende wijze naar voren. Misschien is het woord niet zo frequent of nuttig, maar in deze situatie of context is het woord zo opvallend, dat je er eigenlijk niet omheen kunt (Van den Nulft & Verhallen, 2010).
8. Als u woorden selecteert op basis van frequentie, uit welke frequentie laag kiest u dan woorden?
 - o Hoog frequente (algemene) woorden zijn de alledaagse woorden, die vaak voorkomen (Van den Nulft & Verhallen, 2010).
 - o Regelmatig voorkomende schoolwoorden zijn woorden die regelmatig op school voorkomen, die je op school leert en die belangrijks zijn voor de schoolse kennisverwerving (Van den Nulft & Verhallen, 2010).
 - o Weinig voorkomende vakspecifieke woorden zijn specifieke woorden die zelden voorkomen, en alleen in bijzondere contexten. Deze komen misschien eenmalig in een tekst voor en de kans dat leerlingen deze woorden verder nog zullen tegenkomen is zéér gering (Van den Nulft & Verhallen, 2010).
 9. Als u woorden selecteert op basis van nut, waar zijn deze woorden dan nuttig voor?
 - o Voor in het onderwijs, namelijk om de lesinhoud of activiteit van de les te begrijpen (Van den Nulft & Verhallen, 2010).
 - o In het algemeen, namelijk om instructies of uitleggen te begrijpen, om te kunnen praten over dingen die hen bezighouden en te reageren op veelvoorkomende vragen en opdracht, schooltaal te kunnen begrijpen en definities en omschrijvingen te snappen (Van den Nulft & Verhallen, 2010).

Fase 1: Voorbewerken

Geen toelichtingen noodzakelijk.

Fase 2: Semantiseren

A. Kinderen leren woorden voor begrippen die ze al kennen of hebben ervaren.

15. Op welke manier leert u woorden aan door middel van labels?
 - o Bij labels wordt een woord aangeleerd door iets te laten zien (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
16. Leert u woorden aan met behulp van synoniemen?
 - o Bij synoniemen wordt een woord aangeleerd door dit woord aan een reeds verworven woord te plakken (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
17. Leert u woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?
 - o Bij netwerkuitbreiding wordt een woord aangeleerd door makkelijk aan te haken bij een bestaan concept (Van den Nulft & Verhallen, 2009).

B. Kinderen breiden de kennis van de betekenissen van woorden uit.

18. Op welke manier breidt u de kennis van de betekenissen van woorden uit? Wat leert u de leerlingen aan?
- ☐ Bij betekenisaspecten worden kenmerken van het woord gegeven (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
 - ☐ Bij extra betekenisaspecten worden kenmerken die verder van het woord afstaan gegeven (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
 - ☐ Bij nuanceringen worden kenmerken van een woord die kunnen verschillen gegeven (Van den Nulft & Verhallen, 2009).

C. Kinderen leren nieuwe woorden en nieuwe betekenissen.

19. Zet u het 'uitje' uitbreiden in bij het aanleren van woorden?
- ☐ Bij het 'uitje' uitbreiden worden meerdere woorden in relatie tot elkaar aangeboden (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
25. Op welke manier zet u het 'uitje' uitbeelden in bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.
- ☐ Bij het uitspelen van (de functie van) het woord wordt (de activiteit behorend bij) het woord uitgebeeld.
 - ☐ Bij het uitspelen van het woord in een context wordt het woord uitgebeeld in een verhaal of situatie.
26. Maakt u bij het 'uitje' uitbeelden gebruik van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?
- ☐ Graphic organizers zijn mondelinge én visuele betekenisverbindingen met andere woorden (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
27. Welke van de onderstaande graphic organizers gebruikt u en hoe vaak gebruikt u deze per thema? Het gaat om het aantal keer dat u een graphic organizer inzet, ongeacht of deze voor de eerste keer of tweede keer gebruikt wordt.
- ☐ Bij een woordspin staat een woord centraal en om dit woord staan woorden, verbonden met pijlen of lijnen (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
 - ☐ Bij een woordparachute staat bovenaan een parachute een categorienaam, daaronder hangen de woorden die in de categorie thuishoren (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
 - ☐ In een woordkast kunnen tegenstellingen staan, met eventueel bijbehorende betekeniskenmerken.
 - ☐ In een woordtrap worden woorden gerangschikt langs een bepaalde dimensie, frequentie of rangschikken in tijd (Van den Nulft & Verhallen, 2009).

Fase 3: Consolideren

Geen toelichtingen noodzakelijk.

Fase 4: Controleren

36. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd?
- ☐ Contextrijk is met illustraties of in een complete tekst (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
 - ☐ Contextarm is in losse zinnen of losse woorden (Van den Nulft & Verhallen, 2009).

40. Maakt u bij het controleren onderscheid tussen oppervlakkige en diepe kennis van de woordbetekenis?
- o Bij oppervlakkige kennis moeten de leerlingen het woord kennen (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
 - o Bij diepe kennis moeten de leerlingen de betekenis van het gevraagde woord kennen, ze moeten kunnen reflecteren op de eigen kennis van het gevraagde woord, ze moeten toevallige/persoonlijke/contextgebonden betekenisaspecten kunnen onderscheiden van de contextonafhankelijke/algemene definiërende kenmerken en ze moeten de kennis van het woord in een korte, krachtige zin correct verwoorden. (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
44. Op welke manier doet u dit?
- o Curriculum-afhankelijke toetsen zijn toetsen waarbij gecontroleerd wordt of de aangeboden woorden geleerd zijn (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
 - o Genormeerde curriculum onafhankelijke toetsen zijn toetsen die een indruk geven van de woordenschatontwikkeling van de leerlingen. De woorden worden in de eerste plaats niet gekozen omdat ze gekend moeten worden, maar omdat deze steekproefsgewijs uit een bepaalde verzameling woorden zijn gekozen (Van den Nulft & Verhallen, 2009).
45. Hebben de toetsresultaten van de leerlingen consequenties voor uw taalonderwijs en de rest van het onderwijs?
- o Past u het taalonderwijs aan naar aanleiding van de testresultaten?

Taakverdeling leerkracht en logopedist

52. Hoe sluiten de logopedische woordenschatbehandelingen met gebruik van het Viertaktmodel aan bij de klassikale WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?
- o Het gaat hierbij om zowel individuele behandelingen als groepsbehandelingen.

Bijlage 5: Uitgewerkte interviews

Het Viertaktmodel

Interview met leerkrachten en logopedisten van de Taalkring

Leerkracht: A

Datum interview: 25-05-2012

Woorden selecteren. We gaan beginnen met een aantal vragen over het selecteren van woorden.

1. Hoeveel woorden selecteert u gemiddeld voor een WOT-les?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☒ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

Antwoord:

“En dat zijn dat echt nieuwe woorden? Hou maar even 4 tot 6 aan. Behapbaar, niet teveel.”

2. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 6 woorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 6

Functiewoorden: 0

Antwoord:

“Dat zijn eigenlijk alleen maar inhoudswoorden.”

3. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 5 inhoudswoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: 4

Werkwoorden: 2

Bijvoeglijk naamwoorden: 0

Antwoord:

“Ik denk van de 6 dat er 4 zelfstandig naamwoorden zijn en 2 werkwoorden. Het accent ligt vooral op de zelfstandig naamwoorden ja.”

4. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 0 functiewoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn telwoorden, hoeveel zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Overige functiewoorden: 0

Antwoord:

Geen antwoord

5. Waaruit selecteert u woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

1. Taalmethodes
3. Wereldoriëntatie
2. Thema's
- Anders

Antwoord:

"WoordenSTART is een taalmethode. En prentenboeken. Eigenlijk baseer ik deze op thema's. Bijvoorbeeld Sinterklaas doen we niet vanuit WoordenSTART, kerst, dus dat zijn de thema's. Die zijn een beetje de seizoensgebonden of feestgebonden. Dan pakken we vaak een boek. Daaruit selecteren we dan woorden. Zoals Sinterklaas en Kerst daar zijn standaard lijsten voor eigenlijk, die jaarlijks terugkomen."

6. Wanneer nieuwe woorden de revue passeren, zijn er drie houdingen aan te nemen. Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke houding u het meest aanneemt, waarbij 1 staat voor de meest aangenomen houding en 3 voor de minst aangenomen houding.

3. Laat maar even zitten-houding
1. Snel aanwijzen en/of kort uitleggen-houding
2. Met woorden in de weer-houding

Antwoord:

"Als het zomaar spontaan langskomt, denk ik snel aanwijzen als eerste, kort uitleggen. En dan met woorden in de woord en als 3 laten zitten."

7. Van welke selectieregels maakt u gebruik bij het selecteren van woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

2. De frequentie van woorden
1. Het nut van woorden
3. De pregnante context van woorden

Antwoord:

"Pregnante context is eigenlijk wat uit kinderen zelf komt en dat gebeurt eigenlijk te weinig. Dat is jammer, want het was een hele tijd de instelling van we laten het uit de kinderen komen. Maar dat hebben we eigenlijk losgelaten. Er komt te weinig eigenlijk. En als er dan een keer een kind komt dat iets zegt, dan reageert er één en de rest niet. Dan besteed je er heel even aandacht aan en dan parkeer je het, tenzij je het helemaal gaat open met visueel materiaal enzo. Dan is het te abstract. Qua volgorde denk ik het nut 1, frequentie op 2 en pregnante context op 3."

8. Als u woorden selecteert op basis van frequentie, uit welke frequentie laag kiest u dan woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke laag u het meest gebruikt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

1. Hoog frequente (algemene) woorden
2. Regelmatig voorkomende schoolwoorden

3. Weinig voorkomende vakspecifieke woorden

Antwoord:

“Allebei een beetje 1, de bovenste 2. Dan denk ik de algemene woorden op 1 en de schoolwoorden op 2 en die andere op 3.

9. Als u woorden selecteert op basis van nut, waar zijn deze woorden dan nuttig voor? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar deze het meest nuttig voor zijn, waarbij 1 staat voor het meest nuttig en 2 voor het minst nuttig.

2. Voor in het onderwijs

1. In het algemeen

Antwoord:

“Nee je probeert kinderen zo redzaam mogelijk te maken naast school, dus in het algemeen. Ja, dat ze zich ook in de speeltuin redden en in de winkel, thuis vooral, communicatie met ouders.”

10. Als u woorden selecteert op basis van pregnante context, welke twee mogelijkheden doen zich het vaakst/meest voor? Geef bij deze twee mogelijkheden aan welke zich het meest voordoet, waarbij 1 staat voor het meest voorkomend en 2 voor daarna het meest voorkomend.

2. Situatie

- Afbeelding(en)

- Videobeeld(en)

1. Voorwerp(en)

Anders

Antwoord:

“Ik denk situatie en voorwerpen en dan denk ik dat voorwerpen wel het meest. En dan denk ik aan kinderen die wat meenemen van thuis.”

Fase 1: Voorbewerken. De volgende vragen zullen gaan over de voorbereidingsfase.

11. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het voorbereiden van een woord tijdens een WOT-les?

- 0 – 3 minuten
- ☐ 4 – 6 minuten
- ☐ 7 – 9 minuten
- ☐ 10 – 12 minuten
- ☐ 13 – 15 minuten
- ☐ > 15 minuten

Antwoord:

“Ja 0 tot 3.”

12. Op welke manier vraagt u de aandacht en wekt u de belangstelling van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Mondeling
- Afbeelding(en)
- Videobeeld(en)
- Voorwerp(en)
- ☐ Geluid(en) en/of muziek
- ☐ Beweging(en)
- ☐ Anders

Antwoord:

“Dat zijn in ieder geval voorwerpen en afbeeldingen en videobeelden.”

13. Houdt u tijdens het voorbereiden rekening met de voorkennis van de leerlingen?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

Fase 2: Semantiseren. We gaan het nu hebben over het semantiseren van woorden.

14. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het semantiseren van een woord tijdens een WOT-les?

- 0 – 5 minuten
- ☐ 6 – 10 minuten
- ☐ 11 – 15 minuten
- ☐ 16 – 20 minuten
- ☐ 21 – 25 minuten
- ☐ > 25 minuten

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op de vraag.

Er zijn drie semantiseersituaties te onderscheiden:

A. Kinderen leren woorden voor begrippen die ze al kennen of hebben ervaren.

De leerkracht/logopedist laat voor het semantiseren iets zien of legt het heel kort uit.

15. Op welke manier leert u woorden aan door middel van labelen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Voorwerp(en)
- Afbeelding(en)
- Uitbeelden
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

16. Leert u woorden aan met behulp van synoniemen?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

17. Leert u woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

B. Kinderen breiden de kennis van de betekenissen van woorden uit.

De leerkracht/logopedist voegt de nieuwe betekenissen (even) toe.

18. Op welke manier breidt u de kennis van de betekenissen van woorden uit? Wat leert u de leerlingen aan? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Betekenisaspecten
- ☐ Extra betekenisaspecten
- Nuanceringen

- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“In eerste instantie alleen betekenisaspecten. En ik denk dat we wel naar extra moeten, maar wat dat betreft zitten we nog teveel in de basis met de Viertakt.”

C. Kinderen leren nieuwe woorden en nieuwe betekenissen.

De leerkracht/logopedist gaat woorden, betekenissen en betekenisrelaties aanleren.

19. Zet u het ‘uitje’ uitbreiden in bij het aanleren van woorden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

20. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitbreiden in per WOT-les?

- ☒ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

21. Zet u het ‘uitje’ uitleggen in bij het aanleren van woorden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

22. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitleggen in per WOT-les?

- ☒ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

“Bij al die woorden die ik aanbied, dus dat is 1 tot 4. Ik denk geen verschillende uitleggen bij één woord.”

23. Zet u het ‘uitje’ uitbeelden in bij het aanleren van woorden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

24. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitbeelden in per WOT-les?

- ☒ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer

- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

“Dat kan dus ook met materiaal zijn? Dus ook net zo vaak, in relatie tot de nieuwe woorden. Zowel uitleggen als uitbeelden.”

25. Op welke manier zet u het ‘uitje’ uitbeelden in bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Voorwerp(en)
- ☐ Afbeelding(en)
- ☐ Uitspelen van (de functie van) het woord
- ☐ Uitspelen van het woord in een context
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

26. Maakt u bij het ‘uitje’ uitbeelden gebruik van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Dat doen we echt te weinig naar mijn idee. We zetten alles in een spin, omdat het ergens in moet zeg maar. Ik vind dat we daar echt wat mee moeten en dat vindt de logopedist ook hoor. We hebben zo’n whiteboard en daar zetten we hem altijd uit zeg maar. De woorden die ze aangeleerd hebben, die zijn altijd wel visueel zichtbaar. Maar die hadden meer om maar op te hangen.”

27. Welke van de onderstaande graphic organizers gebruikt u en hoe vaak gebruikt u deze per thema? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.

☐ Woordspin	☐ Woordparachute	☐ Woordkast	☐ Woordtrap
☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer
☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer
☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer
☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer
☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer

Antwoord:

“Ik heb nu een woordtrap, omdat ik dit enigszins ging voorbereiden, heb ik voor het eerst zo’n lesvoorbereiding ingevuld. En daar kwam de trap van zaadje naar plant eruit. Eigenlijk weet ik het niet en heb ik weinig tijd om in te verdiepen, maar gisteravond dacht ik laat ik er toch eens naar kijken. Eigenlijk heel slecht. Maar het moet een systeem worden in je zeg maar. En dat is het gewoon nog niet. En nouja, volgende week ga ik die woordtrap aanbieden. Het is gewoon nog niet eigen gemaakt allemaal, dus het wordt nog niet allemaal gebruikt. De woordspin gebruiken we 6 tot 8 keer. Voor op het whiteboard of op een groot fotokarton. Als ze behandeld zijn die week, dan gaan ze naar het fotokarton. Dus die hangen er wel hoor, maar te weinig. En ik vind ook dat je probeert een prikkelarme klas te krijgen en als je overal die platen hebt hangen, is het naar mijn gevoel zo druk. Terwijl ze er naar mijn gevoel wel naar kijken, dus

het is een beetje dubbel. Het moet er mooi en netjes uitzien en je moet er eigenlijk een muur of goede plek voor hebben. Maar goed, daar kan nog naar gekeken worden. De woordspin hangen we achteraf op, omdat ik nog te weinig weet en te weinig ervaring heb hoe je dat dan in de klas kan doen zeg maar. Je gebruikt de kaartjes. Maar met die trap bijvoorbeeld, ga ik hem volgende week wel leggen met de kinderen. Dat had ik dan bedacht. Dus dat wordt een experiment.”

Fase 3: Consolideren. De volgende vragen gaan over het consolideren van woorden.

28. Hoe vaak herhaalt u na het semantiseren gemiddeld een woord tijdens een WOT-les?

- ☐ 0 – 3 keer
- ☒ 4 – 7 keer
- ☐ 8 – 11 keer
- ☐ 12 – 15 keer
- ☐ 16 – 19 keer
- ☐ 20 – 23 keer
- ☐ 24 – 27 keer
- ☐ > 27 keer

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

29. Tijdens welke situaties in het onderwijs herhaalt u een woord?

Antwoord:

“Nou dat zijn ze niet allemaal. Je hebt in de poppenboek, bij een werkblad, echt uitjes: naar de kinderboerderij, naar de supermarkt. Tijdens knutselactiviteiten.”

30. Welke werkvormen komen er in een WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Spelletjes
- ☒ Woordmuur
- ☒ Werkactiviteit
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Iedereval spelletjes, de woordmuur ook wel en tijdens werkactiviteiten, werkbladen.”

31. Zijn de woorden en betekenissen tijdens een WOT-les visueel in het klaslokaal?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja, maar wel te weinig denk ik.”

32. Hoe lang zijn de woorden en betekenissen gemiddeld zichtbaar in het klaslokaal?

- ☐ Een dag
- ☐ Halve week
- ☐ Een week

- Twee weken
- ☐ Drie weken
- ☐ Een maand
- ☐ Gedurende het hele thema

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

33. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen dat thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?
- ☐ Ja
 - Nee

Antwoord:

“Alleen als ze ernaar vragen. Maar dan denk ik ook: oh, dan is het dus niet goed blijven hangen of niet goed aangeboden. De meeste woorden, ik weet niet of ze die echt actief kunnen benoemen, maar ze weten wel wat het is.”

34. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen een voorgaand thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?
- ☐ Ja
 - Nee

Antwoord:

“Ja, we hadden op een gegeven moment wortel die ook al in de Herfst bij bomen was uitgelegd. Alleen als het echt ter sprake komt. We zeggen even van: ja dat klopt of heel even de aandacht eraan en dan: maar we praten daar nu niet over. Want ja, eigenlijk is het wel een netwerk wat wordt aangesproken van een kind en dan wordt het wel even van: ja dat hebt je goed onthouden, maar we stappen dan wel terug.”

35. Blijven de eerder geleerde woorden binnen een thema zichtbaar in de klas, wanneer er nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema?
- Ja
 - ☐ Nee

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

Fase 4: Controleren. We zijn nu aangekomen bij de laatste fase van het Viertaktmodel, de volgende vragen gaan over het controleren van woorden.

36. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

37. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

38. Op welke manier controleert u of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

39. Geef bij de onderstaande manieren aan waar u het meest gebruik van maakt bij het controleren, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 2 of 3 voor het minst gebruikt.

Beheersing	Uitvoering	Context
2. Actief	1. Mondeling	2. Contextrijk
1. Passief	2. Materieel	1. Context arm
3. Achterliggende woordbetekenis	3. Op papier	

Antwoord:

“In ieder geval moeten ze ze passief kunnen. En 80% actief, dus passief op 1 en actief op 2 en daarna de achterliggende woordbetekenis. Met of zonder ligt eraan hoeveel tijd er is en de moeilijkheidsgraad van het thema. Maar dan denk ik toch meer contextarm. Met de flitsmethode kaartjes.”

40. Maakt u bij het controleren onderscheid tussen oppervlakkige en diepe kennis van de woordbetekenis?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Het hele controleren is sowieso wat vooral de logopedist doet, dus het accent ligt niet bij mij.”

41. Controleert u de woorden op de korte termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Tijdens het semantiseren
- ☐ Direct na het semantiseren
- ☒ Beide
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Tijdens het semantiseren observeer je of het goed zit of niet goed zit en anders daarna.”

42. Controleert u de woorden op de middellange termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Aan het einde van de week
- ☒ Aan het einde van een thema
- ☐ Beide
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

43. Controleert u de woorden op de lange termijn? Wanneer doet u dit?

Antwoord:

“Nee dat wordt niet gedaan. Het komt met observaties terug, maar dan doe je niet echt testen ofzo. Als je dan een keer materiaal in de klas hebt en toevallig komen die woorden terug, dat je elkaar aankijken van nou... of yes! En dan zie je ook wel de lessen terug van oh ja dat werkt dus of oh dat werkt niet.”

44. Op welke manier doet u dit? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Curriculum-afhankelijke toetsen, bijvoorbeeld:
- ☐ Genormeerde curriculum onafhankelijke toetsen, bijvoorbeeld:

☐ Anders

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

45. Hebben de toetsresultaten van de leerlingen consequenties voor uw taalonderwijs en de rest van het onderwijs? Zo ja, op welke manier vertalen deze consequenties zich?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja, maar op individueel niveau. Ik denk ook wel op het onderwijs.”

46. Waar wordt de stap controleren binnen uw lessen voor gebruikt? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

2. Vast te stellen of de leerdoelen behaald zijn
1. Testen of individuele leerlingen de aangeboden woorden en betekenissen kennen
3. Het effect van het woordenschatonderwijs bepalen

Anders

Antwoord:

“Ja, ze zijn alle drie belangrijk. Maar in eerste instantie denk ik voor individuele leerlingen. En vaststellen of de leerdoelen behaald zijn op twee en op die het effect van het onderwijs.”

Taakverdeling leerkracht en logopedist. De volgende vragen gaan over de taakverdeling tussen uzelf en de leerkracht/logopedist.

47. Wat zijn de taken van de leerkracht in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Ik denk met name als ik ze alleen doe, consolideren. Wat aan het begin van de week is aangeboden, daar doe ik die spelletjes enzo mee. Of WoordenSTART de computer. Want als ik ze alleen geef, dan doe ik vooral dit. De logopedist is toch wel degene die de meeste lessen geeft. Ja, in zo’n les doet zij het eigenlijk. We hebben drie WOT-lessen zeg maar, waarvan er twee met de logopedist zijn en één doe ik dan zelf of samen. Want het zijn ook vaak toneelstukjes of een onderdeel, dat ik een filmpje heb gezocht ofzo en dat ik dat dan begeleid. Of met die mandjes, dat ik dan mandje 1 doe en zij meer het inhoudelijke aanbieden.”

48. Wat zijn de taken van de logopedist in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

Zie antwoord op vorige vraag.

49. Wie voert onderstaande taken uit in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Selecteren van woorden	0	•	•
Maken van het lesplan	0	0	•
Verzamelen van materiaal	0	0	•
Vorbewerken	0	0	•
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	0	0	•
Controleren	0	•	0
Evalueren van de les	0	0	•

Antwoord:

“Selecteren: Even kijken, want die zijn er natuurlijk vaak al met WoordenSTART. Schrijf de logopedist maar op, die kan toch een beetje de moeilijkheidsgraad bepalen.

Verzamelen materiaal: ook samen: de ene keer zij, de andere keer ik.

Evalueren van de les: allebei te weinig.”

50. Wat geeft de logopedist voor meerwaarde aan de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“De logopedistes zijn niet voor niets logopedist geworden. Inhoudelijk, maar ook gewoon de logopedische lesjes, de manier waarop ze semantiseren. Het kan zo simpel, zij kwam dan met dat liedje aan van het koetje en het kalfje en dan 100 keer herhalen. En dan denk ik: oh zo simpel. De extra ideeën en de extra kennis die erbij komt.”

51. Op welke manier maakt de logopedist gebruik van het Viertaktmodel in de logopedische woordenschatbehandelingen, zowel individueel als in groepsverband?

52. Antwoord:

“Preteaching, boeken, de plaatjes gebruikt ze, materiaal. Allemaal uit de WOT-les. Ik denk dat ze het Viertaktmodel hierbij gebruikt.”

53. Hoe sluiten de logopedische woordenschatbehandelingen met gebruik van het Viertaktmodel aan bij de klassikale WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Ja die sluiten goed aan. Ze herhaalt letterlijk de lesjes vaak met individuele kinderen. Ze gaat niet met ze zitten zingen, maar dan pakt ze die dieren. We gebruiken dezelfde materialen.”

Tevredenheid en verbetersuggesties. Graag wil ik u nu wat vragen stellen over uw tevredenheid over het Viertaktmodel en vragen naar eventuele verbetersuggesties.

54. Hoe tevreden bent u in het algemeen over onderstaande punten?

	Zeet ontevreden			Zeet tevreden	
a) Het Viertaktmodel in het algemeen	1	2	3	4	5
b) Het werken met het Viertaktmodel op de Taalkring	1	2	3	4	5
c) Het werken met het Viertaktmodel in uw woordenschatlessen	1	2	3	4	5
d) Het selecteren van woorden	1	2	3	4	5
e) Het doorlopen van de voorberekingsfase	1	2	3	4	5
f) Het doorlopen van de semantiseerfase	1	2	3	4	5
g) Het doorlopen van de consolideerfase	1	2	3	4	5
h) Het doorlopen van de controleerfase	1	2	3	4	5
i) De rol van de leerkracht bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
j) De rol van de logopedist bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
k) De samenwerking tussen de leerkracht en de logopedist	1	2	3	4	5

Antwoord:

B: "Opzich heel goed, dus ook 4."

C: "Ja daar ben ik nog niet helemaal tevreden over, dus doe maar 2."

E: "Ja dat zijn af en toe leuke toneelstukjes enzo, dus 4."

F: "Ja voor mijzelf 2."

H: "Wat ik doe dat gaat altijd wel goed, maar ik zou wel wat meer variatie erop willen, dus dat is 3."

55. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- Woorden selecteren

Antwoord:

“Het is fijn dat WoordenSTART bestaat, dan hoef je eigenlijk niet te selecteren zeg maar.”

- Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

“Ja dat is vaak leuk om te doen, dat zijn vaak toneelstukjes. Er zit een creatieve, enthousiaste kant. Dat kinderen triggeren is heel leuk om te doen. Wat vinden ze leuk, waarmee pak je ze.”

- Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“Het is gewoon geven van woorden. Het kost geen tijd door te vragen “jongens wat is dit?”. “Dit is een batterij”, dat doe je ermee. Dus je kunt er tempo in houden, je plaagt de kinderen niet en ik heb het gevoel dat je ze echt wat leert, direct zeg maar.”

- Fase 3: Consolideren

Antwoord:

“Het is vaak leuk om te doen wel. Het is niet een moeilijke fase. Het zijn vaak spelletjes. In principe vraagt het vaak weinig voorbereiden. Alleen het nadeel is dat ik te weinig variatie heb. Kinderen zijn vaak enthousiast dat ze het woord kennen.”

- Fase 4: Controleren

Antwoord:

“Ja je hebt gewoon een check of de kinderen wat geleerd hebben. De check is goed.”

- Overige positieve kanten

Antwoord:

“Je bent er meer bewust van, bewustzijn. Ik heb het idee dat je meer bewust aan het herhalen bent.”

56. Welke verbeter suggesties heeft u ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- o Woorden selecteren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

- o Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

- o Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“Het semantiseren ja dat vind ik soms lastig om lesjes te bedenken. Om het niet te droog te houden zeg maar. Om niet gelijk met plaatjes te werken. Daar heb ik zelf gewoon nog te weinig fantasie bij.”

- Fase 3: Consolideren

Antwoord:

“De variatie op het consolideren. Er is een heel mooi consolideerboek, maar die is gros wel te moeilijk voor onze kleuters. Dus dan zou je bijna een Taalkring consolideerboek moeten hebben voor de kleuters.”

- Fase 4: Controleren

Antwoord:

“Het kost veel tijd hè. Je zou er misschien een andere vorm ook voor moeten zoeken om dat te toetsen. Maar nee ja daar ligt de taak denk ik bij de logopedist.”

- o Overige suggesties

Antwoord:

“Wat ik een nadeel vind van WoordenSTART en dat is misschien ook nu omdat weer er nu mee gestart zijn, is dat de WOT-lessen alleen maar woordenschatonderwijs is. En dat is natuurlijk superbelangrijk, maar we hebben ook nog heel veel andere taaldoelen. De zinsbouw, het taalgedeelte, het stukje communicatie. Nu heb ik soms het gevoel dat het alleen maar WoordenSTART, woordenschatonderwijs is. En dat heb ik soms ja er is nog wel meer. Maarja, als je daar heel erg goed naar kijkt, zou zal je het misschien ook wel in het Viertakt kunnen zetten hoor. Het zijn nu vooral de zelfstandig naamwoorden, de werkwoorden die je aanbiedt. Maar ik denk dat als je verder gaat, want ik heb het idee dat wij nog heel erg in de basis zitten, dat je er wat flexibeler mee wordt. Dat zou kunnen.”

57. Welke aanpassingen heeft u gemaakt ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- Woorden selecteren

Antwoord:

“Ik denk bij het woorden selecteren dat je daar al een onderscheid in maakt. Ja, ik denk dat de woorden eenvoudiger zijn. Ik weet niet zeker, is WoordenSTART ook voor cluster-2?

Volgens mij is het ook voor regulier. Dan zit je soms in fase 3 dat er pittige woorden in zit. Dan zit je vaak in het middenniveau en in het lage niveau. Maar goed, er zijn ook kinderen die het hoge niveau aankunnen. Dus in principe hoeven we daar niet superveel op aan te passen. Maar ja, ook jonge dieren, daar kan je zo een heel thema aan besteden. En we gebruiken inzet van gebaren. ”

- ☐ Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

- ☐ Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

- ☐ Fase 3: Consolideren

Antwoord:

Geen aanpassingen

- ☐ Fase 4: Controleren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

- ☐ Overige aanpassingen

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

58. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“De logopedist heeft natuurlijk haar vakkennis die erbij zit. Zeker op het spraak en de taal gedeelte, daar is zij natuurlijk een specialist in. Dat is de aanvulling. En ik heb natuurlijk nog de andere vakken en ook het sociaal-emotionele gedeelte. Maar zij haakt daar ook op in. Dus het is echt één. Als ik een kind met eetproblemen heb, vertel ik dat ook aan haar en dan neemt zij dat ook mee. Je bent beiden verantwoordelijk voor de groep. Ja, zo voelt dat ook wel echt. Het is heel fijn. En de logopedist is niet alleen maar zij in haar kamertje en zij in de kring, het is geïntegreerd.”

59. Welke verbeteruggesties heeft u ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Nee in principe niet. Ik heb dit gewoon nog niet in de vinger. Ik wil daar wel meer in oefenen zeg maar. Dus ik voel me soms wel een beetje onzeker naast haar, omdat ik denk jij bent de specialist. Terwijl dat is helemaal niet nodig, maar dat is meer mijn eigen gevoel. En dat is bij de logopedist eigenlijk minimaal hoor in vergelijking met andere logopedist. Nu eigenlijk niet, zij behandelt mij echt als een gelijke, dus nee. Ik ga het gewoon doen en zij gaat gewoon kijken en natuurlijk kan ze aanvullen enzo. Maar kijk zij neemt vaak het initiatief in de les hé. Ik denk niet eens dat zij dat door heeft hoor. Dan denk ik, maar ik moet dat ook eigenlijk kunnen. Maar ik vind het heel fijn dat jij dat doet. Laat mij donderdag maar lekker stoeien en dan voel ik me niet zo bekeken. Terwijl dat helemaal niet zo is, maar ik voel me af en toe wel eens... En kijk, als zij de les geeft dan wil je de les geven en dan is ze niet bezig met het corrigeren van de kinderen. We hebben gewoon hele grote groepen. Het stukje orde en gedrag van de kinderen is wat erbij komt. Als ik die les geef, stoor ik mij ook aan die kinderen en dan probeer je daarin te steunen. Ik denk ook wel dat wij elkaar goed aanvullen.”

Het Viertaktmodel

Interview met leerkrachten en logopedisten van de Taalkring

Logopedist: A

Datum interview: 16-05-2012

Woorden selecteren. We gaan beginnen met een aantal vragen over het selecteren van woorden.

1. Hoeveel woorden selecteert u gemiddeld voor een WOT-les?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☒ 7 – 9 woorden
- ☐ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

Antwoord:

“Ja, dat hangt er dus een beetje vanaf waar de WOT-les over gaat. Als de WOT-les echt woordenschat gericht is, dan kunnen ze aan, een stuk of... 5 tot 10 woorden denk ik. Het hangt ook een beetje van het niveau af, hè? Het niveau van de woorden. Het hangt ook een beetje van het moment af. Maar in principe zijn er zeg maar wel echt vijf woorden waarvan ik denk die wil ik graag... ja. Maar er zijn natuurlijk ook WOT-lessen dat je niet alleen maar woorden doet, hè? In principe vind ik 7 tot 9 wel okee. Ja. Bij Ziek & Gezond ben ik echt uitgegaan van WoordenSTART, van de woordenlijst die daarbij zit. Die heb ik getoetst bij de kinderen en gekeken welk niveau het beste aansluit bij het gemiddelde van de groep. En daar heb ik heel gericht op gewerkt en vervolgens weer nage-toetst. Maar door een schooljaar heen mag een thema ook wel even ietsje anders gaan. Het is een beetje zoeken van hoe passen we Verhallen in, want we hebben natuurlijk een leerlijn en je moet natuurlijk met WOT en daar is woordenschat een onderdeel van. Het is niet zo dat het alleen maar woordenschat is.”

2. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 7 woorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 2/3

Functiewoorden: 1/3

Antwoord:

“Ik denk een derde functiewoorden. Maar goed, dat biedt WoordenSTART natuurlijk ook mooi aan. Die hebben al een selectie gemaakt.”

3. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 5 inhoudswoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig	naamwoorden:	4
Werkwoorden:		1
Bijvoeglijk	naamwoorden:	0

Antwoord:

“Ja, zelfstandig naamwoorden zijn er altijd meer. Ja, ik probeer altijd wel één werkwoord er minstens bij te hebben. Verder is het een beetje hoe het uitkomt. En dan is het toch wel vaak de rest zelfstandige naamwoorden. Ja, het is ook wel een beetje van, soms zijn het twee werkwoorden trouwens. Hangt er weer vanaf van wat op de woordenlijst (van WoordenSTART, red.) staat. Ik laat mij lekker leiden door de WoordenSTART lijst, want het is altijd een gevaar dat je alleen zelfstandig naamwoorden gaat kiezen.”

4. U geeft aan per WOT-les gemiddeld functiewoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn telwoorden, hoeveel zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 0

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Overige functiewoorden: 0

Antwoord:

“Daar heb ik niet echt een idee van. Kijk telwoorden, dat zal in een les van mij niet expliciet aan bod komen, omdat dat gewoon apart in een rekenles wordt besproken. Voorzetsels doe ik eigenlijk meer individueel, behalve als dat bij een context mooi uitkomt of dat we dat uit de leerlijn hebben gehaald. Dus dat heb ik eigenlijk nog niet specifiek gezien in de context van WoordenSTART. In een jaar komen voorzetsels altijd wel een keer langs. Meestal doe ik voornaamwoorden individueel en corrigeer ik ze als het in de groep voorkomt. Tenzij veel kinderen er moeite mee hebben.”

5. Waaruit selecteert u woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
1. Taalmethodes
 3. Wereldoriëntatie
 2. Thema's
 - Anders

Antwoord:

“Dan is dus 1 is WoordenSTART, dat is een taalmethode. 2 is thema's, dat is dus wat je gezien hebt met de boerderijdieren, de lente. En wereldoriëntatie, ja dat is bij kleuters is thema's.”

6. Wanneer nieuwe woorden de revue passeren, zijn er drie houdingen aan te nemen. Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke houding u het meest aanneemt, waarbij 1 staat voor de meest aangenomen houding en 3 voor de minst aangenomen houding.
2. Laat maar even zitten-houding
 1. Snel aanwijzen en/of kort uitleggen-houding
 3. Met woorden in de weer-houding

Antwoord:

“Nou, voor de geselecteerde woorden telt natuurlijk de met woorden in de weer houding. Als er een woord voorbij komt in de les, waarbij ik het gevoel krijg: dit is een mooi moment om dat te duiden en ik heb daar een middel voor, dan doe ik snel aanwijzen of kort uitleggen. Maar ik ben bij kleuters ook steeds beter in het laat maar even zitten. En dat is ook in de groep, kinderen zijn heel onrustig. Alles wat ik teveel doe, wat niet genoeg rendement heeft, verstoort de sfeer in de

groep en dan kan je niet verder, kost veel teveel tijd. Dat is ook wel weer iets wat ik de laatste tijd geleerd heb. Het snelst doe ik dus kort uitleggen, als dat past in de situatie. Maar ik doe net zo makkelijk ook het aanwijzen. Een dan de woorden in de weer houding doe ik in principe niet. Ik heb wel ingecalculleerd van “die en die zouden ook aan bod kunnen komen” en als ik denk het loopt lekker, dan doe ik ze erbij. Dan heb ik die in mijn achterhoofd.”

7. Van welke selectieregels maakt u gebruik bij het selecteren van woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
1. De frequentie van woorden
 2. Het nut van woorden
 3. De pregnante context van woorden

Antwoord:

“Je hebt die woordenlijsten die zijn op niveau ingedeeld en ik ben daar nog een beetje mee aan het stoeien. Er zijn woorden waarvan ik denk, ik vind het belangrijk dat ze dit woord leren, maar dan staat het bij niveau 3. Of dan denk ik nou, dit vind ik wel heel pittig voor niveau 1. Wat ik probeer te doen is woorden die makkelijk met elkaar zijn aan te bieden. Het gaat erom, kan je er een mooi lesje, een mooie combinatie van maken. En de pregnante context dat is dat de situatie zich er zo verschrikkelijk goed voor leent, dat is een inkoppertje. Maar die pregnante context creëer je niet zelf. Nut vind ik ook heel belangrijk. Ik vind het belangrijker dat een kind weet ziekenhuis dan de apotheek. Vanwege de frequentie en ook de nut voor het kind. Nut van de context van de les vind ik een beetje dubieus, ik vind frequentie het belangrijkste.”

8. Als u woorden selecteert op basis van frequentie, uit welke frequentie laag kiest u dan woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke laag u het meest gebruikt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
1. Hoog frequente (algemene) woorden
 2. Regelmatig voorkomende schoolwoorden
 3. Weinig voorkomende vakspecifieke woorden

Antwoord:

“Die laatste categorie is natuurlijk totaal niet van toepassing op kleuters. En de schoolwoorden moeten ze natuurlijk wel kennen, anders gaan ze in het onderwijs de mist in. Daarbij moet ik wel zeggen dat ik het meer mijn taak vind om de meer frequente woorden aan te leren. De schoolwoorden komen vaak in andere contexten aan bod. Behalve als je koeien hebt, dan kan je ook wel even tellen. In principe ga je in de mondelinge taal de woorden aanleren die in de dagelijkse context aan bod komen.”

9. Als u woorden selecteert op basis van nut, waar zijn deze woorden dan nuttig voor? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar deze het meest nuttig voor zijn, waarbij 1 staat voor het meest nuttig en 2 voor het minst nuttig.
2. Voor in het onderwijs
 1. In het algemeen

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

10. Als u woorden selecteert op basis van pregnante context, welke twee mogelijkheden doen zich het vaakst/meest voor? Geef bij deze twee mogelijkheden aan welke zich het meest voordoet, waarbij 1 staat voor het meest voorkomend en 2 voor daarna het meest voorkomend.

2. Situatie

- Afbeelding(en)

- Videobeeld(en)

1. Voorwerp(en)

Anders

Antwoord:

“Situatie in ieder geval en voorwerpen, ja voorwerpen daar moet ik wel wat mee.. Ik vind dat videobeelden is vaak heel diffuus en vaak heel veel informatie geven. Dat zoeken we ook wel uit dat het niet zo verward. Voorwerpen komen het meeste voor.”

Fase 1: Voorbewerken. De volgende vragen zullen gaan over de voorbereidingsfase.

11. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het voorbereiden van een woord tijdens een WOT-les?

- 0 – 3 minuten
- ☐ 4 – 6 minuten
- ☐ 7 – 9 minuten
- ☐ 10 – 12 minuten
- ☐ 13 – 15 minuten
- ☐ > 15 minuten

Antwoord:

“Dat kan zijn bij wijze van spreken van weten jullie dat we naar de kinderboerderij zijn geweest, daarop terugkomen. Of ik heb gewoon een mandje en ze worden dan nieuwsgierig naar wat er in het mandje zit. Ik probeer wel hun aandacht te pakken.”

12. Op welke manier vraagt u de aandacht en wekt u de belangstelling van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Mondeling
- Afbeelding(en)
- ☐ Videobeeld(en)
- Voorwerp(en)
- ☐ Geluid(en) en/of muziek
- Beweging(en)
- ☐ Anders, namelijk “gek verkleed”.

Antwoord:

“Bij bewegingen bijvoorbeeld een toneelstukje.”

13. Houdt u tijdens het voorbereiden rekening met de voorkennis van de leerlingen?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Nou, ik ga natuurlijk alleen iets voorbereiden wat ik echt wil gaan semantiseren. Ik maak de situatie zodat ze begrijpen waar het over gaat. Het gaat toe naar een begrip van een woord wat ze niet kennen. Je kunt ze niet prikkelen met iets waar ze totaal geen aansluiting mee hebben.”

Fase 2: Semantiseren. We gaan het nu hebben over het semantiseren van woorden.

14. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het semantiseren van een woord tijdens een WOT-les?

- 0 – 5 minuten
- ☐ 6 – 10 minuten
- ☐ 11 – 15 minuten
- ☐ 16 – 20 minuten
- ☐ 21 – 25 minuten
- ☐ > 25 minuten

Antwoord:

“Nou dat is lastig, dat hangt een beetje van het begrip af. Nee, dat moet echt binnen 0 tot 5 minuten. Ik zit alleen wel te denken, dat is wel een punt van discussie bij mezelf, hoeveel informatie geef je over een kalfje. Je moet dus het proberen zo te doseren dat ze niet teveel krijgen en aan de andere kant wel het begrip goed vullen. Ik had daar met de leerkracht een discussie over, gaan we eerst de koe en dan het varken behandelen of gaan we inzoomen op de categorie het zijn jonge dieren. Neem je één aspect of... Wat wil je precies dat ze vasthouden? Je hebt ook nog te maken met die verschillende niveaus, dus wat ik voor één kind semantiseer is misschien al veel te veel terwijl bij de ander kom ik op een laag waar die informatie wat toevoegt voor het kind. Dat is ook wel weer leuk.”

Er zijn drie semantiseersituaties te onderscheiden:

A. Kinderen leren woorden voor begrippen die ze al kennen of hebben ervaren.

De leerkracht/logopedist laat voor het semantiseren iets zien of legt het heel kort uit.

15. Op welke manier leert u woorden aan door middel van labels? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Voorwerp(en)
- Afbeelding(en)
- Uitbeelden
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Uitbeelden, als dat zo uitkomt, bij werkwoorden bijvoorbeeld. Ik wijs veel aan als dat kan.”

16. Leert u woorden aan met behulp van synoniemen?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Dat is bij kleuters wel lastig, maar als dat kan is dat wel leuk. Dat deed ik ook al voor ik Verhallen deed.”

17. Leert u woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

**B. Kinderen breiden de kennis van de betekenissen van woorden uit.
De leerkracht/logopedist voegt de nieuwe betekenissen (even) toe.**

18. Op welke manier breidt u de kennis van de betekenissen van woorden uit? Wat leert u de leerlingen aan? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Betekenisaspecten
- ☐ Extra betekenisaspecten
- Nuanceringen
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Nee maar op het moment dat je het laat zien, dan herkennen ze het voorwerp wel. Dan kan je dus laten zien hoe het voorwerp werkt. Als ik het voorwerp niet heb, dan is het lastiger, moet ik minimaal een plaatje hebben, want anders wordt het moeilijk. Er moet echt iets concreets zijn, om het alleen te vertellen, dat schiet niet op. Daar begin ik ook eigenlijk niet aan. Dan schiet je je doel voorbij. Ze moeten het minimaal op de een of andere manier kunnen ervaren, zien, voelen, proeven, doen.

Bij de extra betekenisaspecten hangt het er vanaf hoe moeilijk het woord is. Kijk een tube gaat nog wel hè. Maar de diepe betekenisaspecten van dit is om uit te smeren, dat zou ik dat bij deze kleuters nu niet doen. Dan zou ik het splitsen bij de sterkere en de minder sterke kinderen. Dat gaat dan lang duren. Dan zet ik liever in op meer verschillende woorden, dan dat ik er heel diep op in ga.

Nuanceringen vertel ik als kinderen naar vragen of als dat je bedoeling is. Als je leert dat een appel niet alleen een appel is, maar dat je verschillende verschijningsvormen hebt. En ik denk, terwijl ik dit nu zeg, dat zou ik eerder vanaf groep 3 doen. Tenzij je bij de groenteboer staat en je ziet ze liggen. Dat is een appel en dat is ook een appel. En hoe heet die dan? Dan is het weer zo duidelijk en een pregnante context. Het hangt van de reacties van de kinderen af. Als een kind opeens peer gaat zeggen tegen een groene appel, dan moet je wel. Dan is het een mooi misverstand.”

**C. Kinderen leren nieuwe woorden en nieuwe betekenissen.
De leerkracht/logopedist gaat woorden, betekenissen en betekenisrelaties aanleren.**

19. Zet u het ‘uitje’ uitbreiden in bij het aanleren van woorden?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“In principe zet ik ze allemaal in. Bij de één is het ene meer van toepassing en bij de ander is het andere meer. Kijk, ik heb gewoon in m’n hoofd, met alleen het zeggen kom je er niet. Je moet gewoon echt wat doen, anders onthouden ze het niet. Je moet aan de slag. Als je het niet goed hebt uitgelegd, snappen ze het niet. Alleen laten zien, is het ook niet genoeg. Dan moet je de talige context eraan koppelen. Het is niet iets wat ik volgens het lijstje zo doe, maar er moet gewoon meer bij, want anders krijg je het er niet in. Uitbreiden is natuurlijk ook mooi, om het in een netwerk te passen.”

20. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitbreiden in per WOT-les?

- 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer

- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

“Naja, woorden in relatie tot elkaar aanbieden dat is wat we doen met de woordenlijst. Er zit bij WoordenSTART ook zo’n prachtig papiertje waar ze het geordend hebben. En dan kan je dus clustertjes bij elkaar voegen. En dan ben je gewoon bezig met een netwerkje te vullen zeg maar. En aangezien dat goed werkt...”

21. Zet u het ‘uitje’ uitleggen in bij het aanleren van woorden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

22. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitleggen in per WOT-les?

- ☒ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

“Ja ook 1 tot 4 keer, je moet het ook beperkt houden. Je moet het allemaal beperkt houden, dat is ook de kunst.”

23. Zet u het ‘uitje’ uitbeelden in bij het aanleren van woorden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

24. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitbeelden in per WOT-les?

- ☒ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

“Ja het is ook wel een combinatie van de uitjes. Bij uitbeelden zie je ook wel het effect ervan, dan gaan ze helemaal los en gaan ze het nadoen.”

25. Op welke manier zet u het ‘uitje’ uitbeelden in bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Voorwerp(en)
- ☒ Afbeelding(en)
- ☒ Uitspelen van (de functie van) het woord
- ☒ Uitspelen van het woord in een context
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

26. Maakt u bij het 'uitje' uitbeelden gebruik van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- Ja
- o Nee

Antwoord:

"Ja, ik zou het wel fijn vinden dat we wat meer.. Nu hangen we het meestal in een woordspin op."

27. Welke van de onderstaande graphic organizers gebruikt u en hoe vaak gebruikt u deze per thema? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.

• Woordspin	• Woordparachute	o Woordkast	o Woordtrap
o 0 – 2 keer	• 0 – 2 keer	o 0 – 2 keer	o 0 – 2 keer
o 3 – 5 keer	o 3 – 5 keer	o 3 – 5 keer	o 3 – 5 keer
• 6 – 8 keer	o 6 – 8 keer	o 6 – 8 keer	o 6 – 8 keer
o 9 – 11 keer	o 9 – 11 keer	o 9 – 11 keer	o 9 – 11 keer
o > 11 keer	o > 11 keer	o > 11 keer	o > 11 keer

Antwoord:

"Woordspin en de paraplu gebruik ik alle twee. Het hangt er een beetje vanaf hoeveel lessen er zijn. Ik wil niet zeggen dat we na elke les een woordspin hebben. Laten we zeggen 6 keer ofzo. En kijk, die paraplu is wat minder, omdat het zich wat minder ervoor leent om wat mee te doen. Toen met die jonge dieren was een gemiste kans, want dan zijn we het gewoon vergeten om te maken. En dan komt er ook een stuk van wat hoort nog bij mijn taak en wat moet de leerkracht doen en heb je een assistent die het leuk vindt om te doen. Dat je even die praktische dingen hebt. Dan denk ik, je moet ook gewoon de discipline hebben om dat af te spreken, het op te hangen. Ik moet me daar ook door de WOCO's (WOT-coördinator, red.)... Een andere leerkracht heeft daar ook wel prachtige ideeën voor. Het is gewoon hartstikke leuk. Die woordparaplu (hetzelfde als woordparachute, red.) 1 keer."

Fase 3: Consolideren. De volgende vragen gaan over het consolideren van woorden.

28. Hoe vaak herhaalt u na het semantiseren gemiddeld een woord tijdens een WOT-les?

- ☐ 0 – 3 keer
- ☒ 4 – 7 keer
- ☐ 8 – 11 keer
- ☐ 12 – 15 keer
- ☐ 16 – 19 keer
- ☐ 20 – 23 keer
- ☐ 24 – 27 keer
- ☐ > 27 keer

Antwoord:

“In de consolidatiefase dan krijg je dus een beetje een lastige situatie. Die kinderen die met individuele logopedie als doel hebben dat ze woordenschat moeten uitbreiden, dan ga ik het met hun nog na behandelen. Sowieso en checken of ze het weten. Laat dat dan 3 keer terug komen en op het moment dat ik denk, nou weet ie het wel, dan laat ik het ook gewoon zitten. Dan heb je natuurlijk nog de WOT-les, dan worden natuurlijk ook woorden herhaald voor de hele klas. Dat laten we er dus ook vanaf hangen hoe ingewikkeld het was wat we hebben aangeboden. Maar het komt minstens nog drie keer terug, denk ik. 0 tot 3 keer terug. Alles bij mekaar is het misschien wel 4 tot 7. Er zijn kinderen dan zeg je het 100 keer en dan weten ze het nog niet, maar dan weten ze het wel passief.”

29. Tijdens welke situaties in het onderwijs herhaalt u een woord?

Antwoord:

“Wat ik zei is natuurlijk individuele logopedie. Kijk als het goed is hangen er dus dingen in de klas en moet dat vaak voor kinderen of de leerkracht herhaalt het in de WOT-lessen waar ik niet bij ben. Dan in ieder geval, dat moet je aan de leerkracht vragen, hoe vaak ze nog dingen herhaalt Als het goed is wel vaak natuurlijk, tot het erin zit. Als het erin zit, kan je iets anders gaan doen.”

30. Welke werkvormen komen er in een WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Spelletjes
- ☒ Woordmuur
- ☒ Werkactiviteit
- ☐ Geen van allen
- ☒ Anders, namelijk “uitstapjes”

Antwoord:

“Woordmuur daar maken we wel gebruik van, maar ik weet niet in hoeverre de leerkracht daarvan gebruik maakt. Daar ligt ook wel een werkpunt. Bij de werkactiviteit is een knutsel vast bij het onderwerp. Ja, nou goed als we naar de kinderboerderij gaan, komen de woorden ook wel terug. Uitstapjes. We zijn ook naar het ziekenhuis geweest, we proberen echt altijd iets te doen.”

31. Zijn de woorden en betekenissen tijdens een WOT-les visueel in het klaslokaal?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Als het goed is wel. Er is eigenlijk ook altijd wel een kijktafel.”

32. Hoe lang zijn de woorden en betekenissen gemiddeld zichtbaar in het klaslokaal?

- ☐ Een dag
- ☐ Halve week
- ☐ Een week
- ☒ Twee weken
- ☐ Drie weken
- ☐ Een maand
- ☐ Gedurende het hele thema

Antwoord:

“Kijk het thema blijft zichtbaar in de klas, de specifieke woorden hangt er vanaf hoe snel we doorgaan. Maar minstens een week, maximaal wat zal het zijn, 4 weken ofzo. Doe maar 2 weken.”

33. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen dat thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Antwoord:

“Nee het wordt niet meer uitgelegd, behalve als we het idee hebben dat we het niet goed hebben gedaan. Bijvoorbeeld als we injectiespuit wel hebben gehad, maar dat ze je glazig aankijken.”

34. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen een voorgaand thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Antwoord:

“Nou nee, behalve als het bij een pregnante context is.”

35. Blijven de eerder geleerde woorden binnen een thema zichtbaar in de klas, wanneer er nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Je moet op een gegeven moment wel echt ophouden met nieuwe dingen ophangen. Dat werkt bij onze kinderen ook niet, visuele prikkels. Op een gegeven moment hingen er wel drie verschillende woordspinnen, toen dacht ik dat is wel max hoor. In principe wel, tot er teveel hangt.”

Fase 4: Controleren. We zijn nu aangekomen bij de laatste fase van het Viertaktmodel, de volgende vragen gaan over het controleren van woorden.

36. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - Contextarm
- Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Er hoort een computerprogramma bij WoordenSTART, daar kunnen ze dingen in doen, maar ik vind dat geen enkele garantie dat ze dingen weten. Dus wat ik doe spelletjes om te consolideren en dan stiekem eventjes controleren. Dat is een materiële opdracht. Het is eigen meer met plaatjes dan met spullen. Ook op papier dus. Het past in het thema, dus de context is er wel. Maar het mooiste is als het contextarm is, dan weet je of het echt is. En ik doe het bij mij dus zo, bij die woordenschattoetsen daar heb ik plaatjes bij, en daar ben ik heel erg mee aan het experimenteren. Je kunt het dus aanbieden volgens de woordenlijst van WoordenSTART, dan heeft er dus geen duidelijk sortering plaatsgevonden. Ik probeer wat ze kunnen benoemen, actief, dan bewaar ik wat ze niet actief weten en dan kijk ik of ze het passief weten. En dan is het natuurlijk altijd makkelijker als de woorden bij elkaar passen, als er een semantisch veld is, als ze weten dat het over dieren gaat. In principe als je het gewoon wilt weten, moet je het niet op een presenteerblaadje aanbieden.”

37. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Met plaatjes, kan met voorwerpen, maar het makkelijkste gaat het met plaatjes. En wat ik bij mij doe is dat ik aan het experimenteren ben geweest met je kunt inderdaad een verhaaltje vertellen, dan kunnen kinderen met woordvindingsproblemen die glijden dan heel soepel in de woorden. En als ik ze gewoon whap neerleg, dan is het heel interessant om te zien hoe je het kan faciliteren. Dan ga ik denken van goh hoe zit een woordenschattest in elkaar. Hoe kan je het faciliteren dat kinderen die in de verste verte iets passief hebben, dat je het ze toch actief kan laten zeggen. Maar dat als je het ze moeilijk maakt, dat ze het toch niet meer weten. Dat ze toch weer komkommer tegen een tomaat zeggen. En ook het gebruik van gebaren, wij doen er gebaren bij. Doe ik een gebaar van betalen erbij, dan komt wel dat woord betalen. Dan boor je een andere dimensie aan, dat is ook heel interessant om te zien. Maar goed, in principe, als ik ga controleren dan heb ik ze hier weer en dan doe ik rang rang rang rang en dan moeten ze het zeggen. En als ze het dan kunnen dan denk ik nou dan weten ze het wel. En dan nog heb je als je later een taaltest afnemen waarin een woord zit van een thema dat je hebt gehad, dat ze dan

toch een woord niet weten. En waar ligt dat dan aan, zo ingewikkeld is het. Wat ik ook doe om te controleren is dat ik de slechtste kind van de klas, als een soort normering. Dat heeft Marianne Verhallen ons ook gezegd, anders word je gek. Als je dat echt allemaal bij iedereen moet doen. Ik ben een beetje ambivalent over het toetsen. Maar een andere logopedist heeft dan ook WoordenSTART, zij maakt één blad en daar staan de woorden op en probeer het gewoon als voortoets. In drie minuten heb je het klaar. Terwijl ik dan nu nog alle plaatjes zit uit te zoeken. Zo leren we van elkaar. Het is wel fijn om een beetje voor jezelf ook de letterlijke controle te houden van wat stop ik er nou in en wat levert het op. Ik heb dan ook lijstjes van en als je dan ziet je hebt dan ook kinderen van de 15 woorden die ze passief weten, weten ze dan ook actief. Maar er zijn ook kinderen die dan maar 4 woorden hebben aangeleerd. Dan denk je ja, dan doe je toch iets niet goed. Dat zijn wel dingen waarvan ik denk, daar wil ik wel over na blijven denken.”

38. Op welke manier controleert u of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Het is bij kleuters natuurlijk altijd moeilijk om begrippen te omschrijven. Dit is wel een goeie inderdaad, van hoe controleer je dat dan. Eigenlijk denk ik dat ik dat te weinig controleren. Maar het is wel zo dat als een kind een woord vlot kan noemen, dat is ook geen garantie wat ik nu zeg, dat ze dan ook de achterliggende betekenis wel weten. Maar er zijn woorden waarvan je heel zeker weet dat je die achterliggende betekenis door dat ziekenhuisbezoek of doordat je het echt gezien hebt met elkaar, je gewoon zeker weet dat dat wel. Maar je staat er soms ook verstoeld van hoe onze ESM-ers ondanks alle inspanningen het presteren om het toch niet het goed te weten. Maar dat is bij logopedie, ben ik daar wel meer mee bezig. Dan praat je er ook wel meer over door.

Ik doe de woordenschattoets wel, maar ik ga daar niet over doorvragen. Dat is ook wel een leuke om te gaan doen. Om daar een vorm voor te verzinnen.”

39. Geef bij de onderstaande manieren aan waar u het meest gebruik van maakt bij het controleren, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 2 of 3 voor het minst gebruikt.

Beheersing	Uitvoering	Context
2. Actief	3. Mondeling	2. Contextrijk
3. Passief	4. Materieel	2. Contextarm
4. Achterliggende woordbetekenis	1. Op papier	

Antwoord:

“Mondeling is zonder plaatjes hè? Dat kan helemaal niet. Het liefst contextarm en ik ga dan meer context bieden.”

40. Maakt u bij het controleren onderscheid tussen oppervlakkige en diepe kennis van de woordbetekenis?

- ☐ Ja
- ☒ Nee

Antwoord:

“Eigen dus niet, nee. Terwijl ik het wel heel belangrijk vind hoor, maar dat check ik nog niet.”

41. Controleert u de woorden op de korte termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Tijdens het semantiseren
- ☐ Direct na het semantiseren
- ☒ Beide
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Ja dan zit je dus in fase 2, ja dan gaan we natuurlijk ook wel meteen iets ermee doen. Dan ben je het vooral aan het herhalen en aan het erin slijpen, maar dan wil je het ook wel horen. Dus eigenlijk allebei.”

42. Controleert u de woorden op de middellange termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Aan het einde van de week
- ☒ Aan het einde van een thema
- ☐ Beide
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Aan het eind van het thema. En dan is dus weer de vraag dat je op lange termijn ook moet controleren. Want je stopt het er in en wat bekijft er nou? Dat is bij ESM ook een hele belangrijke vraag.”

43. Controleert u de woorden op de lange termijn? Wanneer doet u dit?

Antwoord:

“Er zitten dus enkele items in de woordenschattesten. En dat vind ik wel meer spannend als ik zeker weet dat het is aangeboden. Het afnemen is één keer per jaar, rond hun verjaardag.”

44. Op welke manier doet u dit? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Curriculum-afhankelijke toetsen, bijvoorbeeld:

Antwoord:

“Wat ik doe rondom een thema is natuurlijk gewoon volgend op woordenschat, maar dan is het wel een eigen manier van toetsen. Het enige dat woordenSTART biedt is op de computer. Maar dat vind ik onvoldoende, omdat onze kinderen heel handig zijn op de computer.”

- Genormeerde curriculum onafhankelijke toetsen, bijvoorbeeld:

Antwoord:

“En de woordenschattoets de officiële, Peabody en woordenschattoets van de Schlichting.”

☐ Anders

45. Hebben de toetsresultaten van de leerlingen consequenties voor uw taalonderwijs en de rest van het onderwijs? Zo ja, op welke manier vertalen deze consequenties zich?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Nou, stel nou dat er een thema is geweest en ik heb met mijn woordenschattoets het idee van shit nou, we hebben er helemaal naast gezeten, dan ga ik even kletsen met de leerkracht van wat hebben we nou verkeerd gedaan. Hebben we te hoog ingezet of hebben we te laag ingezet? Dat gebeurt ook hè. Of hebben we voor groep 2 te weinig. Dat zijn gewoon allemaal dingen dat vind ik leuk en interessant om naar te kijken. Je bent toch een hoop tijd ermee kwijt. Hoe doen we dat zo efficiënt mogelijk? En ja er zijn natuurlijk kinderen die op de WoordenSTART toets het gelukkig wel goed doen, maar over de gehele lijn hun woordenschat niet vooruit is gegaan. Dat zegt ook wel wat voor de ouders.”

46. Waar wordt de stap controleren binnen uw lessen voor gebruikt? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

- X. Vast te stellen of de leerdoelen behaald zijn
- X. Testen of individuele leerlingen de aangeboden woorden en betekenissen kennen
- X. Het effect van het woordenschatonderwijs bepalen

Anders

Antwoord:

“Je leerdoelen zijn natuurlijk belangrijk en je individuele leerlingen ook. Ik zou daar geen... Die staan voor mij allebei op 1. Het woordenschatonderwijs is 2, maar dat vind ik ook belangrijk.”

Taakverdeling leerkracht en logopedist. De volgende vragen gaan over de taakverdeling tussen uzelf en de leerkracht/logopedist.

47. Wat zijn de taken van de leerkracht in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Weet je, mijn idee is dat het onze gezamenlijke verantwoordelijkheid is. De ene keer geeft, alhoewel ik geef wel iets vaker de les. De ene keer bereid zij het voor, de andere keer bereid ik het voor, dus daar is wel een mooi evenwicht in. Zowel de voorbereiding, we bereiden het met z’n tweeën voor een week of twee drie voor en dan kijken we naar de woordenlijst, de lessen, de activiteiten en dan gaan we aan de slag. En haar taak is gelijkwaardig aan die van mij, zeg maar. En we evalueren het ook, vaak hebben we het er dan nog even over, zowel over de inhoud als over individuele leerlingen. En dat is altijd gewoon heel erg leuk. En weet je, als ik dan de les geef, dan pakt zij even een leerling aan. Er zijn geen specifieke dingen die de leerkracht doet voor de WOT-les. Ik ben dan misschien iets meer van de woorden en dat ik in de voorbereiding er iets meer in stuur, maar uiteindelijk...”

48. Wat zijn de taken van de logopedist in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

Zie antwoord op vorige vraag.

49. Wie voert onderstaande taken uit in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Selecteren van woorden	0	0	•
Maken van het lesplan	0	0	•
Verzamelen van materiaal	0	0	•
Voorbewerken	0	0	•
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	0	0	•
Controleren	0	•	0
Evalueren van de les	0	0	•

Antwoord:

“Verzamelen van materiaal hangt er dus van af wie de les geeft. Het consolideren in de knutselles daar ga ik echt niet over, dat is echt een stukje dat in de groep gedaan wordt. Controleren is vooral iets voor mij. Dat is ook een praktisch ding, dat ik hier gewoon even met de kinderen kan zitten. En je kunt wel zeggen dat het aanbieden van nieuwe woorden, dat doen we vaak als we samen zijn. Zij heeft natuurlijk ook WOT-lessen alleen. Zij doet wel meer dingen om te consolideren, dat spreken we dan wel vaak af dat zij dingen afmaakt of dingen herhaalt.”

50. Wat geeft de logopedist voor meerwaarde aan de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Mijn meerwaarde is natuurlijk mijn kennis van de taalontwikkeling en de specifieke kennis van de taalproblemen van de kinderen in de klas.”

51. Op welke manier maakt de logopedist gebruik van het Viertaktmodel in de logopedische woordenschatbehandelingen, zowel individueel als in groepsverband?

Antwoord:

“Ik zit even te denken of ik de Viertakt nou ook speciaal toepas... Jawel dat doe ik ook wel met kinderen die een hele erge achterstand hebben ten opzichte van de groep. In principe behandelen we de woorden in de klas, maar als ik hier een kind krijg die zegmaar een niveau daarvoor zit, dan doe ik dat ook wel op de Viertaktmanier, maar dat komt niet zo heel vaak voor. Het is vaak meer dat ik het nog een keer herhaal of nog een keer uitleg of nog een keer erbij pak. Als ik het gevoel heb dat het kind het nog niet heeft. Aanvullen en herhalen dus.”

52. Hoe sluiten de logopedische woordenschatbehandelingen met gebruik van het Viertaktmodel aan bij de klassikale WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Ja, ik ga natuurlijk geen andere woordenschat doen dan waar we mee bezig zijn. Het is wel grappig nu, die les die jij gezien hebt, dat web en dat weven, dat hebben we in de klas niet gedaan. En dat heb ik toen hier zitten doen. En dat is eigenlijk naja, dat doe ik vooral met de kinderen waarvan ik denk dat hebben ze helemaal niet gesnapt. Of aanvullen van de les.”

Tevredenheid en verbeteringsuggesties. Graag wil ik u nu wat vragen stellen over uw tevredenheid over het Viertaktmodel en vragen naar eventuele verbeteringsuggesties.

53. Hoe tevreden bent u in het algemeen over onderstaande punten?

	Zeer ontevreden			Zeer tevreden	
a) Het Viertaktmodel in het algemeen	1	2	3	4	5
b) Het werken met het Viertaktmodel op de Taalkring	1	2	3	4	5
c) Het werken met het Viertaktmodel in uw woordenschatlessen	1	2	3	4	5
d) Het selecteren van woorden	1	2	3	4	5
e) Het doorlopen van de voorbereidingsfase	1	2	3	4	5
f) Het doorlopen van de semantiseerfase	1	2	3	4	5
g) Het doorlopen van de consolideerfase	1	2	3	4	5
h) Het doorlopen van de controleerfase	1	2	3	4	5
i) De rol van de leerkracht bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
j) De rol van de logopedist bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
k) De samenwerking tussen de leerkracht en de logopedist	1	2	3	4	5

Antwoord:

B: "Ook een 4, ik vind wel dat we nog moeten leren, maar we zijn op de goede weg."

D: "Dat is wel een 3, daar ben ik nog mee bezig, daar moet ik bewuster.. daar moet ik nog in leren, dat moet nog soepeler gaan."

F: "Ik vind het gewoon een 3, want ik vind dat het nog beter moet. Dan zit ik tijdens de les en dan hoor ik mezelf praten en dan denk ik.. het maken van keuzes, wat doe je wel en wat doe je niet en wat doe je op welk moment. Ik denk soms bij mezelf, ik moet er toch meer over nadenken van tevoren wat ik zal zeggen. Daar mist nog een stukje vaardigheid, dat kan nog beter."

G: "Ook een 3, want ik ben nog op zoek naar andere werkvormen, ook om mezelf gemotiveerd te houden. Een memorie is altijd leuk, maar ik wil zelf ook wel eens iets anders. Ik ben dan niet de

maatstaaf, maar als het mij begint te vervelen, dan begint het de kinderen ook te vervelen. Dus dat is ook een kwestie van nog steeds op zoek blijven naar actieve werkvormen.”

H: “Daar ben ik ook aan het zoeken van wil ik er naartoe dat ik altijd voor en na controleer. Is dat nodig. Of is de verhouding de tijd die het kost, weegt dat op tegen... Nee ik denk een drie, daar ben ik ook mee bezig. Ik kom misschien straks wel uit op een systeem dat ik het bij de helft van de thema's doe. Maar als ik het op de manier van een andere logopedist doe, heb ik misschien zo snel resultaat, dat ik het ook wel heel fijn vind.. en omdat we nu met elkaar ermee bezig zijn, met de school, is het heel zinvol om...”

J: “Zij beheerst het in principe prima, maar ik zie dat niet zo vaak. Dat is een leuke dat je dat nu vraagt. Ik heb er een goed gevoel over, dus doe maar een 4. Maar ik zal wel even mee moeten kijken. Dat is ook mijn taak als logo natuurlijk, daarbij ondersteunen en ook feedback geven.”

K: “Daar ligt het niet aan en de overige verbeterpunten die er zijn, zijn inhoudelijk van aard.”

54. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- Woorden selecteren

Antwoord:

“Je maakt keuzes en het geeft richting aan hoe je je lessen gaat inrichten. Eigenlijk kan je niet zonder. Het enige is dat je het in verhouding moet doen tot de rest van de leerlijn. Dat blijft een beetje spannend. Je wilt ook dat ze leren een boodschap over te brengen.”

- Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

“Het voordeel van alle fases is dat er een structuur ligt. Ook bij het voorbewerken, je moet eerst de aandacht van de kinderen hebben. Je moet iets doen om te prikkelen.”

- Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“Positief eraan, het is noodzakelijk.”

- Fase 3: Consolideren

Antwoord:

“Dat is ook bij consolideren, als je dat niet doet, helpt het niet.”

- Fase 4: Controleren

Antwoord:

“Je krijgt zicht op het rendement.”

- Overige suggesties

Antwoord:

“De Viertakt geeft houvast en doordat leerkrachten dat nu ook hebben, dat de hele school hier nu kennis van heeft genomen, betekent dat je het samen doet, want de logopedist kan het niet alleen. Aanvankelijk lag het bij ons, dat is onbegonnen werk. Nu is het ook van de leerkracht. En dat is een mooi systeem. Door de cursus praten we dezelfde taal, dezelfde methodiek, dat is gewoon heel fijn.”

55. Welke verbeter suggesties heeft u ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- ☐ Woorden selecteren

Antwoord:

“Je kan natuurlijk lekker leunen op WoordenSTART, maar wat een aandachtspunt is voor mezelf is dat je bewust bent van de woordcategorieën. Dat vraagt veel specifieke aandacht. Daar moet ik beter in worden, dat vind ik belangrijk. Dat is niet automatisch goed.”

- ☐ Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

- ☐ Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“Enerzijds ervaring opdoen, anderszijds er bewust mee omgaan. Hoeveel bied je aan, hoe ver ga je daarin door, hoe zorg je ervoor dat alle kinderen aan hun trekken komen?”

- ☐ Fase 3: Consolideren

Antwoord:

“Werkvormen zoeken. Want er is wel dat boek van Marianne Verhallen, maar daar kan ik toch niet echt voor kleuters... Nou ik moet nog eens goed kijken, nog niet genoeg...”

- ☐ Fase 4: Controleren

Antwoord:

“Ja dat is toch zoeken naar... het moet zo min mogelijk tijd kosten, dat is de ene kant. En de

manier waarop blijft belangrijk. Doe je alleen actieve kennis of ga je ook doorvragen? De manier van toetsen daar ben ik dus mee aan het experimenteren.”

- o Overige suggesties

Antwoord:

“Suggesties naar Marianne Verhalen, ik denk dat ik dan eerst nog een jaar verder moet zijn en dan eerst deze dingen, dan heb ik voor Marianne Verhalen ook wel weer wat ideeën misschien. Ik wil eerst zelf wat beter worden en wat meer ervaring opdoen.”

56. Welke aanpassingen heeft u gemaakt ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- Woorden selecteren

Antwoord:

“Wij hebben natuurlijk vanaf het begin de Viertakt op onze situatie gelegd. We hebben ook Marianne Verhalen steeds bestookt met vragen richting het ESM en daar heeft ze eigenlijk geen antwoord op. Maar dat is niet zo erg, want inmiddels zijn we zelf bezig, maar ik heb het niet bij regulier gedaan, dus ik kan niet aangeven hoe ik het bij regulier zou doen. Behalve dat ik kan aangeven dat ik dan geen plaatjes zou doen of veel minder. En ik denk dat wij minder woorden doen en dat de woorden die wij doen beter doen. Langer, meer tijd eraan kwijt. Mijn eigen kinderen konden het twee keer horen, maar hier ben je na 18 keer nog niet klaar. Maar dan weten ze het wel passief.”

- o Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

- o Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

- o Fase 3: Consolideren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

- o Fase 4: Controleren

Antwoord:

Geen aanpassingen

- o Overige aanpassingen

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

57. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Dat het een mooie, duidelijke structuur geeft en dat de leerkracht eigenlijk in principe dezelfde methodiek heeft geleerd als ik, dus dat je het samen kan doen.”

58. Welke verbeter suggesties heeft u ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op de vraag.

Aanvullingen logopedist:

“Ik vind het positief dat dit onderzoek nu is. Ik zou het ook fijn vinden als het voor de bovenbouw gedaan zou worden. Ik ben ontzettend blij dat Auris dit programma is gaan introduceren. Ik sta er echt heel erg achter en ik kan mij ook voorstellen dat het nuttig is om over een aantal jaar nog eens te kijken hoe het ervoor staat. Dat is altijd lastig. Straks krijg je nieuwe leerkrachten die binnen druppelen, die er niet bekend mee zijn. Opfriscursussen, dat zouden ze moeten doen. Voor mensen die nieuw komen werken hier.”

Het Viertaktmodel

Interview met leerkracht en logopedisten van de Taalkring

Leerkracht: B

Datum interview: 22-05-2012

Woorden selecteren. We gaan beginnen met een aantal vragen over het selecteren van woorden.

1. Hoeveel woorden selecteert u gemiddeld voor een WOT-les?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☒ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

Antwoord:

“Ik probeer ook expres niet te veel eigenlijk, want ik neig naar 15 eigenlijk, maar bij 15 stop ik altijd, want anders doe je alle woorden half. Daarom heb ik de grens 15 woorden, voor mij zelf.”

2. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 10 woorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: -

Functiewoorden: -

Antwoord:

“Daar heb ik niet bij stil gestaan. Ik kies gewoon tien woorden, waarvan ik denk die kennen ze nog niet. Ik ben mij niet bewust van die scheiding, dus ik kan daar geen antwoord op geven. Ik merk wel dat ik vaak zelfstandig naamwoorden zijn die ik aanbied. Maar ik doe expres ook wel iets met gevoel of een beweging.”

3. U geeft aan per WOT-les gemiddeld - inhoudswoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: -

Werkwoorden: -

Geen antwoord.

Bijvoeglijk naamwoorden: -

4. U geeft aan per WOT-les gemiddeld functiewoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn telwoorden, hoeveel zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: -

Voorzetsels: -

Voornaamwoorden: -

Geen antwoord.

Bijwoorden: -

Overige functiewoorden: -

5. Waaruit selecteert u woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
1. Taalmethodes
 3. Wereldoriëntatie
 2. Thema's

Antwoord:

"Nou altijd uit thema's en de thema's die verzinnen we soms zelf zeg maar, of we koppelen het aan.. ik moet het eigenlijk anders zeggen. De thema's spreken we door de school, dus de hele onderbouw werkt nu aan het thema jonge dieren en de boerderij. Dat verhaal volgen wij een beetje. Ik maak zelf dan daar mijn grens in, dat jonge dieren gaat ook door naar de dierentuin maar dat wilde ik niet. Ik heb alleen bewust gekozen voor de boerderijdieren. Het vorige onderwerp, toen hebben we wel helemaal dat woordenSTART gevolgd. Dit het ligt er ook wel een beetje aan. De taalmethode is eigenlijk onze leidraad, daar kiezen we dan stukken uit."

6. Wanneer nieuwe woorden de revue passeren, zijn er drie houdingen aan te nemen. Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke houding u het meest aanneemt, waarbij 1 staat voor de meest aangenomen houding en 3 voor de minst aangenomen houding.
1. Laat maar even zitten-houding
 3. Snel aanwijzen en/of kort uitleggen-houding
 2. Met woorden in de weer-houding

Antwoord:

"Nou ik denk dat ik wel heel veel denk van laat maar zitten. Want ja er zijn natuurlijk zo veel woorden waarvan ik denk dat snappen ze niet. Dus ik maak echt wel een keus, met die woorden, daar ga ik mee aan de slag. Ik maak ook elke keer, dat zie je ook wel, ik maak een lijstje met welke woorden die ik dan voor mijzelf gekozen heb en die staan dan ook centraal. Dus heel veel laat maar zitten, maar soms komen de kinderen ook zelf met iets en dan vind ik het wel weer grappig. Dan haal ik het er wel bij als het er toch bij hoort. In principe wil ik het dan wel kort uitleggen, maar in principe houd ik mij aan de lesvoorbereiding, want anders ga je van het een in het ander."

7. Van welke selectieregels maakt u gebruik bij het selecteren van woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
2. De frequentie van woorden
 1. Het nut van woorden
 3. De pregnante context van woorden

Antwoord:

"Nou, ik had bijvoorbeeld die reisbench dat had ik helemaal niet als woord uitgekozen, maar toen kwam zij met dat ding aan zetten. Toen dacht ik nou dan doen we dat. Je moet wel opletten met woorden kiezen niet te makkelijk.. ze weten nu wel wat ogen, neus en een mond is zeg maar. Dan wil ik wel zorgen dat ik bijvoorbeeld knagen doe en brokjes en snuffelen, woorden die ze nog niet kennen."

8. Als u woorden selecteert op basis van frequentie, uit welke frequentie laag kiest u dan woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke laag u het meest gebruikt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
1. Hoog frequente (algemene) woorden
 2. Regelmatig voorkomende schoolwoorden

3. Weinig voorkomende vakspecifieke woorden

Antwoord:

“Je bent natuurlijk snel geneigd om de schoolwoorden te gebruiken, dus ik wil dat juist niet. Dat komt wel aanbod, dus ik wil juist wel wat woorden er in zetten die nou ja die ze waarschijnlijk nog niet kennen, want ik wil de woordenschat uitbreiden. Ik wil niet alleen maar woorden aanleren die ze al kennen, want dat is alleen maar herhalen enz.”

9. Als u woorden selecteert op basis van nut, waar zijn deze woorden dan nuttig voor? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar deze het meest nuttig voor zijn, waarbij 1 staat voor het meest nuttig en 2 voor het minst nuttig.

2. Voor in het onderwijs

1. In het algemeen

Antwoord:

“Dat ligt aan het onderwerp, ik kies woorden die binnen het thema passen. Dus ik weet niet hoe ik daar een antwoord op moet geven hoor. Het is dan beide, het is voor school.. Ja, ik denk dat zo’n vraag voor oudere kinderen misschien.. Ja, je moet natuurlijk wel woorden aanleren die in hun belevingswereld zitten.”

10. Als u woorden selecteert op basis van pregnante context, welke twee mogelijkheden doen zich het vaakst/meest voor? Geef bij deze twee mogelijkheden aan welke zich het meest voordoet, waarbij 1 staat voor het meest voorkomend en 2 voor daarna het meest voorkomend.

- Situatie

2. Afbeelding(en)

- Videobeeld(en)

1. Voorwerp(en)

Antwoord:

“Mijn voorkeur is voorwerp, het liefste werk ik met.. maar het kan natuurlijk niet altijd. Ik doe eigenlijk alles. Als je naar die lesjes van mij kijkt, doe ik alles door elkaar. Dat doe ik expres. Ik haal materiaal er bij, zorg ervoor dat er plaatjes zijn, doe bewegingen of laat de kinderen bewegen. Ja dat, soort totale beleving.”

Fase 1: Voorbewerken. De volgende vragen zullen gaan over de voorbereidingsfase.

11. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het voorbereiden van een woord tijdens een WOT-les?

☐ 0 – 3 minuten

☒ 4 – 6 minuten

☐ 7 – 9 minuten

☐ 10 – 12 minuten

☐ 13 – 15 minuten

☐ > 15 minuten

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

12. Op welke manier vraagt u de aandacht en wekt u de belangstelling van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

☒ Mondeling

☒ Afbeelding(en)

- Videobeeld(en)
- Voorwerp(en)
- Geluid(en) en/of muziek
- Beweging(en)

Antwoord:

“ Alles. Het ligt er gewoon aan. Ik bedoel als het over modder gaat kom ik met modderlaarzen ja je moet het spannend maken. Dat is het eigenlijk. Ik haal het meestal ergens een voorwerp uit mijn tas.. je moet het spannend houden.” We proberen elke keer wat, je kunt ook niet elke keer erg creatief daar in zijn en een onderwerp is makkelijker dan de ander.”

13. Houdt u tijdens het voorbereiden rekening met de voorkennis van de leerlingen?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“ Maar weet je, je kunt nu makkelijk antwoorden, maar ik weet natuurlijk niet 100% zeker wat ze precies weten. Want ik heb wel drie verschillende culturen, dus voorkennis is beperkt hoor. Dat is lastig hoor, ik ga er eigenlijk vanuit dat ze niet zo veel weten. Daarom ben ik ook zoveel visueel ingesteld.”

Fase 2: Semantiseren. We gaan het nu hebben over het semantiseren van woorden.

14. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het semantiseren van een woord tijdens een WOT-les?

- 0 – 5 minuten
- ☐ 6 – 10 minuten
- ☐ 11 – 15 minuten
- ☐ 16 – 20 minuten
- ☐ 21 – 25 minuten
- ☐ > 25 minuten

Antwoord:

“Ja weet je, ik zit echt niet te timen hoor, maar weet je .. ik weet wel dat dat een punt is dat ik nog wel eens vergeet. Dus ik ben mij er wel bewust van dat ik het moet doen, bijvoorbeeld een konijn is een dier dat in een hok zit, ik roep maar wat. Ik probeer daar echt wel aan te denken. Ik denk vijf minuten van de les, maar eigenlijk weet ik het niet. Maar je moet niet vergeten dat je met kleuters er niet heel erg diep op in kan gaan, je kunt wel zeggen een schaap, lammetje en een koe zijn die in de boerderij wonen en dat is het.”

Er zijn drie semantiseersituaties te onderscheiden:

A. Kinderen leren woorden voor begrippen die ze al kennen of hebben ervaren.

De leerkracht/logopedist laat voor het semantiseren iets zien of legt het heel kort uit.

15. Op welke manier leert u woorden aan door middel van labels? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Voorwerp(en)
- ☐ Afbeelding(en)
- ☐ Uitbeelden
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Alles, ik doe alles, maar mijn voorkeur gaat uit naar visueel, liever concreet dan een plaatje. Dat past in de beleving van de kleuter beter. Maar het controleren gaat weer beter met plaatjes, want je hebt niet altijd die materialen, dat is meer werk, dus dat herhalen van de woorden doe ik wel vaak met plaatjes.”

16. Leert u woorden aan met behulp van synoniemen?

- Ja
- ☐ Nee

17. Leert u woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?

- Ja
- ☐ Nee

B. Kinderen breiden de kennis van de betekenissen van woorden uit.

De leerkracht/logopedist voegt de nieuwe betekenissen (even) toe.

18. Op welke manier breidt u de kennis van de betekenissen van woorden uit? Wat leert u de leerlingen aan? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Betekenisaspecten
- Extra betekenisaspecten
- Nuanceringen
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

C. Kinderen leren nieuwe woorden en nieuwe betekenissen.

De leerkracht/logopedist gaat woorden, betekenissen en betekenisrelaties aanleren.

19. Zet u het 'uitje' uitbreiden in bij het aanleren van woorden?

- Ja
- ☐ Nee

20. Hoe vaak zet u het 'uitje' uitbreiden in per WOT-les?

- ☐ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

"Ik hoop dat ik dat ook doe, want ja ze moeten het wel in een context plaatsen dan kunnen ze het beter onthouden."

21. Zet u het 'uitje' uitleggen in bij het aanleren van woorden?

- Ja
- ☐ Nee

22. Hoe vaak zet u het 'uitje' uitleggen in per WOT-les?

- ☐ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

"Ja, dat doe ik altijd, anders weten ze niet waar het over gaat. Bij elk woord ga je het even uitleggen wat het is. Trouwens in dat woordenSTART is er een kast dat is hout waar je wat op.. een ding met planken waar je dat op kan zetten. Nee in principe doe ik dat met elk nieuw woord."

23. Zet u het 'uitje' uitbeelden in bij het aanleren van woorden?

- Ja
- ☐ Nee

24. Hoe vaak zet u het 'uitje' uitbeelden in per WOT-les?

- ☐ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- 9 – 12 keer

- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

25. Op welke manier zet u het 'uitje' uitbeelden in bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Voorwerp(en)
- ☐ Afbeelding(en)
- ☐ Uitspelen van (de functie van) het woord
- ☐ Uitspelen van het woord in een context
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

26. Maakt u bij het 'uitje' uitbeelden gebruik van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

27. Welke van de onderstaande graphic organizers gebruikt u en hoe vaak gebruikt u deze per thema? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.

☐ Woordspin	☐ Woordparachute	☐ Woordkast	☐ Woordtrap
☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer
☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer
☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer
☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer
☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer

Antwoord:

“ Elke thema doe ik dat. Maar ik moet wel zeggen het is niet erg origineel want het is altijd de woordspin. Die parachute is het eigenlijk altijd die ik heb. De spin doe ik het meest, soms bij woon bijvoorbeeld had ik een paraplu, maar ik doe meestal de spin. De woordkast en woordtrap heb ik nog niet gedaan, maar dat komt. Ik neig ook naar concreet materiaal om de woorden aan te leren en dat zet je niet zo makkelijk in een spin. Ik weet wel dat we daar nog in gecoacht worden, maar ik moet zeggen dat ik het niet zo kleuterachtig vind zo'n spin. Ik ben meer van het concrete materiaal, maar met voorbereiden zijn wij ons er wel van bewust. Zo kiezen wij eigenlijk ook de woorden.”

Fase 3: Consolideren. De volgende vragen gaan over het consolideren van woorden.

28. Hoe vaak herhaalt u na het semantiseren gemiddeld een woord tijdens een WOT-les?

- ☐ 0 – 3 keer
- ☐ 4 – 7 keer
- ☐ 8 – 11 keer
- ☐ 12 – 15 keer
- ☐ 16 – 19 keer
- ☒ 20 – 23 keer
- ☐ 24 – 27 keer
- ☐ > 27 keer

Antwoord:

“Meestal ruimen wij het op en dan pak het schaap maar pak de koe. Ik denk dat elk woord geconsolideerd. Het inoefenen is dat eigenlijk hè. Ik hoop dat ik elk woord op zijn minst wel 20 keer laat vallen. Ik probeer juist dat veel te doen.”

29. Tijdens welke situaties in het onderwijs herhaalt u een woord?

Antwoord:

“ Bij de verwerking. Kijk de verwerking hoort wel bij de verwerking maar het is toch anders. Je hebt de WOT-les en de WOT- kring en je hebt de verwerking. Die verwerking is drie keer in de week. We hebben drie WOT- lessen en we hebben steeds het zelfde thema, dus de inhoud van de kring verandert maar de werkjes worden steeds herhaald. Je hebt vaak concreet materiaal in de klas en de prentenboeken ook over dat onderwerp en liedjes en versjes en verhaaltjes en digibord- tekeningen eigenlijk door de hele week door.”

30. Welke werkvormen komen er in een WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Spelletjes
- ☒ Woordmuur
- ☒ Werkactiviteit
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders, namelijk concreet materiaal.

Antwoord:

“ Werkactiviteit en soms een woordmuur zeg maar met de plaatjes die ik dan op het magneetbord doe. Concreet materiaal en dan van die spelletjes, weet ik veel, en tijdens de werkles. Ik had nu tijdens de les een konijn aan het kleuren, maar het was geen echt konijn het was een fantasiekonijn, maar dan zijn wij aan het kleuren en dan zeg ik ook van hij voelt wel zacht aan, dus die woorden komen wel weer terug.”

31. Zijn de woorden en betekenissen tijdens een WOT-les visueel in het klaslokaal?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

32. Hoe lang zijn de woorden en betekenissen gemiddeld zichtbaar in het klaslokaal?

- ☐ Een dag
- ☐ Halve week
- ☒ Een week
- ☐ Twee weken

- ☐ Drie weken
- ☐ Een maand
- ☐ Gedurende het hele thema

Antwoord:

“Een week. Ja, in dit geval heb ik ook de boerderij. Elke week is er bewust één dier centraal en die andere worden herhaald. Dus eigenlijk in dit geval is het vijf weken, maar dan komt er steeds wat bij. Zo is het eigenlijk en soms hangt het op de gang, want ik heb autisten in mijn klas zoals je hebt gezien en die zijn heel erg gevoelig voor prikkels. Dus ik ben er wel altijd heel bewust van dat ik niet te veel prikkels in de klas hebben.”

33. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen dat thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?
- Ja
 - ☐ Nee
34. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen een voorgaand thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?
- Ja
 - ☐ Nee

Antwoord:

Als ik het idee heb dat het nog niet geland is, dan doe ik het. Ik wil niet zeggen dat ik altijd alles uitleg, want anders blijf je te veel.

35. Blijven de eerder geleerde woorden binnen een thema zichtbaar in de klas, wanneer er nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema?
- Ja
 - ☐ Nee

Fase 4: Controleren. We zijn nu aangekomen bij de laatste fase van het Viertaktmodel, de volgende vragen gaan over het controleren van woorden.

36. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Ja dat, meestal contextrijk want ik bespreek het in de kring als we het er over hebben. Maar soms doe ik het gewoon aan het eind van de dag, dan zijn wij fruit aan het eten en dan zeg ik : “Hoe heet dat beest ook al weer?” Zonder context.”

37. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Als ze aan het tekenen zijn over de boerderij en dan vraag ik: “Wat heb je getekend?” en dan kom je ook op die woorden uit. Maar wij mogen niet, want dat hebben wij wel geleerd, als je zegt: “Hoe heet dat beest?” dat mag je eigenlijk alleen maar vragen als je zeker weten dat ze het weten. Anders leren ze het verkeerd .. Als iemand dan roept “dat is een kalf” dan leren ze het verkeerd. Dus ik probeer dat, want dat deed ik eerst wel, probeer ik af te leren. Want ze leren dan het woord wat het kind bijvoorbeeld roept. Dus daarom is dat niet handig, maar als ik weet dat ze het woord weten kan ik het wel doen. Allebei.”

38. Op welke manier controleert u of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Materiële opdracht
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Mondeling
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Weer met spelletjes enz. hè met opdrachten en concreet materiaal en in spel bijvoorbeeld. Nou als ik ga controleren allebei. Want ik kan wel op een heel gek moment zeggen van “graas jij ook als een koe?” als ze dan aan het eten zijn, o, dat is natuurlijk contextrijk. Ik denk allebei.”

39. Geef bij de onderstaande manieren aan waar u het meest gebruik van maakt bij het controleren, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 2 of 3 voor het minst gebruikt.

Beheersing	Uitvoering	Context
1. Actief	1. Mondeling	2. Contextrijk
2. Passief	2. Materieel	1. Contextarm
3. Achterliggende woordbetekenis	3. Op papier	

Antwoord:

“ In principe mogen ze het passief kennen, ze hoeven het in principe niet actief te kennen, maar ik merk wel dat ik het vaak actief controleer, want dan ga ik dingen vragen. In feite hoeft het dus niet altijd zo te zijn, want als ze een voorwerp pakken dan is het ook goed en weet je ik doe het op een gegeven moment ook met plaatjes.”

“Als je een spelletje doet dan zie ik dat en dan ga ik het nog een keer herhalen als ik merk dat het nog niet beheerst wordt, maar het controleren is het meeste bij kleuters nog wel, na ja met plaatjes duidelijk. Ik flits ook. Allemaal gelijk.”

40. Maakt u bij het controleren onderscheid tussen oppervlakkige en diepe kennis van de woordbetekenis?
- Ja
 - o Nee

Antwoord

“Na weet je, ik mijd wel veel diepe kennis, op een gegeven moment zit je heel erg boven hun hoofden te praten dus ik.. het moet wel binnen de beleving blijven. Bijvoorbeeld die want met het lammetje, dat het kind bijna ging huilen, ja het was toch een dood lammetje, dan had ik door kunnen gaan met die betekenis maar ik dacht ja dat kap ik af. Dat vind ik niets. Dat hoeven ze ook niet te weten, dat doe ik gewoon niet. Kijk met wol kan ik nog een heel verhaal doen, dan heb ik wel iets met kleren, maar dat is een thema op zich van wol naar kleren.”

41. Controleert u de woorden op de korte termijn? Wanneer doet u dit?
- o Tijdens het semantiseren
 - o Direct na het semantiseren
 - Beide
 - o Geen van allen

Antwoord:

“ Beide, het wisselt heel erg. Want als je gaat controleren als je nog bezig bent dan wordt het voor de kinderen die het nog niet beheersen heel saai.”

42. Controleert u de woorden op de middellange termijn? Wanneer doet u dit?
- o Aan het einde van de week
 - Aan het einde van een thema

- ☐ Beide
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“ Aan het einde van de les en tijdens de verwerking. Soms als ze het nog niet kennen laat je het nog heel vaak vallen. Als het thema klaar is, dan ruim ik de hele boel op en dan kan ik er ook een spelletje van maken. Er moet bij een kleuter niet te veel tijd tussen zitten, als je het aanbiedt moet je het ook gelijk controleren. Anders weet je niet wat je de volgende dag.. (korte termijn) Op lange termijn komt soms spontaan voor, over die huizen bijvoorbeeld, opeens ze het weer over rijtjeshuizen dan kan je daar dan weer op inhaken.”

43. Controleert u de woorden op de lange termijn? Wanneer doet u dit?

Antwoord

“ Dit komt spontaan voor”.

44. Op welke manier doet u dit? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Curriculum-afhankelijke toetsen
- ☐ Genormeerde curriculum onafhankelijke toetsen
- ☐ Anders

Antwoord:

“ Nee. Volgens de cursus moest je daar ook niet al te hoogdagen anders heb je straks een administratie dat je geen tijd meer hebt om voor te bereiden.”

45. Hebben de toetsresultaten van de leerlingen consequenties voor uw taalonderwijs en de rest van het onderwijs? Zo ja, op welke manier vertalen deze consequenties zich?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

46. Waar wordt de stap controleren binnen uw lessen voor gebruikt? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

1. Vast te stellen of de leerdoelen behaald zijn
2. Testen of individuele leerlingen de aangeboden woorden en betekenissen kennen
3. Het effect van het woordenschatonderwijs bepalen

Antwoord:

“Nou van alles en nog wat. Nou ik ga de kinderen niet controleren omdat ik wil weten of woordenSTART of deze methode werkt, ben er wel van overtuigd dat het werkt. Mijn doel is bereikt als ze de woorden kennen.”

Taakverdeling leerkracht en logopedist. De volgende vragen gaan over de taakverdeling tussen uzelf en de leerkracht/logopedist.

47. Wat zijn de taken van de leerkracht in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?
Antwoord:

Antwoord:

We bereiden samen voor en dan kijken wij wat voor materiaal wij persoonlijk hebben, wat we op school vinden en dan maken we gewoon een verdeling van ik doe het boekje en jij doet de woorden of andersom en de afspraak is dat.. o en de assistente meestal de verwerkingsopdracht voor en we vullen elkaar aan en zorgen er voor dat wij taal en vragen uitlokken. Een soort toneel stukje wat we doen. Het selecteren van woorden doen wij ook samen.

48. Wat zijn de taken van de logopedist in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

Zie bovenstaand antwoord.

49. Wie voert onderstaande taken uit in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Selecteren van woorden	0	0	•
Maken van het lesplan	0	0	•
Verzamelen van materiaal	0	0	•
Voorbewerken	0	0	•
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	0	0	•
Controleren	0	0	•
Evalueren van de les	0	0	•

50. Wat geeft de logopedist voor meerwaarde aan de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“ Net zoveel waarde als ik in die les heb, dus net zoveel als wat ik heb. Als het goed is vullen wij elkaar aan. Zij is natuurlijk inhoudelijk wat sterker op taalgebied. Als zij zegt wij moeten die woorden nog even, want je hebt natuurlijk van die verschillende niveauwoorden, de eens is wat makkelijker dan de ander, dus je probeert er een beetje evenwicht in te doen. Ik zeg dat en dan zegt ze dat moet er ook nog even bij.”

51. Op welke manier maakt de logopedist gebruik van het Viertaktmodel in de logopedische woordenschatbehandelingen, zowel individueel als in groepsverband?

Antwoord:

“ Nou individueel weet ik niet, want het is haar individueel plan en als ze bij mij in de klas is gebruikt ze die woorden ook, je verwerkingsopdrachten zeker ook.”

52. Hoe sluiten de logopedische woordenschatbehandelingen met gebruik van het Viertaktmodel aan bij de klassikale WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“ Nou ze heeft haar eigen programma zeg maar, maar als zij zegt hij moet even letten op de uitspraak of hij heeft nog moeite met die letter of zo, dan probeer ik daar in de les ook aan te denken.” Niet specifiek bij de WOT-lessen.

Tevredenheid en verbeteringsuggesties. Graag wil ik u nu wat vragen stellen over uw tevredenheid over het Viertaktmodel en vragen naar eventuele verbeteringsuggesties.

53. Hoe tevreden bent u in het algemeen over onderstaande punten?

	Zeer ontevreden			Zeer tevreden	
a) Het Viertaktmodel in het algemeen	1	2	3	4	5
b) Het werken met het Viertaktmodel op de Taalkring	1	2	3	4	5
c) Het werken met het Viertaktmodel in uw woordenschatlessen	1	2	3	4	5
d) Het selecteren van woorden	1	2	3	4	5
e) Het doorlopen van de voorbereidingsfase	1	2	3	4	5
f) Het doorlopen van de semantiseerfase	1	2	3	4	5
g) Het doorlopen van de consolideerfase	1	2	3	4	5
h) Het doorlopen van de controleerfase	1	2	3	4	5
i) De rol van de leerkracht bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
j) De rol van de logopedist bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
k) De samenwerking tussen de leerkracht en de logopedist	1	2	3	4	5

F: “ Ik weet alleen mijn eigen zwakke punt waar ik op moet letten. Dat semantiseren, maar daar probeer ik nu zo op te letten, maar dat is een punt waar ik zelf op moet letten. Anders deed ik het daarvoor nooit, dat is echt wel iets nieuws. In het begin dacht ik jeetje wat overdreven, maar ik snap het wel en nu doe ik het ook. Ik vind het een goede methode, na ja denkwijze. Ik heb op de BMS gewerkt met taalgroepjes met een andere methode maar daar was ik ook heel tevreden over, dat vind ik ook een goede methode en dit vind ik ook oke.”

54. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

o Woorden selecteren

Antwoord:

“Je wordt bewust van hoe kinderen woorden hun woorden tot zich te nemen. Dat is voor mij wel een eye- opener geweest. Woorden moeten context hebben, zo onthouden kinderen het

ook. Dus daar ben ik mij wel veel meer van bewust. Dat als je ze in een bepaalde context brengt, dat het in de hersens zo is dat ze daar een relatie maken en dat ze de woorden daardoor beter onthouden. Maar het uitbreiden van limonade en water dan kan je verder, dan zijn de kinderen wat ouder. Op een gegeven moment kan je zelfs mineralen, maar bij kleuters is dat niet.”

- ☐ Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 3: Consolideren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 4: Controleren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Overige suggesties

55. Welke verbetersuggesties heeft u ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- ☐ Woorden selecteren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 3: Consolideren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 4: Controleren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Overige suggesties

56. Welke aanpassingen heeft u gemaakt ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- ☐ Woorden selecteren

Geen expliciet antwoord.

“Ja, want de hele WOT-les is er op gebaseerd.

Bij de voorbereiding willen wij zo veel mogelijk volgens het Viertaktmodel werken.”

- ☐ Fase 1: Voorbewerken

Geen expliciet antwoord.

- ☐ Fase 2: Semantiseren

Geen expliciet antwoord.

- ☐ Fase 3: Consolideren

Geen expliciet antwoord.

- ☐ Fase 4: Controleren

Geen expliciet antwoord.

- ☐ Overige suggesties

57. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Kritisch en je vult elkaar aan en je hebt er ook gemak van.”

58. Welke verbeteruggesties heeft u ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Nee”.

Het Viertaktmodel

Interview met leerkracht en logopedisten van de Taalkring

Logopedist: Logopedist B

Datum interview: 22-05-2012

Woorden selecteren. We gaan beginnen met een aantal vragen over het selecteren van woorden.

1. Hoeveel woorden selecteert u gemiddeld voor een WOT-les?

- ☐ 1 – 3 woorden
- ☐ 4 – 6 woorden
- ☐ 7 – 9 woorden
- ☒ 10 – 12 woorden
- ☐ 13 – 15 woorden
- ☐ > 15 woorden

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

2. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 10 woorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Antwoord:

“ Misschien soms wel 100% functiewoorden. Dat is nog een werkpuntje. Ik weet dat er bij ons het grootste deel inhoudswoorden is en dat we nog meer naar functiewoorden moeten kijken. Misschien soms wel 100% functiewoorden. Dat is nog een werkpuntje.”

Inhoudswoorden: 10

Functiewoorden: 0

3. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 10 inhoudswoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: 6

Werkwoorden: 3

Bijvoeglijk naamwoorden: 1

Antwoord:

“Ik denk dat we de meeste zelfstandig naamwoorden hebben, maar ook wel veel werkwoorden. Maar als je het in een rijtje ziet zelfstandignaamwoorden, werkwoorden, bijvoegelijknaamwoorden, maar we gebruiken ze wel allemaal”.

4. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 1 functiewoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn telwoorden, hoeveel zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: 0

Voorzetsels: 1

Voornaamwoorden: 0
Bijwoorden: 0
Overige functiewoorden: 0

Antwoord:

“Jaa, maar we hebben ook wel wat met voorzetsels gedaan bijvoorbeeld hè. En soms binnen we zinsconstructies erbij aan. Dat hebben we nou niet gedaan, dan komt het ook wel aanbod. Het moet altijd terugkomen.”

5. Waaruit selecteert u woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
1. Taalmethodes
 3. Wereldoriëntatie
 2. Thema's

Antwoord:

“Nou we werken met thema's en die themawoorden zijn weer gekoppeld aan woordenSTART, dat is een programma voor het selecteren van woorden voor kleuters. Dat programma biedt een aantal woorden aan en daar maken wij een keuze uit. We maken dan meestal clusters en wij maken daar dan zelf nog wat woorden bij.”

6. Wanneer nieuwe woorden de revue passeren, zijn er drie houdingen aan te nemen. Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke houding u het meest aanneemt, waarbij 1 staat voor de meest aangenomen houding en 3 voor de minst aangenomen houding.
3. Laat maar even zitten-houding
 2. Snel aanwijzen en/of kort uitleggen-houding
 1. Met woorden in de weer-houding

Antwoord:

Nou het meest met woorden in de weer, omdat we die woorden echt hebben gekozen gaan wij ze ook uitbeelden en uitbreiden en benoemen en nog eens benoemen en laten voordoen en laten nadoen enz. En als we worden nog tegenkomen die vaak ook nog wel belangrijk zijn, zijn wij vaak geneigd om de woorden kort even uit te leggen.

7. Van welke selectieregels maakt u gebruik bij het selecteren van woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
3. De frequentie van woorden
 2. Het nut van woorden
 1. De pregnante context van woorden
8. Als u woorden selecteert op basis van frequentie, uit welke frequentie laag kiest u dan woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke laag u het meest gebruikt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.
2. Hoog frequente (algemene) woorden
 1. Regelmatig voorkomende schoolwoorden
 3. Weinig voorkomende vakspecifieke woorden

Antwoord:

“Nee niet de vakspecifieke woorden, dan kan ik kiezen hoog frequente woorden algemeen of de regelmatig voorkomende schoolwoorden. Allebei even zwaar. Ik denk wel dat ze bij het

programma vooral schoolwoorden hebben gekozen vooral maar dat zijn ook wel, ik denk dat het bij de kleuters een combinatie is.

9. Als u woorden selecteert op basis van nut, waar zijn deze woorden dan nuttig voor? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar deze het meest nuttig voor zijn, waarbij 1 staat voor het meest nuttig en 2 voor het minst nuttig.
 2. Voor in het onderwijs
 1. In het algemeen
10. Als u woorden selecteert op basis van pregnante context, welke twee mogelijkheden doen zich het vaakst/ waarbij 1 staat voor het meest voorkomend en 2 voor daarna het meest voorkomend meest voor? Geef bij deze twee mogelijkheden aan welke zich het meest voordoet;
 1. Situatie
 3. Afbeelding(en)
 4. Videobeeld(en)
 2. Voorwerp(en)

Fase 1: Voorbewerken. De volgende vragen zullen gaan over de voorbereidingsfase.

11. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het voorbereiden van een woord tijdens een WOT-les?

- ☐ 0 – 3 minuten
- ☒ 4 – 6 minuten
- ☐ 7 – 9 minuten
- ☐ 10 – 12 minuten
- ☐ 13 – 15 minuten
- ☐ > 15 minuten

Antwoord:

“3 min, 4 minuten tot zes. Ik weet het eigenlijk niet, het wisselt heel erg. Soms doen we er wat langer over maar dan glijdt het langzaam het al over in het semantiseren. Dan kan je het niet meer los van elkaar zijn, dan loopt het allemaal door elkaar. Ik feite zou het nul tot drie minuten moeten zijn denk ik. Maar ik weet niet of wij het altijd zo heel kort en duidelijk doen en dat je echt heel duidelijk kan zien voorbereiden, semantiseren. Dan zou ik zeggen 4-6 minuten”.

12. Op welke manier vraagt u de aandacht en wekt u de belangstelling van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Mondeling
- ☒ Afbeelding(en)
- ☒ Videobeeld(en)
- ☒ Voorwerp(en)
- ☐ Geluid(en) en/of muziek
- ☐ Beweging(en)
- ☒ Uitbeelden
- ☐ Anders

Antwoord:

“ Meestel doen wij mondeling en toneelstukje, of actie, ja bewegingen, uitbeelden ja. Of bijvoorbeeld wat kan is afbeeldingen of videobeeld dat je terug grijpt op een vorige keer, wat wij vanochtend hadden moeten doen. Wat we ook gepland hadden, was het konijn van vanmorgen nog even laten zien, van oh ja we hadden het nog even over dat konijn. Ja, voorwerpen ook, ja geluiden en muziek zijn we geloof ik niet zo sterk in. Bewegingen dat is dan actie ja na ja doe zo maar. Nee, bewegingen niet, wel in het uitbeelden maar niet echt bewegingen”.

13. Houdt u tijdens het voorbereiden rekening met de voorkennis van de leerlingen?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Fase 2: Semantiseren. We gaan het nu hebben over het semantiseren van woorden.

14. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het semantiseren van een woord tijdens een WOT-les?

- 0 – 5 minuten
- ☐ 6 – 10 minuten
- ☐ 11 – 15 minuten
- ☐ 16 – 20 minuten
- ☐ 21 – 25 minuten
- ☐ > 25 minuten

Antwoord:

“Heel kort, 0-5 minuten, alleen komt diezelfde semantisering nog wel eens terug. In principe in 2 minuten. Dan komt hij nog een keer terug dat is 4 minuten per woord.”

Er zijn drie semantiseersituaties te onderscheiden:

A. Kinderen leren woorden voor begrippen die ze al kennen of hebben ervaren.

De leerkracht/logopedist laat voor het semantiseren iets zien of legt het heel kort uit.

15. Op welke manier leert u woorden aan door middel van labelen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Voorwerp(en)
- Afbeelding(en)
- Uitbeelden
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Alles eigenlijk. Maar het liefste, we doen het liefst eerst uitbeelden of voorwerpen en daarna pas afbeeldingen, maar alles gekoppeld aan elkaar. En een paar keer laten we verschillende afbeeldingen zien, dat ze niet denken dat het alleen maar een.. weet ik veel is.”

16. Leert u woorden aan met behulp van synoniemen?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja wel, want we hebben wel knabbelen en een beetje bijten enz. Natuurlijk, dat probeer je zoveel mogelijk, maar bij de kleuters is de woordenschat zo klein dat het synoniem vaak moeilijker is dan het woord dat je aanleert. Maar soms gaat het wel, als het kan doen we dat.”

17. Leert u woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?

- Ja
- ☐ Nee

B. Kinderen breiden de kennis van de betekenissen van woorden uit.

De leerkracht/logopedist voegt de nieuwe betekenissen (even) toe.

18. Op welke manier breidt u de kennis van de betekenissen van woorden uit? Wat leert u de leerlingen aan? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Betekenisaspecten

- ☐ Extra betekenisaspecten
- ☒ Nuanceringen
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Nou ja ik denk vooral betekenisaspecten dan, extra betekenis aspecten niet dan ga je weer te ver af dat doe je eigenlijk bij kleuters niet, nuanceringen soms.”

C. Kinderen leren nieuwe woorden en nieuwe betekenissen.

De leerkracht/logopedist gaat woorden, betekenissen en betekenisrelaties aanleren.

19. Zet u het ‘uitje’ uitbreiden in bij het aanleren van woorden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

20. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitbreiden in per WOT-les?

- ☒ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

21. Zet u het ‘uitje’ uitleggen in bij het aanleren van woorden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

22. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitleggen in per WOT-les?

- ☐ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☒ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

23. Zet u het ‘uitje’ uitbeelden in bij het aanleren van woorden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

24. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitbeelden in per WOT-les?

- ☒ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer

- ☐ > 20 keer

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

25. Op welke manier zet u het 'uitje' uitbeelden in bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Voorwerp(en)
- ☐ Afbeelding(en)
- ☐ Uitspelen van (de functie van) het woord
- ☐ Uitspelen van het woord in een context
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

26. Maakt u bij het 'uitje' uitbeelden gebruik van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

"Nou wij doen zoveel met concrete voorwerpen en met toneel, dat wij de woordkaartjes daar vaak wel bij pakken maar dan niet in de les zelf ordenen, nog wel eens in een spin. Of we plakken nog wel eens een spin naast het digibord op dat whitebord, maar we hebben het idee dat kleuters er in de les wel naar kijken, maar daarna helemaal niet meer. Dus wij zijn daar niet goed in nog. Als we er eens gebruiken, we gebruiken er per thema altijd een paar en dan zijn het meestal de woordspinnen. En in het programma woordenSTART wordt ook de woordkast gebruikt."

27. Welke van de onderstaande graphic organizers gebruikt u en hoe vaak gebruikt u deze per thema? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.

☐ Woordspin	☐ Woordparachute	☐ Woordkast	☐ Woordtrap
☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer
☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer
☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer
☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer
☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer

Antwoord:

"Die spin 3-5 keer, die woordparachute 0-2 keer want wij doen het wel is, de woordkast zit in het programma dus 3-5 keer. En de woordtrap hebben wij eigenlijk nog niet gebruikt."

Fase 3: Consolideren. De volgende vragen gaan over het consolideren van woorden.

28. Hoe vaak herhaalt u na het semantiseren gemiddeld een woord tijdens een WOT-les?

- ☐ 0 – 3 keer
- ☐ 4 – 7 keer
- ☐ 8 – 11 keer
- ☐ 12 – 15 keer
- ☐ 16 – 19 keer

- ☐ 20 – 23 keer
- ☐ 24 – 27 keer
- ☐ > 27 keer

Antwoord:

Geen expliciete uitleg op deze vraag.

29. Tijdens welke situaties in het onderwijs herhaalt u een woord?

Antwoord:

“Nah ja wij doen ook altijd de verwerkingsles, daarin komt het weer bij het knutselen komt het terug. Bij de werkjes die ze 's ochtends op hun tafel krijgen, ligt vaak toch weer iets wat met het thema te maken heeft en waar het mogelijk terug kan komen. Het hangt er ook vanaf welke woorden je hebt geselecteerd of ze terug kunnen komen of niet. Je hebt in de klas dingen hangen die met het thema te maken hebben, dus altijd zijn er weer woorden die terug kunnen komen. “

30. Welke werkvormen komen er in een WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Spelletjes
- ☐ Woordmuur
- Werkactiviteit
- ☐ Geen van allen
- Anders, namelijk voorlezen

Antwoord:

“Spelletjes ja, woordmuur die gebruiken wij gewoon niet. Werkactiviteit. Werklessen dat is knutselen en natuurlijk voorlezen.”

31. Zijn de woorden en betekenissen tijdens een WOT-les visueel in het klaslokaal?

- ☐ Ja
- Nee

Antwoord:

“Nee, want dat kan niet bij kleuters. Bij kleuters zie je vooral de voorwerpen, de plaatjes en we schrijven altijd wel het woord er onder, gewoon dat een kind beseft dat een woord hoort bij een voorwerp enz. Voor de kinderen die al een beetje lezen is het fijn om dat te zien. Maar wij kunnen natuurlijk de betekenissen niet uitschrijven.”

32. Hoe lang zijn de woorden en betekenissen gemiddeld zichtbaar in het klaslokaal?

- ☐ Een dag
- ☐ Halve week
- Een week
- ☐ Twee weken
- ☐ Drie weken
- ☐ Een maand
- ☐ Gedurende het hele thema

Antwoord:

“Één week denk ik, want dan gaan we meestal, bijvoorbeeld nu hebben we het over het konijn, dan hangen we straks nog wat dingen op het bord. We zetten het konijn neer en dingetjes erbij.

En dan gaan we over op een ander dier in dit geval en dan halen we het nog wel weer weg. Maar zo'n laatste week komt dan alles weer terug, dat kan. En bovendien ja, we hebben nu de boerderij uitgestald in de klas, daar kunnen ze mee spelen. Daar staan al die dieren dan in, daar is dan weer mee gespeeld, dan komt het ook weer terug, maar echt zeg maar één week."

33. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen dat thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?
- Ja
 - ☐ Nee

Antwoord:

"Ja, ik denk dat wij dat kort nog wel even noemen. Hangt er vanaf als je zeker weet dat het woord al zit doe je dat natuurlijk niet."

34. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen een voorgaand thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?
- Ja
 - ☐ Nee

Antwoord:

Als er toevallig een woord, zeg maar van het woord schep is bij zomer aan bod gekomen en nu is de boer aan het scheppen. Dan zullen wij zeker het woord nog kort even semantiseren. Gewoon om de kinderen weer even alert te maken.

35. Blijven de eerder geleerde woorden binnen een thema zichtbaar in de klas, wanneer er nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema?
- Ja
 - ☐ Nee

Antwoord:

"Ja, maar niet alle woorden van het hele thema, blijven het hele thema zichtbaar. Dat van een week of anderhalve week dat wel. Andere klassen doen dat anders maar ik zie kinderen daar nooit naar kijken. Dan hangen er heel keurig netjes paraplu's en allemaal spinnen, het staat wel mooi, maar kinderen kijken er echt niet naar."

Fase 4: Controleren. We zijn nu aangekomen bij de laatste fase van het Viertaktmodel, de volgende vragen gaan over het controleren van woorden.

36. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“En we doen het ook met het programma woordenSTART. Daar zit ook een onderdeel controleren in en dan kan je precies, krijg je ook zo’n uitdraai en dan kan je precies zien hoeveel procent van de woorden de kinderen kennen. Het is aan de arme kant.”

37. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Ja mondeling en materiaal in de kring. Dan zeggen ze dat als je het aan de vrij zwakke leerlingen vraagt en die kan het dat je er vanuit mag gaan dat de rest het ook kan. Allebei. Soms doen we hele saaie dingetjes hoor, alleen maar de spullen pakken of soms alleen maar de plaatjes even laten zien. Daar kom je er niet mee, we doen ook wel raden naar de omschrijving.”

38. Op welke manier controleert u of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
- ☐ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Eigenlijk denk ik niet dat dit onze sterkste kan is maar materieel en mondeling en dan kan je nog bijvoorbeeld doen als je met een klein groepje aan het werk bent, dan praat je er gewoon

over. Over de dieren, ik bedoel als ze daar zo konijnenkeutels aan het maken zijn, dan praat je er ondertussen gewoon over, over de keutels en het konijn enz. en dan hoor je vanzelf wel in welke context ze het al hebben opgeslagen. Ja, dat doen we met de raad spelletjes, je kunt er een kuil mee graven.”

39. Geef bij de onderstaande manieren aan waar u het meest gebruik van maakt bij het controleren, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 2 of 3 voor het minst gebruikt.

Beheersing	Uitvoering	Context
1. Actief	2. Mondeling	1. Contextrijk
3. Passief	1. Materieel	2. Contextarm
2. Achterliggende woordbetekenis	3. Op papier	

40. Maakt u bij het controleren onderscheid tussen oppervlakkige en diepe kennis van de woordbetekenis?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja wel, je stelt wel verschillende eisen aan de kinderen. Soms ben je al blij als ze gewoon, wijs eens aan keutels, dat zij dat aan kunnen wijzen. Bij sommige ben je blij als ze keutels aan wijzen maar bij andere ben je blij als ze precies weten wat het is. Ja, dus dat is differentiëren.”

41. Controleert u de woorden op de korte termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Tijdens het semantiseren
- ☐ Direct na het semantiseren
- ☒ Beide
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Beide, want het is toch, kijk het loopt allemaal zo erg door elkaar heen dat je beide doet en dan semantiseer je het nog eens een keer voor de kinderen die het nog niet meteen hebben gepakt.”

42. Controleert u de woorden op de middellange termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Aan het einde van de week
- ☐ Aan het einde van een thema
- ☒ Beide
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

Ja allebei, hoewel we aan het einde van een thema ook weer niet heel sterk zijn. Hoewel ja, er komt ook wel weer veel terug. Als we het dan over het konijn hebben, ja tijdens het thema, maar we doen niet bijvoorbeeld aan het eind van een thema nog een toets. Ja woordenSTART dan, maar niet in de kring.

43. Controleert u de woorden op de lange termijn? Wanneer doet u dit?

Antwoord:

Er komt wel wat terug maar wij laten niet alles meer terug komen.

44. Op welke manier doet u dit? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

☐ Curriculum-afhankelijke toetsen.

- Genormeerde curriculum onafhankelijke toetsen, bijvoorbeeld: Woordenschattoetsen.

Antwoord:

“We laten sowieso de woorden niet meer heel snel terug komen. Het enige wat ik doe is woordenschattoetsen afnemen. Dus dat zijn ook onafhankelijke toetsen. “

45. Hebben de toetsresultaten van de leerlingen consequenties voor uw taalonderwijs en de rest van het onderwijs? Zo ja, op welke manier vertalen deze consequenties zich?

☒ Ja

☐ Nee

Antwoord:

“ Ja, want je gaat wat meer differentiëren. Voor sommige kinderen zijn bepaalde woorden heel makkelijk, dus dan geef je ze de moeilijkere woorden te benoemen of iets mee te doen. “

46. Waar wordt de stap controleren binnen uw lessen voor gebruikt? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

2. Vast te stellen of de leerdoelen behaald zijn

1. Testen of individuele leerlingen de aangeboden woorden en betekenissen kennen

3. Het effect van het woordenschatonderwijs bepalen

Taakverdeling leerkracht en logopedist. De volgende vragen gaan over de taakverdeling tussen uzelf en de leerkracht/logopedist.

47. Wat zijn de taken van de leerkracht in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Nou eigenlijk doen wij alles samen. Kiezen we samen de woorden, bepalen we samen hoe we beginnen zeg maar hoe we voorbereiden. Meestal doe ik iets meer met semantiseren. We spreken meestal van te voren af wie welk onderdeel doet. Qua Viertakt is er niet iemand die binnen het Viertakt een speciale rol heeft. Nee, ook niet met het voorbereiden of zo. Nee, want we kiezen ook samen de woorden. Alleen ben ik iets strenger in het semantiseren.”

48. Wat zijn de taken van de logopedist in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Alles samen.”

49. Wie voert onderstaande taken uit in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Selecteren van woorden	0	0	•
Maken van het lesplan	0	0	•
Verzamelen van materiaal	0	0	•
Vorbewerken	0	0	•
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	0	0	•
Controleren	0	0	•
Evalueren van de les	0	0	•

50. Wat geeft de logopedist voor meerwaarde aan de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Ik denk in dit geval, ik denk dat doordat ik er bij zit alleen al, dat de leerkracht het gaat doen. Hoewel deze leerkracht heel gemotiveerd is, maar ik denk dat als ik er niet bij ben dat ze het eerder gewoon doet. Terwijl je als de logopedist er bij is dan hou je je gewoon aan het bewust kiezen van de woorden dan hou je je aan het semantiseren.”

51. Op welke manier maakt de logopedist gebruik van het Viertaktmodel in de logopedische woordenschatbehandelingen, zowel individueel als in groepsverband?

Antwoord:

“Groepsverband is gewoon dit en individueel is ja op de zelfde manier. Meestal kom ik gewoon bij de wat zwakkere kinderen terug op de die besproken zijn in de les. Of ik bespreek van te voren al met ze. En dan doe ik dat op dezelfde manier, semantiseren enz.”

52. Hoe sluiten de logopedische woordenschatbehandelingen met gebruik van het Viertaktmodel aan bij de klassikale WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

Heel vaak is het of voorbereiden/pre-teaching of herhalen, vaak doe ik het ook met ander

materiaal. Ik heb ook playmobile van de boerderij. Dus dan ga ik hier met één of twee kinderen al spelend veel dingen herhalen met nog andere doelen ook daarbij in mijn hoofd, bijvoorbeeld zinsbouwdoelen. Die pak ik dan meteen mee.

Tevredenheid en verbeteringsuggesties. Graag wil ik u nu wat vragen stellen over uw tevredenheid over het Viertaktmodel en vragen naar eventuele verbeteringsuggesties.

53. Hoe tevreden bent u in het algemeen over onderstaande punten?

	Zeer ontevreden			Zeer tevreden	
a) Het Viertaktmodel in het algemeen	1	2	3	4	5
b) Het werken met het Viertaktmodel op de Taalkring	1	2	3	4	5
c) Het werken met het Viertaktmodel in uw woordenschatlessen	1	2	3	4	5
d) Het selecteren van woorden	1	2	3	4	5
e) Het doorlopen van de voorbereidingsfase	1	2	3	4	5
f) Het doorlopen van de semantiseerfase	1	2	3	4	5
g) Het doorlopen van de consolideerfase	1	2	3	4	5
h) Het doorlopen van de controleerfase	1	2	3	4	5
i) De rol van de leerkracht bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
j) De rol van de logopedist bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
k) De samenwerking tussen de leerkracht en de logopedist	1	2	3	4	5

Licht toe, wanneer een 1 of een 5 is gegeven:
n.v.t.

54. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

☐ Woorden selecteren

Antwoord

“Door te werken met het Viertaktmodel ga je bewuster selecteren en blijkt het allemaal toch nog wel moeilijk te zijn, want je hebt al die woordenlijsten en frequentielijsten, kies daar maar eens uit.”

☐ Fase

1:

Voorbereiden

Antwoord:

“Ja dat maakt je creatief en het maakt de les ook leuk. Als je een leerkracht hebt die een beetje gek is, dan gebeurt er altijd wel wat. “

- ☐ Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“Als je je dat eigen maakt en dat moet ook nog wel beter, maar als je je dat eigen maakt ja dan heb ik het idee dat het wel werkt. Het kind gaat dan toch beter weten waar je het over hebt.”

- ☐ Fase 3: Consolideren

Antwoord:

“Doordat we die cursus hebben gevolgd heb je toch meer mogelijkheden. Je hoeft maar een paar mogelijkheden te horen en dan kom je zelf al op ideeën.”

- ☐ Fase 4: Controleren

Antwoord

“Ik vind het controleren toch wel het moeilijkste, kijk wel in de kring controleren dat gaat nog wel, maar je kunt nooit voor elk kind precies zien wat je resultaten zijn, dat is gewoon lastig.”

55. Welke verbeteruggesties heeft u ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- ☐ Woorden selecteren

Antwoord:

“ Nou ja waar we het al over gehad hebben voor het voorbereiden nee voor het woorden selecteren meer balans vinden in de soorten woorden.

- ☐ Fase 1: Voorbereiden

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 3: Consolideren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 4: Controleren

Antwoord:

Ja en ik denk, na ja voor controleren heb ik niet echt verbeter suggesties. Ik vind het dan ook wel weer lastig, want je moet er niet te veel tijd mee kwijt zijn. Zoals ik de bovenbouw maken ze hele woordenschat testen, maar dan is er wel weer een hele les voorbij. Wat is dan de meerwaarde, dan test je of je zelf goed gewerkt hebt.

56. Welke aanpassingen heeft u gemaakt ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- ☐ Woorden selecteren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 3: Consolideren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Fase 4: Controleren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- ☐ Overige suggesties/ opmerkingen

Antwoord:

Wij werkte eigenlijk al ongeveer zo. We zijn iets bewuster gaan selecteren. Semantiseren deden we eigenlijk niet. Voor de rest was het al wel een beetje onze manier van werken. Woordkaartjes hadden we altijd al , thema's, woorden clusteren, verbanden zoeken. Dus in feite ja, heb je iets meer houvast.

57. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

Nou ik vind het heel belangrijk dat je allebei een andere invalshoek hebt. Te minste als je lang op de Taalkring werkt misschien al niet eens meer. Een logopedist werkt toch met andere achtergrondkennis, die heeft veel sneller in de gaten en die kent de kinderen ook individueel veel beter qua woordkennis enz. De logopedist kan dan weer zorgen voor de differentiatie. Maar dat doen leerkrachten ook hoor. Kijk er zijn zo veel goede leerkrachten die al zo lang met dit soort kinderen werken en ook al zo lang op deze manier taalonderwijs geven dat ze daar wel in gespecialiseerd zijn.

58. Welke verbeteruggesties heeft u ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

Na ja van de samenwerking eigenlijk niet, het gaat zo makkelijk. We bespreken samen wat we gaan doen, kiezen woorden uit, kiezen even werkvormen uit, wie doet wat en dan verdelen we het. Bij ons is het altijd iets van samen. Het gaat niet altijd goed hoor. Bij andere klassen hoor ik wel eens dat als de logopedist er niet is dat de WOT-les niet doorgaat. Dat het alleen door de logopedist gedragen wordt, dat is bij ons niet zo, wij doen echt alles samen soms doet de assistent ook mee. We doen ook veel, we proberen ook elk thema een uitstapje te regelen, soms van te voren en soms aan het eind. Nu doen we het aan het eind.

Het Viertaktmodel

Interview met leerkrachten en logopedisten van de Taalkring

Leerkracht C

Datum interview: 15-05-2012

Woorden selecteren. We gaan beginnen met een aantal vragen over het selecteren van woorden.

1. Hoeveel woorden selecteert u gemiddeld voor een WOT-les?
 - ☐ 1 – 3 woorden
 - ☒ 4 – 6 woorden
 - ☐ 7 – 9 woorden
 - ☐ 10 – 12 woorden
 - ☐ 13 – 15 woorden
 - ☐ > 15 woorden

Antwoord:

“We proberen een aantal van 10 tot 15 woorden in de week te halen. Verdeeld over drie lessen, dus dat zijn er ongeveer 5 per les.”

2. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 5 woorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: 4

Functiewoorden: 1

Antwoord:

“Ik denk, eens even kijken, ik denk dat de meesten inhoudswoorden zijn. En denk ik om een 4/5 percentage gaat, toch wel. Dus dat er 1 op de 5 functiewoorden zijn.”

3. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 4 inhoudswoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: 3

Werkwoorden: 1

Bijvoeglijk naamwoorden: 1

Antwoord

“Heb ik het verkeerd begrepen? Ik dacht dat functiewoorden al.. even kijken we zitten nu bij? Inhoudswoorden? Misschien moet je dat even toelichten anders ga ik de fout in. Spreek ik mezelf tegen.’ Roelie: ‘Oke, ja. Ja, nee dat klopte wel zo had ik het wel een beetje begrepen, maar ik had inderdaad bijvoeglijke naamwoorden daarbij geschaard. Bij die laatste, bij functiewoorden. En de vraag was..?’ ‘Nou toch zeker drie.’

‘Nou ook, ja één denk ik. Ja, en bijvoeglijk komt denk ik nagenoeg niet voor omdat we dat meestal als een zelfstandig naamwoord aanbieden. Dus dan kiezen we bijvoorbeeld [groot], en niet in combinatie met.., ja dat biedt je wel in combinatie met het zelfstandige naamwoord, maar we zetten het als [groot zijn] bijvoorbeeld op een woordmuur. [Groot, klein].”

4. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 1 functiewoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn telwoorden, hoeveel zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn

bijwoorden?

Telwoorden: 0,5

Voorzetsels: 0,5

Voornaamwoorden: 0

Bijwoorden: 0

Overige functiewoorden: 0

Antwoord:

“Ja, ja dat is precies wat je zegt. We hebben nu bijvoorbeeld de rangtelwoorden gedaan. [Eerste, twee, derde] hebben we nu gedaan onlangs. Het wisselt een beetje, ook gerelateerd aan het rekenen waar we op dat moment mee bezig zijn. En dat zijn ook voorzetsels. Lig een beetje aan het onderwerp ook wat we met rekenen op dat moment behandelen, wat relevant is. Dus dat zal.. ja we bieden het altijd wel in combinatie met elkaar aan. Dus dan doen we voorzetsels, doen we de voorzetsels. Doen we de rangtelwoorden.. dat zetten we wel bij elkaar natuurlijk.”

5. Waaruit selecteert u woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

3. Taalmethodes

1. Wereldoriëntatie

2. Thema's

Anders, namelijk BAK-lijsten, WoordenSTART (taalmethode?) en prentenboeken.

Antwoord:

“Ja, dat is lastig te antwoorden, want wij doen alles vanuit WOT hè, dat is vanuit wereldoriëntatie, maar wel thematisch, eh hè thematische werkwijze. Dus die zou je allebei aan kunnen vinken en daarnaast gebruiken we methodes en daarvan selecteren we ook weer woorden. Om het even complex te maken. Dus de grote noemer is wereldoriëntatie, we doen het aan de hand van thematisch en we selecteren onder andere uit de taalmethodes, maar dat is niet allesomvattend. Het is maar een klein onderdeel van de thema's die we doen.”

(S. geeft aan dat met de thema's dingen bedoeld worden die jaarlijks voorkomen)

“Ja, daar zijn we bijvoorbeeld nu mee bezig, hè voorjaar. Maar daar gebruiken we ook WoordenSTART voor, da's de methode, maar een klein onderdeel daarvan. En de rest halen we uit de BAK-lijst, die pakken we er altijd bij hè en WoordenSTART de lijst en ook uit prentenboeken. Dus dat zijn eigenlijk de bronnen waar we uit putten. En die BAK gebruiken we meer als controlelijst. Zo van: wat we nu vragen van de kinderen is dat relevant voor hun leeftijd of gaan we daar nu ver overheen? Maar soms trekken we ons daar ook niks van aan, dan zetten we hoog in en dan pakken we woorden wel erbij.”

“Ja, ook niet. Soms doen we heel methodegebonden, dat scheelt ook weer per thema. Nu is er van de lente bijvoorbeeld, vind ik de methode niet goed aansluiten. En gaan we daar een eigen draai aan geven en vullen we het aan, dus met prentenboeken, met BAK-lijsten. Dus dat ligt helemaal aan of we de methode dekkend vinden. En die methode is er niet op het gebied van Sinterklaas en niet op kerst- en niet op herfstgebied, dus daar moeten we echt aanvullingen doen op die thema's.”

6. Wanneer nieuwe woorden de revue passeren, zijn er drie houdingen aan te nemen. Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke houding u het meest aanneemt, waarbij 1 staat voor de meest aangenomen houding en 3 voor de minst aangenomen houding.

3. Laat maar even zitten-houding

1. Snel aanwijzen en/of kort uitleggen-houding

2. Met woorden in de weer-houding

Antwoord:

“Ja ligt inderdaad een beetje of een woord echt frequent is en dat kinderen er wat mee kunnen. Maar over het algemeen zou ik zeggen snel aanwijzen en kort uitleggen. We doen er altijd iets mee. Maar dat komt ook omdat we, ja de kinderen bepalen vaak zelf wel wat ze oppikken dus we hebben altijd wel de neiging om het even aan te bieden en sommige kinderen pakken het op. Daarna wel die met woorden in de weer. Het is bij ons een beetje sport geworden in de klas!”

7. Van welke selectieregels maakt u gebruik bij het selecteren van woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

2. De frequentie van woorden

1. Het nut van woorden

3. De pregnante context van woorden

Antwoord:

“Ja, lastig. Ik zou zeggen, ja nut en frequentie zijn aan elkaar verbonden, dus ik vind die heel moeilijk van elkaar los te koppelen. Die staan wel bovenaan. Pregnante doen we ook heel veel mee. Als iets pregnant is dan fietst het er doorheen bij ons, dus ik vind het moeilijk. Ik zou nut en frequentie op één zetten allebei, maar dat is lastig dat mag natuurlijk niet. Doe maar nut op één, frequentie op twee. Ja, lastig.”

8. Als u woorden selecteert op basis van frequentie, uit welke frequentie laag kiest u dan woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke laag u het meest gebruikt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

2. Hoog frequente (algemene) woorden

1. Regelmatig voorkomende schoolwoorden

3. Weinig voorkomende vakspecifieke woorden

Antwoord:

“Nou die eerste niet, want die kennen ze meestal al wel, dus die slaan we snel over. Ik zou zeggen regelmatig voorkomend vakschool gerelateerd ook wel. Daar houden we altijd wel rekening mee, want we weten dat ze zometeen in groep 3 toch bepaalde termen moeten kennen. Dus ik zou zeggen dat die het meest in aanmerking komt. En daarna die vakspecifiek... ook weer gerelateerd aan thema's, die je hanteert.”

(S. ligt toe wat vakspecifieke woorden betekenen, omdat L. niet lijkt te begrijpen wat er precies mee bedoeld wordt)

“Ja, ja. Nee, dan is het de volgorde inderdaad één, hoogfrequent twee en dan vakspecifiek dan drie, als ik jou begrijp. Met als opmerking dat we laten die hoogfrequente vaak met rust, omdat ze die al kennen en we willen absoluut niet dingen aanbieden die ze al kennen. En dat checken

we meestal even door vooraf kleine toetsjes met ze af te nemen, of gewoon, ja vaak weet je het ook wel. En dat vind ik eigenlijk wel heel zonde van de tijd om die dingen dan nog een keer uitgebreid in het Viertaktmodel terug te laten komen. Je labelt ze hooguit of je legt ze even kort uit.”

9. Als u woorden selecteert op basis van nut, waar zijn deze woorden dan nuttig voor? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar deze het meest nuttig voor zijn, waarbij 1 staat voor het meest nuttig en 2 voor het minst nuttig.

2. Voor in het onderwijs

1. In het algemeen

Antwoord:

“Ja, in eerste instantie proberen we ze redzaam in hun samenleving, in hun omgeving te maken, dus dan zou ik eerder zeggen algemeen en daarna in het onderwijs. Ik vind ze allebei belangrijk hoor.”

10. Als u woorden selecteert op basis van pregnante context, welke twee mogelijkheden doen zich het vaakst/meest voor? Geef bij deze twee mogelijkheden aan welke zich het meest voordoet, waarbij 1 staat voor het meest voorkomend en 2 voor daarna het meest voorkomend.

1. Situatie

3. Afbeelding(en)

4. Videobeeld(en)

2. Voorwerp(en)

Antwoord:

“Pregnante context doen we met name een situatie, dus bijvoorbeeld laatst Koninginnedag, sportdag. Nu is het een voorstelling, maandsluiting, die komen er dan zo tussendoor fietsen die activiteiten en die pakken we altijd even op. Daarna een voorwerp. Een afbeelding denk ik en dan als laatste een videobeeld.”

Fase 1: Voorbewerken. De volgende vragen zullen gaan over de voorbereidingsfase.

11. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het voorbereiden van een woord tijdens een WOT-les?

- 0 – 3 minuten
- ☐ 4 – 6 minuten
- ☐ 7 – 9 minuten
- ☐ 10 – 12 minuten
- ☐ 13 – 15 minuten
- ☐ > 15 minuten

Antwoord:

“Nul tot drie minuten. Het is een teaser hè, een interessewekker. Zoals laatst kom ik even binnen met een bosje bloemen, dan heb je de interesse van de kinderen en dat is het doel ook van voorbereiden. Soms gebruiken we een prentenboek en dat kan je ook scharen misschien onder het voorbereiden. Maar meestal niet, omdat dat zo’n groot deel van je les bestrijkt, dan hebben ze geen aandacht meer tijdens de echte semantiseringsfase. En dan moet je juist hun aandacht hebben, vooral bij onze kinderen. Aandachtsboog is kort, dus voorbereiden moet kort gebeuren. Je moet net even hun interesse hebben, hun aandacht. Dat is eigenlijk het doel.”

12. Op welke manier vraagt u de aandacht en wekt u de belangstelling van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Mondeling
- Afbeelding(en)
- Videobeeld(en)
- Voorwerp(en)
- Geluid(en) en/of muziek
- Beweging(en)
- Anders, namelijk drama-activiteit

Antwoord:

“Ja, dat wisselen we heel erg af, die werkvorm. Ehm naja allemaal. We proberen mondeling altijd een beetje over te slaan, maar ja, doen we ook wel. Ik bedoel, je kan ons er regelmatig op betrappen. Ja, alles. Voorwerp, ja. Geluid hebben we ook gedaan, ja. Drama-activiteit zou je als aanvulling kunnen... we doen ook veel met toneelstukje noemen we het dan.”

13. Houdt u tijdens het voorbereiden rekening met de voorkennis van de leerlingen?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“We proberen daar wel op aan te sluiten, maar vaak, en dat is ook een belangrijk doel van voorbereiden, weten we het niet altijd. En dan kom je er vaak met deze fase wel achter. Want je hoort kinderen altijd iets roepen en dan weet je of ze een woord kennen of niet. Dus dat doel dient het ook. Er gaan altijd wel wat luijes, wat luijes open tijdens zo’n fase en dat is ook wel leuk om te ontdekken welke dat zijn.”

Fase 2: Semantiseren. We gaan het nu hebben over het semantiseren van woorden.

14. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het semantiseren van een woord tijdens een WOT-les?

- 0 – 5 minuten
- ☐ 6 – 10 minuten
- ☐ 11 – 15 minuten
- ☐ 16 – 20 minuten
- ☐ 21 – 25 minuten
- ☐ > 25 minuten

Antwoord:

“Ik weet dat het, ik weet precies hoeveel het mag zijn en we gaan er altijd overheen! Dus één woord zou binnen nul en vijf minuten moeten zijn. Denk bij één woord dat we dat ook wel redden hoor, maar we zitten wel tegen het maximale. We zitten wel op vijf, zes minuten. En dat heeft een oorzaak, want ja, ik vind bij onze leerlingen moet je het echt nog vaker noemen, nog vaker zeggen. Anders beklijft het echt niet. En dat is anders zoals ze het in het Viertakt literatuur stellen, van ‘doe het maar twee minuten per woord’, ‘the famous two minutes’. Ja, dan denk ik voor onze leerlingen is dat toch echt... Je moet het echt nog wel wat vaker zeggen.”

Er zijn drie semantiseersituaties te onderscheiden:

A. Kinderen leren woorden voor begrippen die ze al kennen of hebben ervaren.

De leerkracht/logopedist laat voor het semantiseren iets zien of legt het heel kort uit.

15. Op welke manier leert u woorden aan door middel van labels? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Voorwerp(en)
- Afbeelding(en)
- Uitbeelden
- ☐ Geen van allen
- Anders, namelijk een video

Antwoord:

“Ja, ja soms kan dat natuurlijk niet met een voorwerp maar dan doen we het altijd in combinatie met een plaatje. Afbeeldingen, ja. Ja en soms een filmpje. Laatst moesten we ambulance uitleggen, dat is leuk dat plaatje maar dan moet je het even laten zien. Een ambulance die dan met loeiend sirenes over de snelweg rijdt. Of een traumahelikopter. Dan pak je het even in een filmpje. Beetje ook afhankelijk van hoe makkelijk het te labelen is. Uitbeelden doen we ook. Narcose, dat we het hebben laten zien met een kapje en dat iemand in slaap valt, was een kleine handeling.”

16. Leert u woorden aan met behulp van synoniemen?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja ook. Breed is hetzelfde als dik, bijvoorbeeld laatst. Dan moesten ze het woord breed aanleren.”

17. Leert u woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja doen we heel erg, ja.”

B. Kinderen breiden de kennis van de betekenissen van woorden uit.

De leerkracht/logopedist voegt de nieuwe betekenissen (even) toe.

18. Op welke manier breidt u de kennis van de betekenissen van woorden uit? Wat leert u de leerlingen aan? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Betekenisaspecten
- Extra betekenisaspecten
- Nuanceringen
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Ja, dat vind ik lastig om te benoemen omdat ik niet weet wat bedoeld wordt met betekenis en extra betekenis en nuancering. Een kleine toelichting graag.”

(S. geef toelichting op bovenstaande vraag)

“Dat heeft denk ik ook met je modellen te maken hè, ik bedoel je kan simpel in een spin gaan werken, maar je kan ook onder een parachute gaan werken en ja, in een trap. Dat leggen we dan ook aan de kinderen uit, van goh, dit hoort bij dat, dit is hetzelfde... Dus dan doen we het allemaal in feite. We beginnen vaak met een spin, dus dat zit meer op de betekenis misschien, en die extra zetten we weer uit in de parachute dus dat doen we allebei. Nuanceringen doen we ook, doen we in een kast. Wat is het verschil tussen dit of dat, ja. Tegenovergestelde.”

C. Kinderen leren nieuwe woorden en nieuwe betekenissen.

De leerkracht/logopedist gaat woorden, betekenissen en betekenisrelaties aanleren.

19. Zet u het 'uitje' uitbreiden in bij het aanleren van woorden?

- Ja
- ☐ Nee

20. Hoe vaak zet u het 'uitje' uitbreiden in per WOT-les?

- ☐ 1 – 4 keer
- 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

"Hoe vaak zet je het uitje in... uitbreiden. Ik vind het even een lastige hoor. Ik bedoel we hebben wel vrij... Je bedoelt in feite, je breidt een betekenis van een woord uit, dus je hebt niet alleen het labelen, maar de diepere betekeniscontext, mag ik dat zo begrijpen?"

(S. ligt kort toe)

"Ja, ja dat doen we... hoe vaak per les... Ja wij bieden altijd, vaak een betekenisrelatie aan als geheel, dus niet als los woord. Dus vandaag hadden we dan optreden en daar de woorden eromheen. We hebben vijf woorden geselecteerd. Dus wat hoort bij een optreden en dan maken we een spin. Dus zo bieden wij eigenlijk in een WOT-les de woorden aan. We bieden die woorden door elkaar aan. Ja, dat doen we de hele tijd. Ja, maar dan zit ik gelijk te denken aan hoe vaak je een woord noemt. Maar jij hebt het over iets anders, jij hebt het over benoemt in relatie met elkaar. Ja, dat doen we, nou niet heel... ehm vijf tot acht. Ik doe even een gok."

21. Zet u het 'uitje' uitleggen in bij het aanleren van woorden?

- Ja
- ☐ Nee

22. Hoe vaak zet u het 'uitje' uitleggen in per WOT-les?

- 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

"Nou je legt het in feite, dat doe je niet te vaak. Je benoemt het één of twee keer. Ja, dus de uitleg per woord. En daarna gebruik je het woord heel vaak, in de context en in de activiteit. Maar het echte uitleggen 'het podium is een plek waar je staat als je iets wilt laten zien', zoals bijvoorbeeld vandaag, dat noem ik twee of drie keer per woord. Want dat moet ook vrij snel gebeuren dus dat blijf je ook niet de hele tijd herhalen."

23. Zet u het 'uitje' uitbeelden in bij het aanleren van woorden?

- Ja

☐ Nee

Antwoord:

“Ja, jazer. Bij kleuters kun je daar echt niet omheen.”

24. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitbeelden in per WOT-les?

- 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

“Als het kan doen we het. Als je het kan laten zien dan doen we het. Vandaag ook, je biedt het gelijk aan: ‘ik ga voor jullie nu een voorstelling geven’. Heb je het woord, nou dan doe ik een kunstje en dan laat je de kinderen nog heel veel voorstellingen geven. Ja, één tot vier keer, het is ook tijd hè.”

25. Op welke manier zet u het ‘uitje’ uitbeelden in bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Voorwerp(en)
- Afbeelding(en)
- Uitspelen van (de functie van) het woord
- Uitspelen van het woord in een context
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Ik zit alleen even te kijken, wij bieden de afbeelding vaak in het einde van de les aan. En soms ook als je niets anders hebt gebruik je het ook al in de semantiseringsfase, maar vaak laten we liever voorwerpen en filmpjes zien. Zoals vandaag, dat optreden, had ik geen plaatjes en dan biedt ik dat altijd pas op het laatst aan. ‘Kijk, nu heb ik plaatjes ervan’, die leggen we dan... die hangen we dan op de woordmuur en dan is de les ook afgesloten. Een beetje ook symbolisch.”

26. Maakt u bij het ‘uitje’ uitbeelden gebruik van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- Ja
- ☐ Nee

27. Welke van de onderstaande graphic organizers gebruikt u en hoe vaak gebruikt u deze per thema? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.

• Woordspin	• Woordparachute	• Woordkast	• Woordtrap
☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer	• 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer
☐ 3 – 5 keer	• 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer	• 3 – 5 keer
• 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer
☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer
☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer

Antwoord:

“De woordspin gebruiken we wel vaak hoor. Ja, dat is een goeie. Ik denk per, nou een thema duurt bij ons zes weken, en dan moet je denken dat er per week wel een woordspin erop staat. En vaak laten we hem ook staan hè, zoals nu hebben we het voorjaar. ‘Wat hoort er bij het voorjaar?’ Dan zetten we die als een soort algemene noemer bovenaan op het bord. En dan varieert het nog weleens wat eronder hangt: bloemen, dieren. De woordparachute minder. Maar die komt wel voor hoor. Dit gaat per thema hè? Dan denk ik drie tot vijf keer. Kast nul tot twee. Trap doen we wat vaker, ook drie tot vijf.”

Fase 3: Consolideren. De volgende vragen gaan over het consolideren van woorden.

28. Hoe vaak herhaalt u na het semantiseren gemiddeld een woord tijdens een WOT-les?

- ☐ 0 – 3 keer
- ☒ 4 – 7 keer
- ☐ 8 – 11 keer
- ☐ 12 – 15 keer
- ☐ 16 – 19 keer
- ☐ 20 – 23 keer
- ☐ 24 – 27 keer
- ☐ > 27 keer

Antwoord:

“Eh, ja dat moet ik aan jou vragen, jij hebt ze geteld. Nee, we proberen echt wel vier tot zeven keer te herhalen. Eigenlijk nog wel meer, maar ja soms hebben we vijf woorden en om die dan zo vaak te herhalen is dan een beetje te veel, maar we proberen wel echt vier tot zeven keer te doen. Ja, dat haal ik makkelijk. Het is reëel denk ik, vier tot zeven.”

29. Tijdens welke situaties in het onderwijs herhaalt u een woord?

Antwoord:

“Nou het begint altijd, we hebben altijd een vaste structuur dat we na de WOT-les, na de woordenschatles in werkvormen uit elkaar gaan en dan komt het nog een keer terug. Zoals laatst hadden we onderdelen van de bloem en dan we daarna met ze, één groepje gaat een bloem tekenen. Nou vaak in het knutselgroepje gaan we een bloem knutselen. En dan zorgen we ervoor dat wij, als leerkracht en assistent altijd de woorden nog blijven herhalen. En we hebben inderdaad speelhoeken in de klas die we inrichten waardoor je de woorden weer terughooort. Zoals een bloemenstal, zoals we nu hebben. Ja, dan doe je het in een spel, laat je het weer terugkomen. Ja, wij weten het heel goed en omdat het op de woordmuur hangt dan, hè dan vragen we je er ook naar bij de kinderen: ‘Heeft mama nog bloemen gehad voor Moederdag?’ en je blijft er gewoon mee bezig want je kan er altijd naar kijken. En met name tijdens spelsituaties. Vrij spelen. En met rekenactiviteiten ga je bloemblaadjes tellen in plaats van iets anders. Ja, je kan eigenlijk alles wel in teken van de woordenschat zetten. Ja, vaak wel.”

30. Welke werkvormen komen er in een WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Spelletjes
- ☒ Woordmuur
- ☒ Werkactiviteit
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders, namelijk speelhoeken

Antwoord:

“Ja spelletjes. Woordmuur gebruik is vooral weer als er daarna weer een WOT-les is. Dan zeg ik van: ‘Joh, weten jullie nog, gisteren hebben we het hierover gehad. Kijk op de woordmuur, die woorden hebben we gehad, die hebben we geleerd.’ Dus dan vat je het als een stuk herhaling haal je het terug. Maar werkactiviteiten ook. Dan hebben we het over een werkblad of memorie, of een knutselactiviteit, dat kun je daar ook onder scharen. De hoeken, de speelhoeken. Dat is altijd bij ons in een thema. Dan hebben we een zwembad, dan hebben we een tandarts, dan hebben we een douchehoek. We hebben ooit het thema het huis gehad dan hadden we elke week een andere kamer! Dus dat was druk voor de juf.”

31. Zijn de woorden en betekenissen tijdens een WOT-les visueel in het klaslokaal?

- Ja
- o Nee

Antwoord:

“Ja dat proberen we altijd te doen. En ook zo het liefst dat de kinderen erbij kunnen. Dus in de vorm van verkleedkleden, of die bloemen die nu in de klas liggen. We hadden toen met het thema ziek zijn narcose. Dat zeg ik ook vaak tegen ze: ‘Goh die we nu gebruikt hebben in de les die ga ik nu in de hoek leggen dan kunnen jullie ermee spelen.’”

32. Hoe lang zijn de woorden en betekenissen gemiddeld zichtbaar in het klaslokaal?

- o Een dag
- o Halve week
- Een week
- o Twee weken
- o Drie weken
- o Een maand
- o Gedurende het hele thema

Antwoord:

“Ja ons streven is in feite, we bouwen een woordmuur op in een week en we proberen op vrijdag te toetsen welke kinderen kunnen en dan gewoon naar eigen inschatting, die moet nog langer blijven hangen of die kennen ze wel of kennen ze niet. En over het algemeen als ze ze kennen halen we het er ook vanaf. Na een week. Dat is wel het streven. Maar zoals laatst met die jonge dieren, dan weet je van het veulentje, die zit er nog niet, laten we ze hangen. Dan hangen ze twee weken. Maar twee weken is wel max hoor, dan moeten ze eraf, want dan raken kinderen ook verveeld en dan is het niet echt functioneel meer.”

33. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen dat thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?

- o Ja
- Nee

Antwoord:

“Nee, in principe niet. Als wij het idee hebben dat de kinderen het beheersen dan streven wij ernaar om iets anders te gaan doen, want dan vind ik het niet heel nuttig. Wat wel functioneel is dat als je weet dat je bijvoorbeeld het thema ziek zijn hebt gehad en dat ligt dan weer twee thema's achter je en het komt ter sprake, dat een kind een pleister heeft, dat we dan toch nog wel weer even die woorden terugpakken, dat proberen we wel te doen.”

34. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen een voorgaand thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?

- Ja
- o Nee

Antwoord:

“Ja, dat gaat niet structureel. Dat gaat echt incidenteel. En dat vind ik soms weleens jammer, want je merkt toch vaak na een jaar dat, als weer het thema lente voorbijkomt, dat ze weer het

woord veulentje... maar ja, hè dat is het lastige. Op dat moment is het relevant, maar je gaat natuurlijk in de herfst het weer daar niet over hebben en laat je het los”.

35. Blijven de eerder geleerde woorden binnen een thema zichtbaar in de klas, wanneer er nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja, dat is inderdaad wat ik zei hè. Na toetsing, als blijkt dat dingen goed, over het algemeen worden beheerst, gaan ze eraf. Ze gaan altijd de kast in dus we kunnen altijd kinderen er individueel nog op bevragen, maar over het algemeen streven we naar een week en anders twee weken.”

Fase 4: Controleren. We zijn nu aangekomen bij de laatste fase van het Viertaktmodel, de volgende vragen gaan over het controleren van woorden.

36. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☒ Materiële opdracht
 - ☒ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Nee, op papier niet bij kleuters. Het zijn, we hebben meerdere werkvormen. We hebben bijvoorbeeld spelletjesvorm met memorie, we hebben spelletjesvorm met waar of niet waar-spelletje. We hebben een werkvorm dat we ze laten tekenen, raadt wat de juf tekent, dat soort dingen. Het zijn verschillende dingen. Dus dat is wel divers. Ja, het is wel altijd aan de hand van materiaal en het is contextrijk. Ik bedoel, we zeggen ook van: ‘Maak de zin af. Welk woord gaat er nu komen in de zin?’ Dus het doet wel beroep op een diepere betekenislaag, anders toets je natuurlijk alleen maar benoemen van woorden. Doen we ook hoor, doen we op het einde van het thema.”

37. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Mondeling
 - ☒ Contextrijk
 - ☒ Contextarm
- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk
 - ☐ Contextarm
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Wat wij altijd doen, we sluiten een thema af met woordkaarten. En dan leggen we er vier. En dan zeggen we: ‘Wat is dit, wat is dat, wat is dat?’ En als we inschatten dat leerlingen het actief sowieso niet beheersen, je hebt bij ons leerlingen die niet spreken, dan zeggen we: ‘Wijs aan...’ Dan wordt het passief getoetst en dat is dus afhankelijk van de leerlingen. En dan vinken we dan helemaal af op de lijst. Op dat moment toetsen we alleen maar, maar dat is als afsluiter. We toetsen wekelijks contextrijk, maar aan het eind van het thema toetsen we actief of passieve woordenschat, dan kunnen ze het benoemen aan de hand van plaatjes. Dan kunnen ze het aanwijzen. Dat doen we eigenlijk dan als een extra check. En we hebben de toetsen verbonden aan WoordenSTART en die testen wel contextrijk. Dus het is eigenlijk beide. Dus dat doen we dan in thema’s dat het vooral heel gerelateerd is aan WoordenSTART, dan hoeven wij niet te toetsen te doen, dan doen zij dat. Dat is bijvoorbeeld ook diverse vragen: ‘Klik aan.’ En dan vragen ze om een woord. Of: ‘Wat hoort er niet bij?’ Of: ‘Wat is hetzelfde als...?’ Dat zijn dat soort vragen.”

38. Op welke manier controleert u of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Op papier
 - ☐ Contextrijk

- o Contextarm
- Materiële opdracht
 - Contextrijk
 - Contextarm
- Mondeling
 - Contextrijk
 - Contextarm
- o Geen van allen

Antwoord:

“Dat is eigenlijk wat ik net zeg hè, door verschillende werkvormen. Dus dat is ook je vraagstelling hè: ‘Wat hoort erbij? Wat is hetzelfde? Wat hoort er niet bij? Geef een beschrijving’ en het kind moet dan over het woord vertellen. Dus dat zijn verschillende vraagvormen die we dan aan bod laten komen. En dat doen we altijd aan de hand van materiaal. Woordkaartjes, kwartetten. Dat is heel contextrijk, anders...”

39. Geef bij de onderstaande manieren aan waar u het meest gebruik van maakt bij het controleren, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 2 of 3 voor het minst gebruikt.

Beheersing	Uitvoering	Context
3. Actief	2. Mondeling	1. Contextrijk
2. Passief	1. Materieel	2. Contextarm
1. Achterliggende woordbetekenis	3. Op papier	

Antwoord:

“Ja dat is net wat ik zeg die toetsen we actief en passief, maar soms is het actief niet mogelijk dus dan we het passief. De achterliggende woordbetekenis doe je ook. Actief, passief. Dus van: ‘Welke hoort er niet bij? Wijs aan.’ Of je zegt: ‘Wat hoort er niet bij?’ en kinderen moeten het benoemen. Dat ligt daar, dat gaat meer op die achterliggende... op die diepere betekenislaag in. Ik snap dat je een onderscheid maakt, maar we doen het dus op vrijdag doen we het met name over die hele woordbetekenis en als afsluiting doen we het actief en passief heel concreet. Eigenlijk doen we de achterliggende betekenis het vaakst. En we doen ook nog wel vaak een voortoets. Om het nog even lastig te maken, maar dat doen we dan alleen vaak bij de sterkere leerling. Dan benoemen we actief. Dan laten we plaatjes zien, dan flitsen we als het ware. Dan zeg ik: ‘Wat staat er hier op? Wat staat er daar op?’ En dat geeft ons wel weer een beeld van de sterkste leerling, waar we in kunnen steken.

Vooraf materiaal, en daarna wel papier denk ik. Nee, twee mondeling denk ik. Twee mondeling en dan op papier. Op papier doen we ook veel natuurlijk, vaak in de vorm van een werkblad. Dat ze kaartjes aan elkaar moeten maken, of wat hoort er dan bij elkaar. Contextrijk komt meer voor.”

40. Maakt u bij het controleren onderscheid tussen oppervlakkige en diepe kennis van de woordbetekenis?

- Ja
- o Nee

Antwoord:

“Ja, ja dat doe je wel ja. Het is ook wel, het wordt ook vaak wel duidelijk bij kinderen of ze oppervlakkig iets begrijpen. Maar we boren ook de diepere kennis aan. Door die vraagstelling anders steeds te maken.”

41. Controleert u de woorden op de korte termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Tijdens het semantiseren
- ☐ Direct na het semantiseren
- ☐ Beide
- ☒ Geen van allen

Antwoord:

“Ja we doen het vooral na afloop van de week. Het semantiseren ligt vooral op de maandag, dinsdag en vrijdag. En vrijdag sluiten we dan de cyclus af door na de laatste WOT-les te gaan controleren. En dat betekent wel dat het natuurlijk direct op het semantiseren van de vrijdag zit, maar niet direct op die van de maandag en dinsdag.”

42. Controleert u de woorden op de middellange termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Aan het einde van de week
- ☐ Aan het einde van een thema
- ☒ Beide
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Aan het einde van het thema. En aan het einde van de week. Einde van de week is niet gestandaardiseerd zal ik maar zeggen. Ja, dat doen we niet zo heel veel, dat is vooral voor onze eigen informatie. We moeten woorden, met ons doel van moeten woorden blijven hangen of moeten we die leerling nog even apart nemen.”

43. Controleert u de woorden op de lange termijn? Wanneer doet u dit?

Antwoord:

“Nee. Dat vindt ik ook wel eigenlijk een tekortkoming, hoor. Ja, weet je, ik zit even te denken. Wij doen natuurlijk woordenschattoetsen door de logo's. Ja, dat doen we dus wel. En die worden twee keer in het jaar afgenomen. Dat wil niet altijd zeggen dat we daar met onze thema's op aansluiten. Dus het wil niet zeggen als wij thema's hebben gehad dat daar dan een directe groei in woordenschat volgens die toetsing uitkomt. Dat zou je morgen even aan de logopedist moeten vragen, misschien zeg ik nu iets wat niet waar is.”

44. Op welke manier doet u dit? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Curriculum-afhankelijke toetsen
- ☒ Genormeerde curriculum onafhankelijke toetsen, bijvoorbeeld: Woordenschattoetsen van de logopedist
- ☐ Anders

Antwoord:

“Volgens mij is het de Reynell. Dat is toch woordenschat?”

45. Hebben de toetsresultaten van de leerlingen consequenties voor uw taalonderwijs en de rest van het onderwijs? Zo ja, op welke manier vertalen deze consequenties zich?

- Ja
- Nee

Antwoord:

“Naja het is wel zo, leerlingen die uitvallen die krijgen direct daarop een wijziging in hun handelingsplan. En in zoverre betekent dat kinderen die speciale aandacht nodig hebben krijgen, dat heb ik helemaal nog niet verteld, op maandag preteaching. Dat betekent dat alle woorden die in die week aan bod komen krijgen zij maandag, tijdens kringgesprekken, worden zij eruit gehaald en krijgen zij die woorden al heel contextrijk aangeboden. Dus door middel van spelvorm, voorwerpen. En dat duurt drie kwartier die preteaching. En dat betreft ook vaak kinderen die slecht Nederlands kunnen dus die dan ook nog een keer extra aandacht in nodig hebben. We differentiëren trouwens op dat gebied wel, maar niet op de inhoud van de woorden. Dus we bieden kinderen alles wel aan. Dus ook aan (noemt naam kind) die bijna geen Nederlands spreekt, die krijgt in feite in de klas dezelfde woorden als de rest. Maar die krijgt dan die preteaching en soms gewoon sowieso individueel bij de logo en tijdens spelmomenten, de wat frequentere woorden die hij nog niet in het Nederlands kent. Maar tijdens de WOT-les krijgen de kinderen hetzelfde aanbod.”

46. Waar wordt de stap controleren binnen uw lessen voor gebruikt? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

2. Vast te stellen of de leerdoelen behaald zijn

1. Testen of individuele leerlingen de aangeboden woorden en betekenissen kennen

3. Het effect van het woordenschatonderwijs bepalen

Anders, namelijk de ouders van de leerlingen

Antwoord:

“Ik denk dat we op één de individuele leerlingen testen, dat doe je op korte termijn. Op twee ga je de doelen bepalen, dat is ook weer heel erg wat meer op korte termijn. En als derde het effect. En dat is moeilijk, dat is net wat ik zeg. Die curriculum-onafhankelijke testen sluiten vaak niet bij je thema's aan en daar kun je dan wel een uitspraak over doen: 'Hij is vooruit gegaan', maar dat is natuurlijk een beetje discutabel. Of dat door toedoen van je lessen is. Wat een hele belangrijke graadmeter ook is, zijn ouders. Wij vragen heel vaak aan ouders: 'Horen jullie thuis terug?' En dat is wel ook een belangrijke informatiebron voor ons. Het is natuurlijk ook belangrijk dat kinderen het in andere contexten gaan gebruiken en niet alleen op school. En dat noteren we ook wel. We vragen ook altijd standaard aan ouders van: 'Goh, hebben jullie de woorden teruggehoord?'”

Taakverdeling leerkracht en logopedist. De volgende vragen gaan over de taakverdeling tussen uzelf en de leerkracht/logopedist.

47. Wat zijn de taken van de leerkracht in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Ja, we wisselen elkaar daarin af. In feite zijn dat alle vier de fases. En de ene keer doe ik het en de andere keer doet de logo het. We zijn in alles bedreven, ervaren.”

48. Wat zijn de taken van de logopedist in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Na ja goed, je hebt een les van de logo gezien en een les van mij, zo werkt het ook.”

49. Wie voert onderstaande taken uit in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Selecteren van woorden	0	0	•
Maken van het lesplan	•	0	0
Verzamelen van materiaal	•	0	0
Voorbewerken	0	0	•
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	0	0	•
Controleren	0	0	•
Evalueren van de les	0	0	•

Antwoord:

“ Voorbewerken dat doen we verdeeld, samen, ja doen we niet samen, ja doen we ook wel samen. Ik bedoel je ziet het ook, als ik met een bosje bloemen binnenkom die bedoeld voor (noemt naam logopedist), dus je doet het samen vaak ook. Dus niet alleen om en om, maar ook echt samen vaak in de activiteit. Semantiseren hetzelfde, maar daar proberen we het wel bij één persoon te houden, want we leggen het soms zo natuurlijk anders uit. Als zei A gaat zeggen en ik B tijdens de les dat is niet handig, dus dat proberen we wel om en om zal ik maar zeggen te doen. Dat doen we niet door elkaar heen. Het consolideren doe je ook vaak samen, ja. Samen, om en om. Controleren doet met name, gedurende de week, hè dus op die vrijdag, doen we samen. Maar zij doet het echt na afloop van een thema, doe de logo het echt. Evalueren doe je terloops, dat doe je even onderling van: ‘Goh, ging het goed? Ja, van joh, het ging toch echt niet lekker, het zit helemaal niet.’ Zo laatst met die bloemen ik dacht dat ze het beter wisten maar ze weten het nog helemaal niet dus dat moeten we echt nog even herhalen. Dus dat doe je dan even. We gaan er niet uitgebreid voor zitten, maar we bespreken wel: ‘Dat van hij/zij laatst? Dat moet even opnieuw’.”

50. Wat geeft de logopedist voor meerwaarde aan de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Wat ik heel fijn vind is dat zij wat meer op het individuele kind zit, waardoor ze wat beter de woorden kan selecteren maar ook weer in andere contexten de woorden terug hoort en oefent met de kinderen. En dat lijktje houden we ook kort, dat ik zeg van: ‘Goh, hoe ging het bij jou bij het preteach groepje?’ En: ‘Hoor jij de woorden terug als kinderen bij jou komen?’ Zo heb je

leerlingen die in de klas helemaal niet goed functioneren, ongeconcentreerd zijn en dan zeg ik tegen haar: 'Wil jij met (noemt naam kind) nog even die hij/zij vorm oefenen die we laatste geoefend hebben?' En dan geeft zij weer aan mij terug van hij kan het wel of niet. En dat is veel waarheidsgetrouwer dan wat ik in mijn les terugzie. Dat zijn ook vaak de leerlingen die nog niet in staat zijn om in de kring verhaaltjes te vertellen over het weekend."

51. Op welke manier maakt de logopedist gebruik van het Viertaktmodel in de logopedische woordenschatbehandelingen, zowel individueel als in groepsverband?

Antwoord:

"Dat doet ze. Ja, dat doet ze ook. Ze doet het de hele dag. Tijdens de koffiepauzes! Ja, dat doet ze. Daar zijn we echt allebei heel gedreven in. We hebben het ook een tijdlang als pilot bij het personeel gedaan, als een soort van bewustwording. Hadden we woorden voor het personeel die het personeel niet kende, dat ging om straattaalwoorden. Hebben we de hele tijd als een soort van woordmuur in de koffieruimte gehangen en vonden we leuk om tijdens de pauzes te gaan consolideren en ze heel vaak te noemen. We hebben ze daarna ook nog getoetst. Dat was het voortraject van het Viertakt."

52. Hoe sluiten de logopedische woordenschatbehandelingen met gebruik van het Viertaktmodel aan bij de klassikale WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

"Soms ook weer helemaal niet hoor. Dan zijn er de echt hele andere doelen die worden behandeld met de leerlingen. Het zijn met name de preteach groepjes, maar ik denk dat zij sowieso de woorden die wij in de klas vaak ook, afhankelijk van het kind, nog weer individueel met ze oefent. Dus dat sluit wel aan. En zoals laatst, het zijn de vaardigheden hij/zij als dat nog niet goed zit dan doet zij dat extra. Maar zij heeft ook andere, echte andere behandeldoelen, zoals op het gebied van articulatie en verstaanbaarheid. Dat staat er echt wel weer los van. Al kan ik me voorstellen dat ze dan ook weer de woorden daarvoor pakt. Want dat is wel iets, wat als het gaat om verstaanbaarheid, dat is ook een vraag bij ons hoor. Hoe leer je kinderen passief/actief woorden goed aan als er zoveel fout zit bij het verstaanbaar spreken, maar ook auditieve verwerkingsproblemen. Dus dat is ook een hele leuke onderzoeksvraag voor volgend jaar. In hoeverre ga je ook, met als doel woorden aanleren, dat ze ook kunnen uitstempelen en de klanken kunnen verklanken. Dat is natuurlijk heel essentieel maar dat wordt door de dames van Verhallen en Dirkje van den Nulft wordt dat snel overgeslagen, maar dat is wel heel wezenlijk. En hoe wezenlijk is dat?"

Tevredenheid en verbeteringsuggesties. Graag wil ik u nu wat vragen stellen over uw tevredenheid over het Viertaktmodel en vragen naar eventuele verbeteringsuggesties.

53. Hoe tevreden bent u in het algemeen over onderstaande punten?

	Zeer ontevreden			Zeer tevreden	
a) Het Viertaktmodel in het algemeen	1	2	3	4	5
b) Het werken met het Viertaktmodel op de Taalkring	1	2	3	4	5
c) Het werken met het Viertaktmodel in uw woordenschatlessen	1	2	3	4	5
d) Het selecteren van woorden	1	2	3	4	5
e) Het doorlopen van de voorbereidingsfase	1	2	3	4	5
f) Het doorlopen van de semantiseerfase	1	2	3	4	5
g) Het doorlopen van de consolideerfase	1	2	3	4	5
h) Het doorlopen van de controleerfase	1	2	3	4	5
i) De rol van de leerkracht bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
j) De rol van de logopedist bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
k) De samenwerking tussen de leerkracht en de logopedist	1	2	3	4	5

Antwoord:

A: "Zeer tevreden. Je wordt natuurlijk niet voor niets woordenschatcoördinator, dan heb je er ook iets mee. Dan geloof je daar ook in, anders wil je daar ook niet voor gaan staan. Het is iets wat ik heel lang geleden op de Pabo heb gehad en toen ook heel erg naast me neer heb gelegd. Het vraagt wel om een stukje bewustwording en training en blijven warm houden bij leerkrachten. En doe je dat niet, en dat is heel moeilijk, dan laat iedereen het ook los. En dat is heel erg jammer. Ik vind dat het werkt, ik zie het bij de kinderen. Je kunt ze de meest moeilijke woorden aanleren. En ouders horen het terug thuis, dus dat zijn iedere keer weer kleine winsten die we dan behalen en dat vind ik heel erg leuk. Want bij kleuters heb je niet altijd door dat ze vooruit gaan, maar als je dat soort dingen dan hoort dan denk ik van: 'Ja, we gaan vooruit, we zitten op de goede weg.'"

B: "Ja, in ontwikkeling. Dat is nog een drie, dat is nog niet... Ik vind iedereen is flexibel en bereid, maar als het echt puntje bij paaltje komt en ze moeten gaan uitvoeren dan zie je echt nog zoveel gaten."

C: "Na ja, haha lekker arrogant om te zeggen, maar daar ben ik zeer tevreden over."

D: "Vier zou ik zeggen. Dat is ook toch nog wel weer een beetje een greep die je doet en niet altijd wetende dat je het goeie doet en of je wel de strekking hebt."

E: "Ja, dat is ook een vier. Af en toe denk ik weleens: 'We hadden iets beter kunnen... ' We moeten het kort houden niet... Het is iedere keer ook weer iets uit de hoge hoed, het moet natuurlijk altijd leuk zijn."

F: "Vier. Tevreden, maar soms denk ik weleens we nemen een beetje teveel hooi op de vork. Teveel tegelijk."

G: "Ja daar ben ik wel heel tevreden over. Dat klopt gewoon. Dat is een vijf. Omdat het altijd weer zo mooi in de werkvormen en in de hoeken en in het spel terugkomt."

H: "Ja goed, we zoeken altijd naar middelen hè. Dat is er gewoon nog niet. En dan hebben we het geluk dat WoordenSTART wel een hele goede toets heeft, maar die gebruiken we dus niet altijd. Dus we doen het, zo goed als kwaad, maar dat flitsen en dat passief/actief benoemen van woorden, daar kun je vraagtekens bij stellen. Dus vier. Dat vraagt wel heel veel voorbereiding hoor. Ik bedoel op vrijdag, het organiseren van die vraagvormen en die werkspelletjes en dan ook nog het registreren daarvan, daar gaat tijd in zitten. En dat valt dan als eerste weg en dan moet ik mezelf verplichten om af en toe nog een aantekening te maken. Anders ben je het ook weer kwijt."

I: "Ja, hoe tevreden ben je over jezelf. Ja, ik ben enthousiast en ik denk dat ik dat ook wel uitstraal. Ja, een vijf."

J: "Ja, ook een vijf. Je hebt de twee WOCO's te pakken."

K: "Ja, dat gaat ook prima. We maken er niet teveel woorden over vuil. Ik bedoel, we zitten niet, we plannen nooit een heel thema voor zes weken, maar het gaat altijd wel relaxed op vrijdag overleggen. En we zijn het altijd met elkaar eens. We zitten altijd op één lijn."

54. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- Woorden selecteren

Antwoord:

“Ja, bewustwording van woorden, dus dat je niet alleen woorden pakt die zelfstandig zijn, zelfstandige naamwoorden, maar ook woorden die functioneel zijn. Dus dat zit ‘m ook in het woorden selecteren. Waar ze echt wat aan hebben. Ook in het kader van de verdere schoolloopbaan is het soms ook gewoon belangrijk om uit te leggen wat [verdelen] is. Of dat zijn woorden die je misschien normaal niet zo snel zou selecteren, maar dat zijn heel wezenlijke woorden. Of als je zegt van ‘Goh, jij bent als eerste aan de beurt’ dat ze dan weten he of..”

- o Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“ Dus dat is wel, wat ik ook heel fijn vindt is dat woorden zichtbaar zijn, dat verplicht iedereen in een klas, dus dan heb je het over een assistent, je duopartner, de logo, het staat op de muur dus je bent.. eh altijd weet je wat er te sprake is, wat de context is, waar je het met kinderen over kan hebben, dat staat er.”

- Fase 3: Consolideren

Antwoord:

“ Dus dat zichtbaar, ook voor de kinderen. Dus je kan het blijven herhalen voor kinderen en je kan even langs die woordmuur oplopen. Het is gewoon liefelijk aanwezig.”

- Fase 4: Controleren

Antwoord:

“ Naja het controleren in feite ook, dat doe je gerichter dan dat je normaal zou doen. Ik bedoel, ik kan wel ontevreden zijn maar we doen het al veel uitgebreider denk ik dan andere mensen die daar niet bewust mee bezig zijn.”

- Overige positieve kanten

Antwoord:

“ En het is voor deze doelgroep gewoon zeer belangrijk, omdat er zo weinig woordkennis is. Het zijn voor hun directe handvatten om de samenleving, hun leven in te gaan. Dat zijn zulke belangrijke middelen om zich wat beter uit te drukken.”

55. Welke verbeteringsuggesties heeft u ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- o Woorden selecteren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“ Naja het is, eigenlijk die grootste vraag heb ik net al genoemd hè. Wat doe je met leerlingen die zoveel problemen hebben in het... in hun articulatie en in de auditieve verwerking. Hoe ga je dan anders je woorden aanbieden? Ga ik bijvoorbeeld heel veel aandacht besteden aan woorduitstempeling? Ik probeer het nu wel te doen, als ik een woord aanbiedt, dan probeer ik met ze te hakken, te plakken, eh hoeveel klapjes zijn het woord. Hoe belangrijk is dat? Want je kan wel zeggen: ‘Nou ja, voor de betekenis en het begrijpen van een woord maakt het niet uit.’ Maar ja, het zijn wel kinderen die het ook op een gegeven moment moeten gaan produceren. En ook onderscheidt maken tussen woorden. Als ik het woord [hyacint] zeg en ze hebben het over [Sinterklaas] van, wat laatst gebeurde, dan gaat daar toch iets mis. Een mooi voorbeeld.

Naja kritische noot, ik vind dat we soms te lang blijven hangen in het semantiseren. Denk ik van: ‘Kom, het moet sneller.’ Want je merkt dat ze.. gaan ze achterstevoren op de stoel zitten en dat betekent ook dat we teveel woorden in één nemen. Ja, dat is ook lastig, want je bent dan met een duopartner en je hebt dan een verdeling gemaakt dat ik de woordenschat doe en zij doet de rekenvakken op de andere dagen. Dus je weet in de dagen dat ik het moet doen, moet het ook staan. Dus dan moet je ook die tien tot vijftien woorden (per week, red.) proberen neer te zetten. Dus dan maak je je daar wel eens schuldig aan. Maar daarom probeer ik ook altijd wel in een netwerk aan te bieden. En niet los van elkaar.”

- o Fase 3: Consolideren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Fase 4: Controleren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Overige suggesties

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

56. Welke aanpassingen heeft u gemaakt ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- Woorden selecteren

Antwoord:

“ Ja het woorden selecteren, zit ik even te denken, ehm.. aanpassingen.. nou ik denk niet dat we dat heel anders doen. Behalve dan dat het bij ons wel, dat we wel echt die BAKlijst in de gaten houden, omdat we anders bang zijn dat we niet die hele strekking hebben. En dat we het ook wel gerelateerd doen aan het WoordenSTART project, zal ik maar zeggen.”

- Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

“ Voorbewerken , naja, niet talig. Voorbewerken moet je vooral.. eh ja dat moet een enorme interesse bij kinderen wekken, nog meer bij onze kinderen. Ik bedoel bij andere, bij reguliere scholen kunnen ze talig nog wel doen, maar bij ons moet je vooral veel laten zien en je moet ze uit de tent lokken. Want als je hun aandacht hebt, krijg je er ook echt veel meer in.”

- Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“ Semantiseren, nog vaker benoemen dan eigenlijk het standaard is. En ook nog wel eens echt een simpele uitleg en je doet het in combinatie met gebaren, daar hebben het nog niet over gehad, maar dat moet bij ons echt. Die aanpassing doe je wel. En daarnaast spreken we langzamer, we gebruiken veel visueel materiaal. Naja, gebaren dus in dit geval, tijdens die semantiseerfase. Dat is wel heel essentieel.”

- Fase 3: Consolideren

Antwoord:

“ Ja consolideren zit, net wat ik zeg hè, je laat het, je moet het proberen in verschillende werkvormen terug te laten komen gedurende de week. En dan ook de hele week. Dus bij het knutselen, je ligt natuurlijk je collega's in dus ik zeg ook altijd tegen de assistent als jij nu gaat knutselen is het doel niet alleen maar dat ze knippen, het doel is dat jij ook steeds blijft benoemen welke woorden hè.. dat je nog een keer [steel]zegt, nog een keer [blad], nog een keer [bloem], nog een keer [bol]. Dus dat blijft terugkomen. Hetzelfde in de hoek en ik denk dat dat ook wel echt een aanpassing is die bij deze ESM-leerlingen horen, meer dan nog bij een andere school. Dan zal de les meer nog op zichzelf staan. En bij ons, ja, moet het verweven zijn.”

- Fase 4: Controleren

Antwoord:

“ Ja goed, wij hebben gelukkig de tijd om dat te doen. Dus die aanpassing is dat we dat bij de individueel... dat we dat bij de logopedist doen. Maar ook dat we in kleine, in dermate kleine groepjes kunnen werken dat we dat kunnen gaan registreren. En dat moet ook, dat doen we in kleine groepjes.”

- o Overige aanpassingen

Antwoord:

“ Nou ik heb het genoemd denk ik.”

57. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“ Dat is wat ik zeg, je houdt elkaar op de hoogte. En dan gaat het niet alleen om de selectie van woorden, de bruikbaarheid, maar ook om de groei van leerlingen daarin. En wat ik zeg het doorweven van dingen in je lessen. Dus ook in een knutselles, maar ook in de logopedieles. En dat is net wat ik zei, articulatieoefeningen samengesteld, maar soms ook weer niet, want soms pakt ze ook woorden die we juist hebben behandeld met de woordenschatles.”

58. Welke verbeter suggesties heeft u ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“ Ik zit even te denken. Nee, ik ben heel tevreden. Nee.”

Aanvullingen leerkracht:

“ Volgens mij heb ik het nu allemaal genoemd. Ik zit alleen nog even over de differentiatie van woordenschat, want daar hebben we het nog niet over gehad. Wat ik eigenlijk al kort zei, we proberen alles aan te bieden, maar dat is natuurlijk niet helemaal waar. Want we zijn nu bijvoorbeeld die hij/zij vorm, die doen we niet bij de groep 1 leerlingen. Dus we maken daar wel echt onderscheidt maar dan zit dat niet in een gezamenlijke les, in de gezamenlijke klassikale les, maar dat zit 'm in die activiteit die daarna komt. En daar zit die differentiatie met name in. Dus dat wil ik nog wel even helder hebben dat we wel zeker differentiatie aanbieden en dat we ook de moeilijkere woorden toetsen bij de groep 2 leerlingen, maar niet bij de groep 1 leerlingen, dat we daar ook echt, dat noemen we dan niveau 1 woorden, die nastreven bij de jongste groep 1 kinderen. Dus daar zit echt wel verschil in”.

Het Viertaktmodel

Interview met leerkrachten en logopedisten van de Taalkring

Logopedist C

Datum interview: 16-05-2012

Woorden selecteren. We gaan beginnen met een aantal vragen over het selecteren van woorden.

1. Hoeveel woorden selecteert u gemiddeld voor een WOT-les?
 - ☐ 1 – 3 woorden
 - ☒ 4 – 6 woorden
 - ☐ 7 – 9 woorden
 - ☐ 10 – 12 woorden
 - ☐ 13 – 15 woorden
 - ☐ > 15 woorden

Antwoord:

“Ik denk dat dat gemiddeld vier tot zes is. We hebben op maandag en dinsdag hebben we altijd dat we de nieuwe woorden aanbieden en op woensdag en donderdag is er een andere leerkracht en die consolideert de woorden wel maar die voegt geen nieuwe woorden toe. En vrijdag doe ik dan echt met (noemt naam leerkracht) het consolideren, heel erg daarop gericht.”

2. U geeft aan per WOT-les gemiddeld 4 - 6 woorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn inhoudswoorden en hoeveel zijn functiewoorden?

Inhoudswoorden: *niet aangegeven*

Functiewoorden: *niet aangegeven*

Antwoord:

“Ehm, nee ik weet niet precies zo uit m’n hoofd hoeveel... we letten er wel op dat we niet alleen zelfstandig naamwoorden aanbieden, maar ook werkwoorden of bijvoeglijk naamwoorden of dat we iets meer, echt de handvatten geven voor de taal. Maar niet, nee we geven niet... Ik heb geen percentages van: “Ik wil 70% zelfstandig naamwoorden”.

3. U geeft aan per WOT-les gemiddeld ... inhoudswoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn zelfstandig naamwoorden, hoeveel zijn werkwoorden en hoeveel zijn bijvoeglijk naamwoorden?

Zelfstandig naamwoorden: *niet aangegeven*

Werkwoorden: *niet aangegeven*

Bijvoeglijk naamwoorden: *niet aangegeven*

Antwoord:

“Ja, dat is ook wel een beetje lastig. Bij de kleuters zit je toch wel op een heel hoog zelfstandig naamwoorden-niveau, denk ik, omdat, ja dat spreekt het meest tot de verbeelding en dat is het makkelijkst aan te leren en daar kunnen zij ook in het dagelijks communiceren het makkelijkste mee uit de voeten. En, ja de werkwoorden en de bijvoeglijk naamwoorden. Nou de bijvoeglijk naamwoorden daar beginnen we bijna nog niet aan bij deze groep. Want dat is echt wel heel hoog gegrepen. En ja, en de werkwoorden komen ook iets meer in de individuele behandelingen aan de orde en niet zozeer tijdens de woordenschat... woordlessen.”

4. U geeft aan per WOT-les gemiddeld functiewoorden te selecteren. Hoeveel van deze woorden zijn telwoorden, hoeveel zijn voorzetsels, hoeveel zijn voornaamwoorden en hoeveel zijn bijwoorden?

Telwoorden: *niet aangegeven*

Voorzetsels: *niet aangegeven*

Voornaamwoorden: *niet aangegeven*

Bijwoorden: *niet aangegeven*

Overige functiewoorden: *niet aangegeven*

Antwoord:

“Ja, want functiewoorden bieden we eigenlijk... ja die bieden we wel aan, maar dat is niet zozeer in het WOT-onderwijs, maar dat wordt meer in, naja bij schrijfdans(?) leren ze natuurlijk ook heel veel met het lichaam en dan leren ze dus ook wel iets meer de voorzetsels. En bij rekenen heb je veel meer de telwoorden. Die komen iets minder bij de WOT-lessen. Die worden wel aangeboden, maar die worden dan niet op de woordmuur gehangen.”

5. Waaruit selecteert u woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

1. Taalmethodes
2. Wereldoriëntatie
3. Thema's

Anders, namelijk: BAK-lijsten

Antwoord:

“Ja, het is bij ons, dat loopt ook allemaal een beetje door elkaar heen, omdat WOT is natuurlijk wereld oriënterend taalonderwijs. We selecteren meestal de woorden die bij het thema worden gegeven, dus dat is bij WoordenSTART, dat is dan de taalmethode. En dan breiden we altijd nog wel uit naar wat wij nuttig vinden voor onze kinderen. Sommige woorden zijn daar ook echt van een heel laag niveau, dat ik denk we kunnen beter wat hoger inzetten. En ja, het niveauverschil in deze groep is natuurlijk ook zo enorm groot. Ik bedoel je hebt kinderen die het over omnivoren en herbivoren hebben en je hebt het over kinderen die nog niet eens papa en mama weten. Dus dat is wel pittig, maar voornamelijk uit de taalmethode en dan aangevuld met de BAK-lijsten, want die gebruiken we ook wel. Ja, die thema's zitten natuurlijk wel in WoordenSTART, want WoordenSTART is heel erg een themagericht programma, dus nu hebben we het wel over de jonge beesten die allemaal beginnen te groeien en te bloeien.”

6. Wanneer nieuwe woorden de revue passeren, zijn er drie houdingen aan te nemen. Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke houding u het meest aanneemt, waarbij 1 staat voor de meest aangenomen houding en 3 voor de minst aangenomen houding.

3. Laat maar even zitten-houding
2. Snel aanwijzen en/of kort uitleggen-houding
1. Met woorden in de weer-houding

Antwoord:

“Ja, ik denk dat wij met WOT voornamelijk de met woorden in de weer-houding aannemen. Want alle woorden die zijn geselecteerd bij WoordenSTART die proberen we eigenlijk allemaal aan te bieden. En natuurlijk hebben we bij een aantal dat we denken nou dit is echt niet relevant, dus die slaan we over. En het kort benoemen heeft bij deze kinderen niet zo heel veel zin, want op het moment dat we dat kort gaan benoemen dan ja, kan je net zo goed niet doen. Je kunt

beter gewoon het echt volledig doen en het op de woordmuur en terug laten komen. Dan denk ik wel meer snel aanwijzen en de laatste laat maar even zitten. We laten niet zo heel veel zitten bij deze kinderen.”

7. Van welke selectieregels maakt u gebruik bij het selecteren van woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

2. De frequentie van woorden
1. Het nut van woorden
3. De pregnante context van woorden

Antwoord:

“Ik zou er bijna allemaal één bij willen zetten. Kijk, omdat wij natuurlijk zo in thema’s werken is het al vrij snel een pregnante context, want op het moment dat we het over ziek zijn hebben, dan is alles in de hele klas gaat over ziek zijn. De knutsels gaan over ziek zijn, dus dan creëer je je eigen pregnante context. Wat we natuurlijk wel, bijvoorbeeld met sportdag, dat komt af en toe terug. Dus we gaan niet heel snel even buiten het thema een uitstapje maken en dan weer terug. Dus de pregnante context denk ik dan dat we het minst gebruiken, maar we creëren wel onze eigen pregnante context, dus dat is een beetje dubbel zeg maar, omdat, weet je, je past al je boeken erop aan, je past je knutsels erop aan, je past alles aan op dat thema, omdat ze op dat moment gewoon helemaal doordrongen zijn van “we hebben het nu over ziek zijn”. Ik denk dat het nut van de woorden bij onze kinderen wel het meest wordt toegepast en de frequentie wordt, ja dat zijn meestal natuurlijk ook wel weer nuttige woorden.”

8. Als u woorden selecteert op basis van frequentie, uit welke frequentielaag kiest u dan woorden? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan welke laag u het meest gebruikt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

1. Hoog frequente (algemene) woorden
2. Regelmatig voorkomende schoolwoorden
3. Weinig voorkomende vakspecifieke woorden

Antwoord:

“Bij de kleuters zitten we op hoogfrequente, algemene woorden. En dan regelmatige en de weinig voorkomende, dat hoeft bij kleuters ook nog helemaal niet. Daar ga je niet vakinhoudelijk over de polders hebben.”

9. Als u woorden selecteert op basis van nut, waar zijn deze woorden dan nuttig voor? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar deze het meest nuttig voor zijn, waarbij 1 staat voor het meest nuttig en 2 voor het minst nuttig.

2. Voor in het onderwijs
1. In het algemeen

Antwoord:

“In het algemeen.”

10. Als u woorden selecteert op basis van pregnante context, welke twee mogelijkheden doen zich het vaakst/meest voor? Geef bij deze twee mogelijkheden aan welke zich het meest voordoet, waarbij 1 staat voor het meest voorkomend en 2 voor daarna het meest voorkomend.

1. Situatie
4. Afbeelding(en)
2. Videobeeld(en)
3. Voorwerp(en)

Antwoord:

“Dat is voornamelijk door situaties. Dan denk ik daarna de videobeelden. En dan daarna voorwerpen en op het laatst pas afbeeldingen.”

Fase 1: Voorbewerken. De volgende vragen zullen gaan over de voorbereidingsfase.

11. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het voorbereiden van een woord tijdens een WOT-les?

- 0 – 3 minuten
- ☐ 4 – 6 minuten
- ☐ 7 – 9 minuten
- ☐ 10 – 12 minuten
- ☐ 13 – 15 minuten
- ☐ > 15 minuten

Antwoord:

“Het kortst. Ja, het voorbereiden is voor ons eigenlijk altijd gewoon de aandacht trekken, eventjes dat ze allemaal denken: “Wow nu gaat er wat gebeuren”. En als ik daar drie minuten mee bezig ben, ik bedoel ze hebben maar een aandacht span van drie minuten. En dan is het wel een beetje op. Dus zo kort mogelijk. We halen wel heel veel uit de kast om die WOT-lessen leuk te maken, maar bij het voorbereiden daar denk ik nooit zo heel bewust over na, hoor. Maar op het moment dat ik zeg: “Ooooooh”, dan heb ik ze al. Dus dat is in principe al voorbereiden. Het is niet dat ik echt heel bewust iedere keer het semantische veld in dat hoofd ga activeren dat, nee dat niet zo heel bewust.”

12. Op welke manier vraagt u de aandacht en wekt u de belangstelling van de leerlingen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Mondeling
- Afbeelding(en)
- ☐ Videobeeld(en)
- Voorwerp(en)
- ☐ Geluid(en) en/of muziek
- ☐ Beweging(en)
- ☐ Anders

Antwoord:

“Mondeling, ja. Afbeeldingen ook wel. Videobeelden niet als voorbereiden, meestal meer als consolidering. Voorwerpen, ja. Geluiden en/of muziek nee, ja ik maak zelf wel geluiden, maar dat is niet echt. Ja, nee dat denk ik niet. Bewegingen ook niet echt.”

13. Houdt u tijdens het voorbereiden rekening met de voorkennis van de leerlingen?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja, ja dat vind ik een beetje een lastige vraag. Weet je, het voorbereiden doen we al niet zo heel erg, het is meer echt een beetje, even de aandacht vragen en eventjes, gewoon introduceren van “we gaan het hier over hebben”. Ik bedoel, je moet niet teveel fratsen gaan uithalen met die klas, want dan zitten ze achterstevoren en onder de tafels en dan zijn ze alle kanten op behalve de plek waar je ze wilt hebben. Ja, ik denk wel dat ik rekening houdt met de kinderen zelf. Dat ik daarom het voorbereiden niet zo heel groot maak. Ik heb dat in groep 6 weleens gedaan, dat ik binnenkwam in m’n regenjas en mezelf in de wc helemaal nat had gemaakt met een paraplu. Maar ja voordat ik dan die hele klas weer een beetje rustig heb en voordat je iedere autist weer hebt uitgelegd: “Het is een toneelstukje en het is niet echt en ik ga iets nieuws vertellen en daarom is het leuk”, weet je dan ben je al tien minuten verder en dat is ook zonde van je lestijd. Het voorbereiden houden wij meestal wel vrij kort.”

Fase 2: Semantiseren. We gaan het nu hebben over het semantiseren van woorden.

14. Hoeveel tijd besteedt u gemiddeld aan het semantiseren van een woord tijdens een WOT-les?

- ☐ 0 – 5 minuten
- ☐ 6 – 10 minuten
- ☐ 11 – 15 minuten
- ☐ 16 – 20 minuten
- ☐ 21 – 25 minuten
- ☐ > 25 minuten

Antwoord:

“Nul tot vijf minuten. Ja, de semantisering bij ons moet gewoon heel kort zijn. En we herhalen wel dezelfde semantisering heel vaak. Maar bij ons is het echt gewoon één zinnetje. Dus een steel is het langwerpige onderkant van een bloem, dat is dan wat je dan de hele tijd herhaald. “Dit is de steel, kijk de steel.”

Er zijn drie semantiseersituaties te onderscheiden:

A. Kinderen leren woorden voor begrippen die ze al kennen of hebben ervaren.

De leerkracht/logopedist laat voor het semantiseren iets zien of legt het heel kort uit.

15. Op welke manier leert u woorden aan door middel van labelen? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Voorwerp(en)
- ☐ Afbeelding(en)
- ☐ Uitbeelden
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

16. Leert u woorden aan met behulp van synoniemen?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

17. Leert u woorden aan door middel van netwerkuitbreiding?

- ☐ Ja
- ☐ Nee

**B. Kinderen breiden de kennis van de betekenissen van woorden uit.
De leerkracht/logopedist voegt de nieuwe betekenissen (even) toe.**

18. Op welke manier breidt u de kennis van de betekenissen van woorden uit? Wat leert u de leerlingen aan? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Betekenisaspecten
- Extra betekenisaspecten
- ☐ Nuanceringen
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Sowieso de betekenisaspecten en soms extra betekenisaspecten en bij de kleuters kom je niet toe aan nuances. Ja, het is voornamelijk echt heel erg in de basis.”

**C. Kinderen leren nieuwe woorden en nieuwe betekenissen.
De leerkracht/logopedist gaat woorden, betekenissen en betekenisrelaties aanleren.**

19. Zet u het ‘uitje’ uitbreiden in bij het aanleren van woorden?

- Ja
- ☐ Nee

20. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitbreiden in per WOT-les?

- ☐ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- > 20 keer

Antwoord:

“Wij doen het altijd al in bepaald structuurtje onze lesvoorbereiding bedenken we al in kastjes en trappetjes. Dus het is iedere WOT-les en we bieden iedere WOT-les één tot vijf woorden aan, althans, nooit één, want dan ben je niet aan het uitbreiden natuurlijk. Ja, maar we bieden altijd gewoon woorden aan die bij elkaar horen. En er zitten altijd voor een aantal kinderen woorden bij de ze al kennen en voor een aantal kinderen weer woorden bij die voor hun allemaal helemaal nieuw zijn. En het is dan ook wel bij kleuters is het ook wel heel erg dat ze leren wat ze willen leren, wat ze oppikken, pikken ze op en is daar de interesse op dat moment niet, dan leren ze het op dat moment niet. Dat komt dan later wel. Maar hoe vaak, ja altijd maar als ik zeg meer dan twintig keer dat is natuurlijk niet zo, want ik biedt geen twintig woorden aan. Maar ja, dan is het altijd.

21. Zet u het ‘uitje’ uitleggen in bij het aanleren van woorden?

- Ja
- ☐ Nee

22. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitleggen in per WOT-les?

- ☐ 1 – 4 keer
- ☐ 5 – 8 keer
- 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer

- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

“Hoe vaak ik het woord uitleg? Ik denk, een beetje afhankelijk van de les, maar ik denk dat ik wel tien keer ofzo de semantiserings herhaal. Daar ben ik wel toe in staat.”

23. Zet u het ‘uitje’ uitbeelden in bij het aanleren van woorden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

24. Hoe vaak zet u het ‘uitje’ uitbeelden in per WOT-les?

- ☐ 1 – 4 keer
- ☒ 5 – 8 keer
- ☐ 9 – 12 keer
- ☐ 13 – 16 keer
- ☐ 17 – 20 keer
- ☐ > 20 keer

Antwoord:

“Ja we beelden altijd bijna, ja we beelden alle woorden uit. Bijna alle woorden die we aanbieden die komen op een woordkaartje op de woordmuur terecht. Ja we beelden ieder woord uit per les sowieso. Ja, we bieden nooit tien woorden in één les aan, dus dan is het vijf tot acht. Dat is een beetje een lastige vraag. We laten natuurlijk ook wel verschillende plaatjes of verschillende afbeeldingen zien van een woord, omdat sommige kinderen zijn dan dusdanig georiënteerd, dat ze dan op het moment dat ze dan een rokje zien en die komt boven je knie, dat een rok over je knie geen rok meer is. Dus die moet je het wel op twintig verschillende manieren laten zien, maar ik ga niet bij ieder woord... de meeste woorden bieden we gewoon met één afbeelding aan. En dan komt het wel in de individuele behandeling per kind kan ik dan wel weer dat ik twintig verschillende rokjes opzoek en dat ik laat zien: “Kijk, dat is een rokje, dat is een rokje en dat is ook een rokje”.”

25. Op welke manier zet u het ‘uitje’ uitbeelden in bij het aanleren van woorden? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Voorwerp(en)
- ☒ Afbeelding(en)
- ☒ Uitspelen van (de functie van) het woord
- ☒ Uitspelen van het woord in een context
- ☐ Geen van allen
- ☒ Anders, namelijk filmpjes

Antwoord:

“Voorwerpen ja, afbeeldingen ja, uitspelen van de functie van het woord ja, uitspelen van het woorden in een context ja. Filmpjes zetten we toch best wel vaak in. Dat is het.”

26. Maakt u bij het ‘uitje’ uitbeelden gebruik van graphic organizers om betekenisrelaties uit te beelden?

- ☒ Ja
- ☐ Nee

27. Welke van de onderstaande graphic organizers gebruikt u en hoe vaak gebruikt u deze per thema? Meerdere graphic organizers zijn mogelijk.

☐ Woordspin	☐ Woordparachute	☐ Woordkast	☐ Woordtrap
☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer	☐ 0 – 2 keer
☐ 3 – 5 keer	☐ 3 – 5 keer	☒ 3 – 5 keer	☒ 3 – 5 keer
☒ 6 – 8 keer	☒ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer	☐ 6 – 8 keer
☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer	☐ 9 – 11 keer
☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer	☐ > 11 keer

Antwoord:

“Woordspin zes tot acht keer. We hebben zes tot acht lessen en we hebben er meestal wel een woordspin bijzitten. We hebben dan ook wel, we combineren ze wel ook dus we hebben dan wel de woordspin, bijvoorbeeld alleen de lente en dat je dan weer allemaal kastjes en parachootjes er omheen doet. De woordparachute gebruiken we ook wel heel vaak, dus die ook zes tot acht keer. De woordkast iets minder, ik denk drie tot vijf. De woordtrap ook drie tot vijf.”

Fase 3: Consolideren. De volgende vragen gaan over het consolideren van woorden.

28. Hoe vaak herhaalt u na het semantiseren gemiddeld een woord tijdens een WOT-les?

- ☐ 0 – 3 keer
- ☐ 4 – 7 keer
- ☐ 8 – 11 keer
- ☒ 12 – 15 keer
- ☐ 16 – 19 keer
- ☐ 20 – 23 keer
- ☐ 24 – 27 keer
- ☐ > 27 keer

Antwoord:

“Ik denk wel vrij vaak. Ik denk, ik weet het eigenlijk niet. In ieder geval meer dan zeven keer. Of tien keer. Het is voor mij wel een sport om hem sowieso in de WOT-les honderd keer ofzo wel zo te benoemen, nou doe ik dat natuurlijk niet honderd keer. Ik denk twaalf tot vijftien. We bieden natuurlijk iedere keer vijf woorden ongeveer aan dus ik denk dat dat wel kon. Maar jij hebt geturfd dus jij weet het beter dan ik.”

29. Tijdens welke situaties in het onderwijs herhaalt u een woord?

Antwoord:

“Nou echt bijna wel in alle situaties. Als ik even met... of als we buiten aan het spelen zijn herhalen we de woorden, als ik op de gang sta, bij het kopieerapparaat. En dat is niet iedere keer helemaal in de context, maar ja, ik ben me heel bewust van de woorden die die week centraal staan, dus dan herhaal ik dat echt te pas en te onpas. Ook in mijn behandelingen komen ze altijd terug, want mijn behandelingen zijn ook heel erg op thema. Het is niet dat we het in de klas hebben over het uitkomen van een ei en dat ik het dan over auto's ga hebben ofzo.”

30. Welke werkvormen komen er in een WOT-les aan bod bij het herhalen van een woord?

Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☒ Spelletjes
- ☒ Woordmuur

- Werkactiviteit
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

Antwoord:

“Spelletjes ja. Woordmuur ook. Werkactiviteiten ook, ze hebben heel vaak een knutsel of een ander werkblad wat ze moeten doen aan de hand van de les die we hebben gegeven. Nee, voornamelijk de spelletjes, op vrijdagmiddag doen we echt wel heel vaak spelletjes met de krokodil en memorie. En de behandelingen, maar dat is natuurlijk ook altijd in spelvorm.”

31. Zijn de woorden en betekenissen tijdens een WOT-les visueel in het klaslokaal?

- Ja
- ☐ Nee

32. Hoe lang zijn de woorden en betekenissen gemiddeld zichtbaar in het klaslokaal?

- ☐ Een dag
- ☐ Halve week
- Een week
- ☐ Twee weken
- ☐ Drie weken
- ☐ Een maand
- ☐ Gedurende het hele thema

Antwoord:

“Gemiddeld een week. Ja, want we bieden eigenlijk na een week bieden we weer de nieuwe woorden aan. Alleen op het moment dat we op vrijdag met consolideren merken dat ze het dus helemaal nog niet begrepen hebben dan laten we ze staan en dan komen we in de WOT-les daarna komen we er ook altijd weer eerst weer op terug van: “Weten jullie deze woorden nog?” En dan letten we er ook wel op dat we er niet weer tien nieuwe woorden die week inpompen, want dat heeft dan niet zo heel veel zin. En na twee weken, op het moment dat het dan nog niet zit, dan halen we het wel weg, want dan ja dan kan je het wel blijven herhalen, maar dan is het dus blijkbaar niet helemaal in de beleavingswereld als ze het dan niet leren dan kan je beter een andere weg inslaan.”

33. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen dat thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja, en dat wordt ook altijd wel gezegd. Van: “Weet je nog die hingen op de woordmuur?” En dan zeggen we ook nog wel waarschijnlijk in welke, die stond in de kast, want die hoort bij dit en dit. Dus dan is wel weer dat je echt dat hele centrumpje even activeert.”

34. Wanneer nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema en eerder aangeleerde woorden binnen een voorgaand thema opnieuw langskomen, worden deze dan nogmaals uitgelegd?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ook wel ja. Maar dat gebeurt niet supervaak ofzo, omdat je toch wel heel veel zelfstandige naamwoorden aanbiedt, dus die komen dan niet zo heel veel terug. Maar op het moment dat we, we hebben het begin van het schooljaar hebben we gewoon heel veel over echte schoolse activiteiten, dus over de scharen en de potloden en het papier en dat soort dingen. Ja, bij sommige kinderen herhaal je dat wel weer, bij sommige kinderen doe je dat niet.”

35. Blijven de eerder geleerde woorden binnen een thema zichtbaar in de klas, wanneer er nieuwe woorden worden aangeleerd binnen een thema?

- Ja
- o Nee

Antwoord:

“Ja, ze blijven niet de hele tijd in de klas, dus ze blijven ongeveer een week hangen. Als het niet zit blijven ze twee weken hangen. En daarna gaan ze wel van de woordmuur af.”

Fase 4: Controleren. We zijn nu aangekomen bij de laatste fase van het Viertaktmodel, de volgende vragen gaan over het controleren van woorden.

36. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord passief hebben aangeleerd? Ga uit van de activiteit die het kind moet ondernemen. Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Op papier
 - o Contextrijk
 - Contextarm
- o Materiële opdracht
 - o Contextrijk
 - o Contextarm
- o Geen van allen

Antwoord:

“Ja aan het einde van het thema controleren we op papier, zij moeten iets aanwijzen op papier. Dat is echt op woordniveau, dus het is niet contextrijk. Soms moeten ze wel de woordkaarten pakken, maar dat is eigenlijk ook wel weer een beetje op papier, iets aanwijzen of iets pakken. Het is niet dat ik alle voorwerpen dan in de kamer heb als ik ze toets.”

37. Op welke manier controleert u of de leerlingen een woord actief hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Mondeling
 - o Contextrijk
 - Contextarm
- Op papier
 - o Contextrijk
 - Contextarm
- o Geen van allen

38. Op welke manier controleert u of de leerlingen ook de achterliggende woordbetekenis hebben aangeleerd? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- Op papier
 - Contextrijk
 - Contextarm

- Materiële opdracht
 - Contextrijk
 - Contextarm
- Mondeling
 - Contextrijk
 - Contextarm
- Geen van allen

Antwoord:

“Materiële opdracht dat doen we wel tijdens het consolideren maar dat registreren we niet, dus ik weet niet of het dan echt goed controleren is. Ik bedoel, het gebeurt wel dat je je materialen in de hoek hebt en dat je dan eens gaat kijken van begrijpt het kind het? Maar ik ga daarna niet dat ook nog opschrijven en dat bijhouden, want dat is niet helemaal te doen voor 15 kinderen. De leerkracht test wel met WoordenSTART, maar ik test eigenlijk altijd wel weer individueel, omdat die kinderen toch op die computer, weet je dan zit er weer een ander kind bij de computer en dan staat het wel op die naam, dus dat is natuurlijk niet helemaal safe, dus ik test dan ook nog wel eens individueel gewoon van: “Wat heb je er nou van begrepen?” En ook in welke mate. Maar dat verschilt ook weer gewoon heel erg per kind. Want sommige kinderen vraag ik wel om een definitie te geven en sommige kinderen moeten naar aanleiding van een definitie een woord aanwijzen. Dus die moeten alleen maar het begrip aanwijzen.”

39. Geef bij de onderstaande manieren aan waar u het meest gebruik van maakt bij het controleren, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 2 of 3 voor het minst gebruikt.

Beheersing	Uitvoering	Context
2. Actief	1. Mondeling	2. Contextrijk
1. Passief	3. Materieel	1. Contextarm
3. Achterliggende woordbetekenis	2. Op papier	

Antwoord:

“Ik begin met passief, dan actief en dan pas de achterliggend betekenis. Ja, dat is wel vrij lastig, want weet je, ik print gewoon die bingo kaarten uit, ik weet niet of je die weleens gezien hebt, maar daar staan echt alle woorden per niveau staan daar op, maar dat is de snelste manier van toetsen, want dan kan ik vijf kinderen in een uur toetsen en anders ben ik gewoon veel te veel tijd kwijt met het toetsen en ik ben liever dat uur bezig sowieso met woorden erin stoppen dan dat ik ga kijken wat kennen ze nou. En ik vraag bij sommige kinderen direct van: “Vertel maar wat er op het plaatje staat”, dus dan wijs ik het gewoon aan en dan benoemen ze. En bij sommige kinderen ga ik wel iets dieper erop in, van: “Wat is dat dan? Vertel eens wat je ermee kan doen?” en naja dan ga je iets meer een gesprekje daarover aan. En bij sommige begin ik direct al met gewoon passief, want die hebben of een dusdanige articulatiestoornis dus dat ze het gewoon niet uit kunnen spreken. Of zo’n beperkte woordenschat dat alleen passief al genoeg gevraagd is. Dus ik vind het wel een beetje lastig daar antwoord op te geven, want het is per kind zo verschillend. Ik test bij iedereen passief en actief bij de meesten en dan de achterliggende woordbetekenis op drie. Het is het meest mondeling en dan op papier en dan materieel. En meer contextarm.”

40. Maakt u bij het controleren onderscheid tussen oppervlakkige en diepe kennis van de woordbetekenis?

- Ja
- ☐ Nee

41. Controleert u de woorden op de korte termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Tijdens het semantiseren
- ☐ Direct na het semantiseren
- Beide
- ☐ Geen van allen

Antwoord:

“Beide, das natuurlijk gewoon tijdens de les.”

42. Controleert u de woorden op de middellange termijn? Wanneer doet u dit?

- ☐ Aan het einde van de week
- ☐ Aan het einde van een thema
- Beide
- ☐ Geen van allen
- ☐ Anders

43. Controleert u de woorden op de lange termijn? Wanneer doet u dit?

Antwoord:

“Nee, hebben we nog niet gedaan. De Reynell en Peabody toetsen we wel, maar dat is natuurlijk niet, ja je toetst wel de woordkennis, maar je toets niet de woorden die je hebt aangeboden. De woordenschat wordt ieder jaar getest. We controleren natuurlijk wel, maar het effect van goed woordenschatonderwijs is pas na een jaar of drie bij de kinderen meetbaar. Ik bedoel, we houden het ieder jaar in de gaten van gaan ze vooruit en hoe gaat dat dan. Dat is denk ik ook een van de grootste verschillen dat je ook een logopedist bij de groep hebt betrokken. Maar het niet zo nu nog een keertje de woorden die we in oktober een keertje hebben aangeboden dat ik die woorden er allemaal bij pak. Maar dat is ook wel weer dat ik denk dat vind ik gewoon echt zonde van mijn tijd.”

44. Op welke manier doet u dit? Meerdere antwoorden zijn mogelijk.

- ☐ Curriculum-afhankelijke toetsen
- Genormeerde curriculum onafhankelijke toetsen, bijvoorbeeld: Reynell en Peabody
- ☐ Anders

45. Hebben de toetsresultaten van de leerlingen consequenties voor uw taalonderwijs en de rest van het onderwijs? Zo ja, op welke manier vertalen deze consequenties zich?

- Ja
- ☐ Nee

Antwoord:

“Ja, op de curriculum onafhankelijke toetsen, zoals de Reynell en Peabody, op het moment dat je allemaal kinderen hebt met een passieve woordenschat van 65, dan ga je niet aanleren dat, de verschillende bloemen. Dan ben je allang blij dat ze weten wat een bloem is. Dus het selecteren van woorden is daar wel heel erg van belangrijk en de consolideeroefeningen die je ermee doet. Maar dat is ook wel in de individuele behandelingen.”

46. Waar wordt de stap controleren binnen uw lessen voor gebruikt? Geef bij de onderstaande mogelijkheden aan waar u het meest gebruik van maakt, waarbij 1 staat voor het meest gebruikt en 3 voor het minst gebruikt.

2. Vast te stellen of de leerdoelen behaald zijn
1. Testen of individuele leerlingen de aangeboden woorden en betekenissen kennen
3. Het effect van het woordenschatonderwijs bepalen

Taakverdeling leerkracht en logopedist. De volgende vragen gaan over de taakverdeling tussen uzelf en de leerkracht/logopedist.

47. Wat zijn de taken van de leerkracht in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“De leerkracht zorgt sowieso voor de materialen, meestal. En soms doe ik dat ook wel weer maar in deze groep is (noemt naam leerkracht) daar heel erg goed in.”

48. Wat zijn de taken van de logopedist in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Ja, we doen het zo ontzettend samen, dus we hebben niet echt dat ik de woorden selecteer en dat (noemt naam leerkracht) dan de materialen zoekt. Het is niet enorm gescheiden, maar ik denk wel dat, ja ik ben er wel bij betrokken als de woorden geselecteerd worden. Het is niet zo dat we enorme taakverdeling hebben.

49. Wie voert onderstaande taken uit in de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

	Leerkracht	Logopedist	Samen
Selecteren van woorden	0	0	•
Maken van het lesplan	•	0	○
Verzamelen van materiaal	•	0	○
Voorbewerken	0	0	•
Semantiseren	0	0	•
Consolideren	0	0	•
Controleren	0	0	•
Evalueren van de les	0	0	•

50. Wat geeft de logopedist voor meerwaarde aan de WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Ik denk dat je als logopedist, heb je iets meer de mogelijkheid om het individuele kind op dat specifieke gebied in kaart te brengen en ik denk dat dat wel echt een van de voordelen is. Ik heb gewoon veel meer de mogelijkheid om individueel nog eens te kijken van hoe zit het nou met het kind. Waarom werkt het nou wel of werkt het nou niet? En daar dus ook wel weer en kijk het preteachen wat ik doe van de lessen. Dat merk je gewoon wel in de groep dat die kinderen dus al twintig keer het woordje banaan hebben gehoord en ze dan, op het moment dat die weer in de klas tevoorschijn komt, dat ze denken: “Hé, verrek dat heb ik net twintig minuten geleden ook ergens gezien.” Ze weten nog niet waar of wat, maar dan zijn ze er wel bewuster van. Dus ik denk dat dat wel een meerwaarde is.”

51. Op welke manier maakt de logopedist gebruik van het Viertaktmodel in de logopedische woordenschatbehandelingen, zowel individueel als in groepsverband?

Antwoord:

“Ja echt precies zoals in de klas.”

52. Hoe sluiten de logopedische woordenschatbehandelingen met gebruik van het Viertaktmodel aan bij de klassikale WOT-lessen met gebruik van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Totaal. Het is echt, het loopt helemaal op één lijn.”

Tevredenheid en verbeteringsuggesties. Graag wil ik u nu wat vragen stellen over uw tevredenheid over het Viertaktmodel en vragen naar eventuele verbeteringsuggesties.

53. Hoe tevreden bent u in het algemeen over onderstaande punten?

	Zeet ontevreden			Zeet tevreden	
a) Het Viertaktmodel in het algemeen	1	2	3	4	5
b) Het werken met het Viertaktmodel op de Taalkring	1	2	3	4	5
c) Het werken met het Viertaktmodel in uw woordenschatlessen	1	2	3	4	5
d) Het selecteren van woorden	1	2	3	4	5
e) Het doorlopen van de voorbereidingsfase	1	2	3	4	5
f) Het doorlopen van de semantiseringsfase	1	2	3	4	5
g) Het doorlopen van de consolideringsfase	1	2	3	4	5
h) Het doorlopen van de controleerfase	1	2	3	4	5
i) De rol van de leerkracht bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
j) De rol van de logopedist bij de toepassing van het Viertaktmodel	1	2	3	4	5
k) De samenwerking tussen de leerkracht en de logopedist	1	2	3	4	5

Antwoorden:

B: "Dat is een beetje lastig, want het werkt in de verschillende klassen heel anders. Bij (noemt naam leerkracht) en mij is het echt een samenwerking, dus ik denk dat je het daar ook van wil weten. Maar ik werk ook in groep 6 en daar is het echt, daar komt de logopedist komt dan een keer woordjes uitleggen. Dat is wel totaal niet hoe het dan hoort. Want hier, die kleuters die ademen het echt, dat is alleen maar aanwezig en het is continue herhaling, herhaling en niet alleen door mij, maar ook door de assistent en ook door de leerkracht en bij de bovenbouw is het wel echt van: "O ja, de logopedist komt even woordjes doen." En dat is wel een verschil. En die zijn nu wel steeds meer... maar dat gaat veel langzamer. Om dat te implementeren, dat loopt gewoon nog niet zoals dat zou moeten lopen. Want ik, zoals dat nu met (noemt naam leerkracht) loopt, dus wel de manier is waarop het zou moeten en dat is nog niet in iedere klas het geval. Op de Taalkring in z'n totaliteit denk ik wel een twee."

C: "Ja dat vind ik wel goed, dus een vier."

D: "Dat vind ik nog weleens lastig, dus een drie."

F: "Dat vind ik wel een goeie, dat is een vier."

H: "Ja ik denk een één, want ik vind het controleren, ik weet wel dat het nodig is, maar ik vind het wel altijd heel erg zonde van m'n tijd. Nu met die kleuters kan ik met zo'n bingokaart kan ik aardig wel een beetje een inschatting maken. Als ik dan bij de bovenbouw een test moet maken. Ik ga sowieso zelf geen woordenschattest maken in m'n vrije tijd. Ik heb 35 leerlingen dus ik moet 35 behandelingen voorbereiden en daar leg ik liever m'n prioriteit. Dus ja het testen, ik weet wel dat het belangrijk is en ik snap dat ook allemaal wel, maar als je geen methode hebt en je kan dus ook niet een methode gebonden toets doen waar woordenschat een onderdeel in is, is het eigenlijk onbegonnen werk. Dus de modellen die de dames Verhallen en van der Nulft hebben gemaakt dat ziet er altijd heel leuk uit hoor, maar ik ga er niet m'n tijd aan besteden."

I: "In z'n algemeen of dan bij (noemt naam leerkracht) en mij? Want dat is dus wel echt een groot verschil. Dan denk ik een twee en een vijf. Nou met (noemt naam leerkracht) werkt het gewoon heel prettig. We zijn goed op elkaar ingespeeld en hebben hetzelfde doel voor ogen en het sluit gewoon heel goed op elkaar aan. En in de bovenbouw is het nog steeds iets te veel het taakje van de logopedist. Terwijl ik juist van "met woorden in de weer" opgestoken heb dat het iets is wat door je hele onderwijsprogramma, eigenlijk de hele dag door, verweven zit. En ze merken wel dat ik het doe en ze worden op zich wel enthousiast van mij, maar om het dan zelf te doen naar aanleiding van een leesles of van een nieuwsbegriples een woord op de woordmuur zetten dat gebeurt gewoon nog niet. Dat is ook gewoon iets wat schoolbreed nog niet helemaal gedragen wordt. In de onderbouw gaat het eigenlijk heel goed. Maar in de bovenbouw, kijk, we hebben ook heel veel implementatietrajecten op dit moment lopen, we hebben een topografiemethode, nieuws rekenen, een schrijfmethode dus er zijn allemaal nieuwe dingen en dan kwam opeens: "Tadaa, we gaan ook nog met woorden in de weer." En dat is wel het verschil natuurlijk met deze implementatie. Er was hier niet zo heel veel vraag naar. En het is gewoon iets wat Auris bedacht heeft en dat is dan gewoon hierzo op school zo van: "Tadaa, hier heb je het en heel veel plezier ermee". Kijk op het moment dat mensen hier zitten tijdens een vergadering van: "Nou ja dat is lastig en hoe doe je dat nou met woordenschat" en dan komen de dames vertellen dan denk je: "Fantastisch! Nu kan ik ermee aan de slag." Maar de vraag heerste niet zo dus dan zit je met hele andere belangen. Dus dat maakt het weleens lastig."

J: "Ja dat is dus ook wisselend, want ik vind dat die in de bovenbouw te prominent is en dat zou ik graag zelf ook wat minder, maar ik ben natuurlijk zelf ook een heel enthousiast mens en ik vind het woordenschatonderwijs heel belangrijk en heel leuk, dus bij mijn lessen komt het automatisch aan de orde. Ik zou een vier geven. Dat blijft bij alle logo's volgens mij wel een beetje een wrik punt dat het niet het paradepaardje van de logopedist is en dat het veel meer in het hele onderwijsprogramma. En alle logo's die willen wel heel graag, dus volgens mij op het moment dat er een woordmuur is, is het ook heel vaak de logopedist die dan de woordmuur heeft gemaakt, dus ik denk dat dat een vier is."

54. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.
- o Woorden selecteren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“Nou het semantiseren vind ik wel echt... Ik denk dat dat wel voor iedereen zo’n “eye-opening” is geweest. Het feit dat je niet meer “Wie weet wat dit is...?”, maar dat je gewoon zegt: “Kijk eens! Dit is een [aardbei], een [aardbei] is een rood stuk fruit.” Dan ja, dat vind ik wel echt een eh... iets wat ook heel goed bij deze kinderen past.”

- Fase 3: Consolideren

Antwoord:

“Ja, het consolideren vind ik wel heel leuk. Dat zorgt er wel voor dat het woordenschatonderwijs leuk is. Het is alleen wel dat je merkt dat er wel echt tijd voor moet worden ingepland en dat dat nog niet op de roosters staat.”

- o Fase 4: Controleren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Overige positieve kanten

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

55. Welke verbeteruggesties heeft u ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- o Woorden selecteren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Fase 3: Consolideren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Fase 4: Controleren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

- o Overige suggesties

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

56. Welke aanpassingen heeft u gemaakt ten aanzien van het werken met het Viertaktmodel binnen uw woordenschatlessen? Meerdere fases zijn mogelijk.

- Woorden selecteren

Antwoord:

“Nou sowieso de aantallen hebben wij aangepast. Dus bij het woorden selecteren. Want 15 woorden per week, ja dat is bij onze kinderen gewoon niet haalbaar. De 10 woorden per week zijn eigenlijk al, dat is al heel hoog gegrepen. En sommigen pikken het wel op en sommigen niet. Vijftien tot twintig nieuwe woorden, dat is echt water naar de zee dragen bij deze kinderen.”

- Fase 1: Voorbewerken

Antwoord:

“Nouja het voorbewerken doen we vrij rustig. Want je moet niet een... je moet niet teveel gekkigheid bij deze kinderen uit de kast halen, want dan duurt het een kwartier voordat je ze er weer een beetje erbij hebt.”

- Fase 2: Semantiseren

Antwoord:

“Nee we geven denken een vrij eenduidige definitie van het woord. Ze krijgen de woorden wel, met dezelfde definitie, krijgen mee naar huis. Dus dat is, in de bovenbouw in ieder geval. Maar ja, dat is niet echt een aanpassing.”

- Fase 3: Consolideren

Antwoord:

“Ehm, ja met het consolideren zitten we wel op niveau wel vrij laag. Zeker als je echt op inhoud gaat zitten met de woorden, of het begrip daarvan. Dat is niet zo erg, maar dat is niet een aanpassing die we hebben gedaan hoor. We gebruiken nog niet zo heel vaak als we... in doorfluisterspelletjes of in dat je alleen maar de woordvorm herhaalt dat doen we nog niet zoveel dus dat is wel iets wat we kunnen doen.”

o Fase 4: Controleren

Antwoord:

Geen expliciet antwoord op deze vraag.

• Overige aanpassingen

Evelien: “Nee niet echt. Ja, we blijven wel heel erg in thema”s. Maar dat is voor deze doelgroep denk ik wel heel goed.”

57. Wat zijn positieve kanten ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Ik vind het gewoon heel goed dat het werk wat je in je kamertje en het werk wat in de klas gebeurt, is bij mij nu heel erg op elkaar afgestemd. Dus er is niet echt meer een grens tussen het kamertje en de klas. En ik denk wel dat dat een van de meest positieve...”

58. Welke verbeter suggesties heeft u ten aanzien van de samenwerking tussen leerkracht en logopedist met betrekking tot de woordenschatlessen met behulp van het Viertaktmodel?

Antwoord:

“Nou bij ons op school moeten denk ik de logopedisten er wel voor waken dat de taaldoelen ook voorop blijven staan. Dat het vrij snel richting wereld oriënterende gaan. En ik denk dat dat wel, in ieder geval voor deze school belangrijk is dat je de taaldoelen niet uit het oog verliest. Dat je zo met nieuwe begrippen en nieuwe contexten, en dat is natuurlijk allemaal taal, maar er is bij deze kinderen ook nog wel op een ander niveau taalonderwijs nodig. En dat moet je niet uit het oog verliezen.”

Bijlage 6: Resultaten in Excel

Resultaten in Excel van alle leerkrachten en logopedisten. In de volgende paragraaf zijn de resultaten te vinden waarbij onderscheid gemaakt is tussen de WOCO's (WOT- coördinatoren) en de leerkrachten en logopedisten zonder expertise.

Woorden selecteren

			Interview		Observatie		Totaal							
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview		Observatie					
1	Aantal woorden	1 - 3 woorden	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%				
		4 - 6 woorden	2	67%	1	33%	2	17%	4	36%	3	50%	6	26%
		7 - 9 woorden	0	0%	1	33%	2	17%	4	36%	1	17%	6	26%
		10 - 12 woorden	1	33%	1	33%	1	8%	0	0%	2	33%	1	4%
		13 - 15 woorden	0	0%	0	0%	3	25%	1	9%	0	0%	4	17%
		> 15 woorden	0	0%	0	0%	4	33%	2	18%	0	0%	6	26%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12		11		6		23	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
2	Inhouds-/functiewoorden	Inhoudswoorden	87%	57%	98%	93%	72%	96%
		Gemiddeld percentage Functiewoorden	13%	10%	2%	7%	11%	4%
		Geen expliciet antwoord	0%	33%	0%	0%	17%	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3	3	12	11	6	23

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
3	Soorten inhoudswoorden	Zelfstandig naamw.	68%	70%	65%	73%	69%	69%
		Werkwoorden	28%	25%	25%	18%	26%	22%
		Bijvoeglijk naamw.	4%	5%	10%	9%	5%	9%
		Geen expliciet antwoord	0%	33%	0%	0%	33%	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3	3	12	11	6	23

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
4	Soorten functiewoorden	Telwoorden	17%	0%	0%	0%	8%	0%
		Voorzetsels	17%	33%	8%	0%	25%	4%
		Voornaamwoorden	0%	0%	0%	0%	0%	0%
		Bijwoorden	0%	0%	8%	27%	0%	18%
		Overige functiewoorden	0%	0%	0%	0%	0%	0%
		Geen expliciet antwoord	67%	67%	83%	73%	67%	75%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3	3	12	11	6	23

			Interview				Observatie		Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie		
5	Selectiebron	1 - 2 - 3	0	0%	1	33%	n.v.t.		1	17%	n.v.t.	
		1 - 3 - 2	2	67%	2	67%			4	67%		
		1 = Taalmethodes	2 - 1 - 3	1	33%	0			0%	1		17%
		2 = Wereldoriëntatie	2 - 3 - 1	0	0%	0			0%	0		0%
		3 = Thema's	3 - 1 - 2	0	0%	0			0%	0		0%
			3 - 2 - 1	0	0%	0			0%	0		0%
		Anders	0	0%	0	0%			0	0%		
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3			6				

			Interview				Observatie				Totaal				
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie		
6	Houdingen	1 - 2 - 3	0	0%	0	0%	n.v.t.				0	0%	n.v.t.		
		1 - 3 - 2	1	33%	0	0%					1	17%			
		1 = Laten zitten	2 - 1 - 3	0	0%	1					33%	1			17%
		2 = Snel aanwijzen/uitleggen	2 - 3 - 1	2	67%	0					0%	2			33%
		3 = MWIDW	3 - 1 - 2	0	0%	0					0%	0			0%
			3 - 2 - 1	0	0%	2					67%	2			33%
		Totaal aantal geïnterviewde personen		3		3						6			

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
7b Ongeplande woorden	ja		n.v.t.		n.v.t.	8 73%	n.v.t.	8 73%
	nee					3 27%		3 27%
Totaal aantal geïnterviewde personen						11		11

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
8 Frequentielaag	1 - 2 - 3		2 67%	2 67%	n.v.t.		4 67%	n.v.t.
	1 = Hoog frequent	1 - 3 - 2	0 0%	0 0%			0 0%	
	2 = Regelmatig voorkomende schoolwoorden	2 - 1 - 3	1 33%	1 33%			2 33%	
	3 = Weinig voorkomende vakspecifieke schoolwrd	2 - 3 - 1	0 0%	0 0%			0 0%	
		3 - 1 - 2	0 0%	0 0%			0 0%	
		3 - 2 - 1	0 0%	0 0%			0 0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
9 Nut	1 - 2		0 0%	0 0%	n.v.t.		0 0%	n.v.t.
	1 = Voor in het onderwijs	2 - 1	3 100%	3 100%			6 100%	
	2 = In het algemeen							
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
10 Pregnante context	1 - 2		0 0%	0 0%	n.v.t.		0 0%	n.v.t.
	1 - 3		0 0%	1 33%			1 17%	
	1 = Situatie	1 - 4	1 33%	1 33%			2 33%	
	2 = Afbeelding(en)	2 - 1	0 0%	0 0%			0 0%	
	3 = Videobeeld(en)	2 - 3	0 0%	0 0%			0 0%	
	4 = Voorwerp(en)	2 - 4	0 0%	0 0%			0 0%	
		3 - 1	0 0%	0 0%			0 0%	
		3 - 2	0 0%	0 0%			0 0%	
		3 - 4	0 0%	0 0%			0 0%	
		4 - 1	1 33%	1 33%			2 33%	
		4 - 2	1 33%	0 0%			1 17%	
		4 - 3	0 0%	0 0%			0 0%	
		Anders	0 0%	0 0%			0 0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

Fase 1: Voorbewerken

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
11 Tijd voorbewerken	0 - 3 minuten		2 67%	2 67%	n.v.t.		4 67%	n.v.t.
	4 - 6 minuten		1 33%	1 33%			2 33%	
	7 - 9 minuten		0 0%	0 0%			0 0%	
	10 - 12 minuten		0 0%	0 0%			0 0%	
	13 - 15 minuten		0 0%	0 0%			0 0%	
	> 15 minuten		0 0%	0 0%			0 0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
12 Aandacht vragen	Mondeling		2 67%	3 100%	12 100%	n.v.t.	5 83%	12 100%
	Afbeelding(en)		3 100%	3 100%	5 42%		6 100%	5 42%
	Videobeeld(en)		3 100%	1 33%	0 0%		4 67%	0 0%
	Voorwerp(en)		3 100%	3 100%	7 58%		6 100%	7 58%
	Geluid(en) en/of muziek		2 67%	0 0%	0 0%		2 33%	0 0%
	Beweging(en)		2 67%	2 67%	6 50%		4 67%	6 50%
	Anders		0 0%	0 0%	0 0%		0 0%	0 0%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3	3	12		6	12

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
13 Voorkennis	Ja		3 100%	3 100%	n.v.t.		6 100%	n.v.t.
	Nee		0 0%	0 0%			0 0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

Fase 2: Semantiseren

			Interview		Observatie		Totaal		
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
14	Tijd semantiseren	0 - 5 minuten	3	100%	3	100%	n.v.t.	6	100%
		6 - 10 minuten	0	0%	0	0%		0	0%
		11 - 15 minuten	0	0%	0	0%		0	0%
		16 - 20 minuten	0	0%	0	0%		0	0%
		21 - 25 minuten	0	0%	0	0%		0	0%
		> 25 minuten	0	0%	0	0%		0	0%
	Totaal aantal geïnterviewde personen		3		3		6		

			Interview		Observatie		Totaal						
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie					
15	Labelen	Voorwerp(en)	3	100%	3	100%	10	83%	n.v.t.	6	100%	10	83%
		Afbeelding(en)	3	100%	3	100%	12	100%		6	100%	12	100%
		Uitbeelden	3	100%	3	100%	9	75%		6	100%	9	75%
		Geen van allen	0	0%	0	0%	0	0%		0	0%	0	0%
		Anders	1	33%	0	0%	1	8%		1	17%	1	8%
		Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties		3		3		12			6		12

				Interview		Observatie		Totaal					
				Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview	
16	Synoniemen	Ja	3	100%	3	100%	8	67%	n.v.t.	6	100%	8	67%
		Nee	0	0%	0	0%	4	33%		0	0%	4	33%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties				3		3		12		6		12	

				Interview		Observatie		Totaal					
				Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview	
17	Netwerkuitbreiding	Ja	3	100%	3	100%	12	100%	n.v.t.	6	100%	12	100%
		Nee	0	0%	0	0%	0	0%		0	0%		
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties				3	3	12			6	12			

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
18	Betekenissen uitbreiden	Betekenisaspecten	3	100%	3	100%	12	100%	n.v.t.		6	100%	12	100%
		Extra betekenisaspecten	2	67%	1	33%	5	42%			3	50%	5	42%
		Nuanceringen	2	67%	2	67%	10	83%			4	67%	10	83%
		Geen van allen	0	0%	0	0%	0	0%			0	0%	0	0%
		Anders	0	0%	0	0%	0	0%			0	0%	0	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12			6		12		

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
19	'Uitje' uitbreiden	Ja	3	100%	3	100%	12	100%	n.v.t.		6	100%	12	100%
		Nee	0	0%	0	0%	0	0%			0	0%		
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12				6		12	

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview		Observatie
20	Frequentie van uitbreiden	1 - 4 keer	1	33%	2	67%	n.v.t.		3	50%	n.v.t.
		5 - 8 keer	2	67%	0	0%			2	33%	
		9 - 12 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
		13 - 16 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
		17 - 20 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
		> 20 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
		Geen expliciet antwoord	0	0%	1	33%			1	17%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3			6			

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
21	'Uitje' uitleggen	Ja	3	100%	3	100%	12	100%	n.v.t.		6	100%	12	100%
		Nee	0	0%	0	0%	0	0%			0	0%		
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12				6		12	

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
22	Frequentie van uitleggen	1 - 4 keer	2	67%	1	33%	n.v.t.				3	50%	n.v.t.	
		5 - 8 keer	0	0%	0	0%					0	0%		
		9 - 12 keer	1	33%	2	67%					3	50%		
		13 - 16 keer	0	0%	0	0%					0	0%		
		17 - 20 keer	0	0%	0	0%					0	0%		
		> 20 keer	0	0%	0	0%					0	0%		
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3						6			

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
23	'Uitje' uitbeelden	Ja	3	100%	3	100%	12	100%	n.v.t.		6	100%	12	100%
		Nee	0	0%	0	0%	0	0%			0	0%	0	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12				6		12	

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview		Observatie
24	Frequentie van uitbeelden	1 - 4 keer	2	67%	2	67%	n.v.t.		4	67%	n.v.t.
		5 - 8 keer	0	0%	1	33%			1	17%	
		9 - 12 keer	1	33%	0	0%			1	17%	
		13 - 16 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
		17 - 20 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
		> 20 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3			6			

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
25	'Uitje' uitbeelden	Voorwerp(en)	3	100%	3	100%	10	83%	n.v.t.	6	100%	10	83%	
		Afbeelding(en)	3	100%	3	100%	12	100%		6	100%	12	100%	
		Uitspelen (functie) wrd	3	100%	3	100%	8	67%		6	100%	8	67%	
		Uitspelen in context	3	100%	3	100%	7	58%		6	100%	7	58%	
		Geen van allen	0	0%	0	0%	0	0%		0	0%	0	0%	
		Anders	0	0%	1	33%	1	8%		1	17%	1	8%	
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12			6		12		

				Interview				Observatie				Totaal			
				Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
26	Graphic organizers	Ja		3	100%	3	100%	4	33%	n.v.t.		6	100%	4	33%
		Nee		0	0%	0	0%	8	67%			0	0%	8	67%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties				3		3		12				6		12	

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
27	Soorten graphic organizers	Woordspin	3	100%	3	100%	3	25%	n.v.t.		6	100%	3	25%
		Woordparachute	2	67%	2	67%	1	8%			4	67%	1	8%
		Woordkast	1	33%	2	67%	0	0%			3	50%	0	0%
		Woordtrap	1	33%	1	33%	2	17%			2	33%	2	17%
		Geen van allen	0	0%	0	0%	8	67%			0	0%	8	67%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12			6		12		

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
27a	Frequentie van woordspin	0 - 2 keer	1	33%	0	0%	n.v.t.		1	17%	n.v.t.
		3 - 5 keer	0	0%	1	33%			1	17%	
		6 - 8 keer	2	67%	2	67%			4	67%	
		9 - 11 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
		> 11 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3			6			

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
27b Freq. van woordparachute	0 - 2 keer		2	67%	2	67%	4	67%
	3 - 5 keer		1	33%	0	0%	1	17%
	6 - 8 keer		0	0%	1	33%	1	17%
	9 - 11 keer		0	0%	0	0%	0	0%
	> 11 keer		0	0%	0	0%	0	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
27c Frequentie van woordkast	0 - 2 keer		3	100%	1	33%	4	67%
	3 - 5 keer		0	0%	2	67%	2	33%
	6 - 8 keer		0	0%	0	0%	0	0%
	9 - 11 keer		0	0%	0	0%	0	0%
	> 11 keer		0	0%	0	0%	0	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
27d Frequentie van woordtrap	0 - 2 keer		2	67%	2	67%	4	67%
	3 - 5 keer		1	33%	1	33%	2	33%
	6 - 8 keer		0	0%	0	0%	0	0%
	9 - 11 keer		0	0%	0	0%	0	0%
	> 11 keer		0	0%	0	0%	0	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

Fase 3: Consolideren

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
28 Frequentie herhaling wrd	0 - 3 keer		0	0%	0	0%	0	0%
	4 - 7 keer		2	67%	1	33%	3	50%
	8 - 11 keer		0	0%	1	33%	1	17%
	12 - 15 keer		0	0%	1	33%	1	17%
	16 - 19 keer		0	0%	0	0%	0	0%
	20 - 23 keer		1	33%	0	0%	1	17%
	24 - 27 keer		0	0%	0	0%	0	0%
	> 27 keer		0	0%	0	0%	0	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
29 Herhaalsituaties	Speelhoeken		2	67%	0	0%	2	33%
	Werkactiviteiten		3	100%	0	0%	3	50%
	Knutselactiviteiten		1	33%	1	33%	2	33%
	Liedjes/verhaaltjes		1	33%	0	0%	1	17%
	Andere lessen (rekenen)		0	0%	1	33%	1	17%
	Uitjes		1	33%	0	0%	1	17%
	Buitenspelen		0	0%	1	33%	1	17%
	Op de gang		0	0%	1	33%	1	17%
	Individuele logopedie		0	0%	2	67%	2	33%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
30	Werkvormen	Spelletjes	2	67%	3	100%	5	42%	n.v.t.		5	83%	5	42%
		Woordmuur	3	100%	2	67%	4	33%			5	83%	4	33%
		Werkactiviteit	3	100%	3	100%	5	42%			6	100%	5	42%
		Geen van allen	0	0%	0	0%	0	0%			0	0%	0	0%
		Anders	0	0%	1	33%	6	50%			1	17%	6	50%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12				6		12	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
31	Visueel in klaslokaal	Ja	3	100%	2	67%	11	92%
		Nee	0	0%	1	33%	1	8%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12	

			Interview		Observatie		Totaal		
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
32	Tijd zichtbaarheid in klas	Een dag	0	0%	0	0%	0	0%	n.v.t.
		Halve week	0	0%	0	0%	0	0%	
		Een week	2	67%	2	67%	4	67%	
		Twee weken	1	33%	1	33%	2	33%	
		Drie weken	0	0%	0	0%	0	0%	
		Een maand	0	0%	0	0%	0	0%	
		Gedurende hele thema	0	0%	0	0%	0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6		

			Interview			Observatie		Totaal		
			Leerkracht	Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
33	Nogmaals uitleggen wrd binnen thema	Ja	1	33%	2	67%	n.v.t.	3	50%	n.v.t.
		Nee	2	67%	1	33%		3	50%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3			6		

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
34	Nogmaals uitleggen wrd voorgaand thema	Ja	2	67%	2	67%	4	67%
		Nee	1	33%	1	33%	2	33%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3	n.v.t.		6	n.v.t.

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
35	Zichtbaarheid eerder aangeleerde woorden	Ja	3	100%	3	100%	6	100%
		Nee	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3	n.v.t.		6	n.v.t.

Fase 4: Controleren

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
36	Controle passief	Op papier	1	33%	2	67%	0	0%	n.v.t.		3	50%	0	0%
		Materiële opdracht	2	67%	2	67%	8	67%			4	67%	8	67%
		Geen van allen	0	0%	0	0%	4	33%			0	0%	4	33%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12				6		12	

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
36a	Controle passief op papier	Contextrijk	1	33%	0	0%	0	0%	n.v.t.		1	17%	0	0%
		Contextarm	1	33%	2	67%	0	0%			3	50%	0	0%
		Geen van allen	2	67%	1	33%	12	100%			3	50%	12	100%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12				6		12	

		Interview				Observatie				Totaal			
		Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
36b	Controle passief met materiële opdracht	Contextrijk	2	67%	1	33%	5	42%	n.v.t.	3	50%	5	42%
		Contextarm	1	33%	2	67%	6	50%		3	50%	6	50%
		Geen van allen	1	33%	1	33%	4	33%		2	33%	4	33%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties		3		3		12				6		12	

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
37	Controle actief	Mondeling	3	100%	2	67%	10	83%	n.v.t.		5	83%	10	83%
		Op papier	1	33%	2	67%	4	33%			3	50%	4	33%
		Geen van allen	0	0%	0	0%	2	17%			0	0%	2	17%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12				6		12	

		Interview				Observatie				Totaal				
		Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie		
37a	Controle actief mondeling	Contextrijk	3	100%	1	33%	8	67%	n.v.t.		4	67%	8	67%
		Contextarm	3	100%	2	67%	6	50%			5	83%	6	50%
		Geen van allen	0	0%	1	33%	2	17%			1	17%	2	17%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12			6		12		

		Interview				Observatie		Totaal					
		Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview		Observatie			
37b	Controle actief op papier	Contextrijk	1	33%	0	0%	2	17%	n.v.t.	1	17%	2	17%
		Contextarm	1	33%	2	67%	3	25%		3	50%	3	25%
		Geen van allen	2	67%	1	33%	8	67%		3	50%	8	67%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12			6		12	

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
38	Controle achterliggende woordbetekenis	Op papier	1	33%	1	33%	2	17%	n.v.t.	2	33%	2	17%	
		Materiële opdracht	2	67%	2	67%	4	33%		4	67%	4	33%	
		Mondeling	3	100%	2	67%	6	50%		5	83%	6	50%	
		Geen van allen	0	0%	1	33%	4	33%		1	17%	4	33%	
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12			6		12		

		Interview				Observatie		Totaal					
		Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
38a	Controle achterliggende woordbetekenis op papier	Contextrijk	1	33%	1	33%	2	17%	n.v.t.	2	33%	2	17%
		Contextarm	1	33%	1	33%	0	0%		2	33%	0	0%
		Geen van allen	2	67%	2	67%	10	83%		4	67%	10	83%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12			6		12	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie
38b	Controle achterl. wrdbetek.	Contextrijk	2	67%	2	67%	4	33%
	met materiële opdracht	Contextarm	2	67%	1	33%	1	8%
		Geen van allen	1	33%	1	33%	8	67%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3	3	12		6	12

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie
38c	Controle achterliggende	Contextrijk	3	100%	2	67%	6	50%
	woordbetekenis mondeling	Contextarm	2	67%	2	67%	0	0%
		Geen van allen	0	0%	1	33%	0	50%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3	3	12		6	12

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie
39a	Controle van beheersing	1 - 2 - 3	1	33%	1	33%	2	33%
		1 - 3 - 2	0	0%	1	33%	1	17%
	1 = Actief	2 - 1 - 3	1	33%	1	33%	2	33%
	2 = Passief	2 - 3 - 1	0	0%	0	0%	0	0%
	3 = Achterliggende wrdbetekenis	3 - 1 - 2	0	0%	0	0%	0	0%
		3 - 2 - 1	1	33%	0	0%	1	17%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie
39b	Uitvoering van controle	1 - 2 - 3	2	67%	0	0%	2	33%
		1 - 3 - 2	0	0%	1	33%	1	17%
	1 = Mondeling	2 - 1 - 3	1	33%	1	33%	2	33%
	2 = Materieel	2 - 3 - 1	0	0%	0	0%	0	0%
	3 = Op papier	3 - 1 - 2	0	0%	0	0%	0	0%
		3 - 2 - 1	0	0%	1	33%	1	17%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie
39c	Controle met/zonder	1 - 2	1	33%	0	0%	1	17%
	context	2 - 1	2	67%	3	100%	5	83%
	1 = Contextrijk							
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie
40	Onderscheid oppervl./	Ja	3	100%	2	67%	5	83%
	diepe kennis	Nee	0	0%	1	33%	1	17%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie
41	Controle op korte termijn	Tijdens semantiseren	0	0%	0	0%	0	0%
		Direct na semantiseren	0	0%	0	0%	0	0%
		Beide	2	67%	3	100%	5	83%
		Geen van allen	1	33%	0	0%	1	17%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie
42	Controle op middellange termijn	Einde van de week	0	0%	0	0%	0	0%
		Einde van een thema	2	67%	1	33%	3	50%
		Beide	1	33%	2	67%	3	50%
		Geen van allen	0	0%	0	0%	0	0%
		Anders	1	33%	0	0%	1	17%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3			6	

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie	
43	Momenten controle op lange termijn	Tijdens andere lessen	1	33%	0	0%	n.v.t.		1	17%	n.v.t.
		2x p.j. toets logopedie	1	33%	0	0%			1	17%	
		1x p.j. toets logopedie	0	0%	2	67%			2	33%	
		Geen antwoord	1	33%	1	33%			2	33%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3				6		

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	interview		Observatie
44	Controle op lange termijn	Curriculum-afhankelijk	0	0%	1	33%	n.v.t.		1	17%	n.v.t.
		Genorm. cur. onafhank.	1	33%	3	100%			4	67%	
		Anders	2	67%	0	0%			2	33%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3				6		

			Interview		Observatie		Totaal			
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie		
45	Consequenties toetsresul.	Ja	2	67%	3	100%	n.v.t.	5	83%	n.v.t.
		Nee	1	33%	0	0%		1	17%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3			6		

			Interview				Observatie				Totaal							
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		interview		Observatie					
46	Doel controleren	1 - 2 - 3	0	0%	0	0%	n.v.t.				0	0%	n.v.t.					
		1 - 3 - 2	0	0%	0	0%					0	0%						
	1 = Behalen leerdoelen	2 - 1 - 3	2	67%	2	67%					4	67%						
	2 = Testen individuele kennis	2 - 3 - 1	1	33%	0	0%					1	17%						
	3 = Effect onderwijs	3 - 1 - 2	0	0%	0	0%					0	0%			n.v.t.			
		3 - 2 - 1	0	0%	0	0%					0	0%						
		Anders	1	33%	0	0%					1	17%						
		Geen expliciet antwoord	0	0%	1	33%					1	17%						
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3						6							

Taakverdeling leerkracht en logopedist

		Interview				Observatie		Totaal			
		Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie		
47	Taken leerkracht	Toneelstukjes		1	33%	0	0%	n.v.t.	1	17%	n.v.t.
		Boeken voorlezen		1	33%	0	0%		1	17%	
		Materialen verzamelen		0	0%	1	33%		1	17%	
		Consolid. buiten les		1	33%	0	0%		1	17%	
		Semantis. buiten les		0	0%	1	33%		1	17%	
		Lessen zonder logo.		1	33%	0	0%		1	17%	
		Vooraf samen met logo.		2	67%	1	33%		3	50%	
		Geen antwoord		0	0%	0	0%		0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen				3		3		6			

			Interview				Observatie		Totaal	
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
48	Taken logopedist	Meer semantiseren	1	33%	0	0%	n.v.t.	1	17%	n.v.t.
		(Meer) selecteren wrd	0	0%	2	67%		2	33%	
		Gehele les	1	33%	0	0%		1	17%	
		Vooraf samen met lrk.	2	67%	2	67%		4	67%	
		Geen antwoord	0	0%	0	0%		0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3			6		

		Interview				Observatie		Totaal		
		Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
49a	Selecteren van woorden	Door leerkracht	0	0%	0	0%	n.v.t.	0	0%	n.v.t.
		Door logopedist	1	33%	0	0%		1	17%	
		Samen	2	67%	3	100%		5	83%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3			6		

				Interview		Observatie		Totaal							
				Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		interview		Observatie	
49f	Consolideren	Door leerkracht		0	0%	0	0%	3	25%	n.v.t.		0	0%	3	25%
		Door logopedist		0	0%	0	0%	4	33%			0	0%	4	33%
		Samen		3	100%	3	100%	5	42%			6	100%	5	42%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties				3		3		12			6		12		

				Interview				Observatie				Totaal			
				Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		interview		Observatie	
49g	Controleren	Door leerkracht		0	0%	0	0%	4	33%	n.v.t.		0	0%	4	33%
		Door logopedist		1	33%	1	33%	5	42%			2	33%	5	42%
		Samen		2	67%	2	67%	3	25%			4	67%	3	25%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties				3		3		12				6		12	

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		interview		Observatie	
49h	Evalueren van de les	Door leerkracht	0	0%	0	0%	n.v.t.				0	0%	n.v.t.	
		Door logopedist	0	0%	0	0%					0	0%		
		Samen	3	100%	3	100%					6	100%		
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3						6			

			Interview		Observatie		Totaal			
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	interview	Observatie		
50	Meerwaarde logopedist	Meer kennis en ideeën	3	100%	2	67%	n.v.t.	5	83%	n.v.t.
		Zicht op prob. ind. leerl	1	33%	2	67%		3	50%	
		Preteaching	1	33%	1	33%		0	0%	
		Geen antwoord	0	0%	0	0%		0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3		6			

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
51	Gebruik model in logopedische behandelingen	In gehele behandeling	1	33%	1	33%	n.v.t.		2	33%	n.v.t.
		Niet vaak met 4takt	0	0%	1	33%			1	17%	
		Geen antwoord	1	33%	1	33%			2	33%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3				6		

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview		Observatie
52	Aansluiting logopedische behandelingen en lessen	Dezelfde materialen	1	33%	0	0%	n.v.t.		1	17%	n.v.t.
		Hetzelfde thema	0	0%	1	33%			1	17%	
		Dezelfde woorden	1	33%	1	33%			2	33%	
		Preteaching	2	67%	0	0%			2	33%	
		Aanvullen/herhalen les	1	33%	2	67%			3	50%	
		Geen antwoord	1	33%	0	0%			1	17%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3				6		

Taakverdeling leerkracht en logopedist

		Interview		Observatie		Totaal	
		Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
47	Taken leerkracht			n.v.t.			
	Toneelstukjes	1 33%	0 0%			1 17%	
	Boeken voorlezen	1 33%	0 0%			1 17%	
	Materialen verzamelen	0 0%	1 33%			1 17%	
	Consolid. buiten les	1 33%	0 0%			1 17%	
	Semantis. buiten les	0 0%	1 33%			1 17%	n.v.t.
	Lessen zonder logo.	1 33%	0 0%			1 17%	
	Vooraf samen met logo.	2 67%	1 33%			3 50%	
Totaal aantal geïnterviewde personen		3	3			6	

		Interview		Observatie		Totaal	
		Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
48	Taken logopedist			n.v.t.			
	Meer semantiseren	1 33%	0 0%			1 17%	
	(Meer) selecteren wrd	0 0%	2 67%			2 33%	
	Gehele les	1 33%	0 0%			1 17%	n.v.t.
	Vooraf samen met lrk.	2 67%	2 67%			4 67%	
	Geen antwoord	0 0%	0 0%			0 0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen		3	3			6	

		Interview		Observatie		Totaal	
		Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
49a	Selecteren van woorden			n.v.t.			
	Door leerkracht	0 0%	0 0%			0 0%	
	Door logopedist	1 33%	0 0%			1 17%	n.v.t.
	Samen	2 67%	3 100%			5 83%	
Totaal aantal geïnterviewde personen		3	3			6	

		Interview		Observatie		Totaal	
		Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
49b	Maken van het lesplan			n.v.t.			
	Door leerkracht	1 33%	1 33%			2 33%	
	Door logopedist	0 0%	0 0%			0 0%	n.v.t.
	Samen	2 67%	2 67%			4 67%	
Totaal aantal geïnterviewde personen		3	3			6	

		Interview		Observatie		Totaal	
		Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
49c	Verzamelen van materiaal			n.v.t.			
	Door leerkracht	1 33%	1 33%			2 33%	
	Door logopedist	0 0%	0 0%			0 0%	n.v.t.
	Samen	2 67%	2 67%			4 67%	
Totaal aantal geïnterviewde personen		3	3			6	

		Interview		Observatie		Totaal	
		Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
49d	Voorbewerken			n.v.t.			
	Door leerkracht	0 0%	0 0%			0 0%	7 58%
	Door logopedist	0 0%	0 0%			0 0%	4 33%
	Samen	3 100%	3 100%			6 100%	1 8%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties		3	3	12		6	12

		Interview		Observatie		Totaal	
		Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
49e	Semantiseren			n.v.t.			
	Door leerkracht	0 0%	0 0%			0 0%	3 25%
	Door logopedist	1 33%	0 0%			1 17%	2 17%
	Samen	2 67%	3 100%			5 83%	7 58%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties		3	3	12		6	12

			Interview		Observatie		Totaal				
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie			
49f	Consolideren	Door leerkracht	0	0%	0	0%	n.v.t.	0	0%	3	25%
		Door logopedist	0	0%	0	0%		0	0%	4	33%
		Samen	3	100%	3	100%		5	42%	6	100%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3	3	12			6		12	

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
49g	Controleren	Door leerkracht	0	0%	0	0%	4	33%	n.v.t.		0	0%	4	33%
		Door logopedist	1	33%	1	33%	5	42%			2	33%	5	42%
		Samen	2	67%	2	67%	3	25%			4	67%	3	25%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			3		3		12				6		12	

		Interview		Observatie		Totaal			
		Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie		
49h	Evalueren van de les	Door leerkracht	0	0%	0	0%	0	0%	n.v.t.
		Door logopedist	0	0%	0	0%	0	0%	
		Samen	3	100%	3	100%	6	100%	
Totaal aantal geïnterviewde personen		3	3			6			

			Interview		Observatie		Totaal			
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie		
50	Meerwaarde logopedist	Meer kennis en ideeën	3	100%	2	67%	n.v.t.	5	83%	n.v.t.
		Zicht op prob. ind. leerl	1	33%	2	67%		3	50%	
		Preteaching	1	33%	1	33%		0	0%	
		Geen antwoord	0	0%	0	0%		0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3			6		

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
51	Gebruik model in logopedische behandelingen	In gehele behandeling	1	33%	1	33%	n.v.t.		2	33%	n.v.t.
		Niet vaak met 4takt	0	0%	1	33%			1	17%	
		Geen antwoord	1	33%	1	33%			2	33%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3				6		

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview		Observatie
52	Aansluiting logopedische behandelingen en lessen	Dezelfde materialen	1	33%	0	0%	n.v.t.		1	17%	n.v.t.
		Hetzelfde thema	0	0%	1	33%			1	17%	
		Dezelfde woorden	1	33%	1	33%			2	33%	
		Preteaching	2	67%	0	0%			2	33%	
		Aanvullen/herhalen les	1	33%	2	67%			3	50%	
		Geen antwoord	1	33%	0	0%			1	17%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3				6		

Tevredenheid en verbeteruggesties

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
53a	Viertaktmodel in het algemeen	1	0	0%	0	0%	n.v.t.			0	0%	n.v.t.		
		2	0	0%	0	0%				0	0%			
		3	0	0%	0	0%				0	0%			
		4	2	67%	3	100%				5	83%			
		5	1	33%	0	0%				1	17%			
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3						6			

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
53b	Viertaktmodel op de Taalkring	1	0	0%	0	0%	n.v.t.			0	0%	n.v.t.		
		2	0	0%	1	33%				1	17%			
		3	1	33%	0	0%				1	17%			
		4	2	67%	2	67%				4	67%			
		5	0	0%	0	0%				0	0%			
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3						6			

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
53c	Viertaktmodel in uw woordenschatlessen	1	0	0%	0	0%	n.v.t.		0	0%	n.v.t.
		2	1	33%	0	0%			1	17%	
		3	0	0%	0	0%			0	0%	
		4	1	33%	3	100%			4	67%	
		5	1	33%	0	0%			1	17%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3				6		

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
53d	Selecteren van woorden	1	0	0%	0	0%	n.v.t.		0	0%	n.v.t.
		2	0	0%	0	0%			0	0%	
		3	0	0%	3	100%			3	50%	
		4	3	100%	0	0%			3	50%	
		5	0	0%	0	0%			0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3				6		

			Interview				Observatie				Totaal			
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst		Vragenlijst		Interview		Observatie	
53e	Doorlopen van voorbewerkingsfase	1	0	0%	0	0%	n.v.t.		n.v.t.	0	0%	n.v.t.		
		2	0	0%	0	0%				0	0%			
		3	0	0%	1	33%				1	17%			
		4	3	100%	1	33%				4	67%			
		5	0	0%	1	33%				1	17%			
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3						6			

			Interview				Observatie		Totaal		
			Leerkracht		Logopedist		Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie	
53f	Doorlopen van semantiseerfase	1	0	0%	0	0%	n.v.t.		0	0%	n.v.t.
		2	1	33%	0	0%			1	17%	
		3	0	0%	1	33%			1	17%	
		4	2	67%	2	67%			4	67%	
		5	0	0%	0	0%			0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			3		3				6		

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
53g Doorlopen van consolideerfase	1		0	0%	0	0%	0	0%
	2		0	0%	0	0%	0	0%
	3		0	0%	2	67%	2	33%
	4		2	67%	1	33%	3	50%
	5		1	33%	0	0%	1	17%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3	n.v.t.		6	n.v.t.

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
53h Viertaktmodel in het controleerfase	1		0	0%	1	33%	1	17%
	2		0	0%	0	0%	0	0%
	3		1	33%	1	33%	2	33%
	4		2	67%	1	33%	3	50%
	5		0	0%	0	0%	0	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3	n.v.t.		6	n.v.t.

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
53i Rol leerkracht	1		0	0%	0	0%	0	0%
	2		1	33%	0	0%	1	17%
	3		0	0%	0	0%	0	0%
	4		1	33%	2	67%	3	50%
	5		1	33%	1	33%	2	33%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3	n.v.t.		6	n.v.t.

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
53j Rol logopedist	1		0	0%	0	0%	0	0%
	2		0	0%	0	0%	0	0%
	3		0	0%	0	0%	0	0%
	4		2	67%	3	100%	5	83%
	5		1	33%	0	0%	1	17%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3	n.v.t.		6	n.v.t.

			Interview		Observatie		Totaal	
			Leerkracht	Logopedist	Observatielijst	Vragenlijst	Interview	Observatie
53k Samenwerking tussen leerkracht en logopedist	1		0	0%	0	0%	0	0%
	2		0	0%	0	0%	0	0%
	3		0	0%	0	0%	0	0%
	4		1	33%	2	67%	3	50%
	5		2	67%	1	33%	3	50%
Totaal aantal geïnterviewde personen			3	3	n.v.t.		6	n.v.t.

I.v.m. ruimtegebrek staan de antwoorden op de open vragen 54 tot en met 58 beschreven in het hoofdstuk Resultaten.

Resultaten in Excel waarbij onderscheid gemaakt is tussen de WOCO's (WOT- coördinatoren) en de leerkrachten en logopedisten zonder expertise.

Woorden selecteren

			Interview		Observatie		Totaal	
			WOCO	Geen expertise	WOCO	Geen expertise	Interview	Observatie
1B Aantal woorden	1 - 3 woorden		0 0%	0 0%	0 0%	0 0%	0 0%	0 0%
	4 - 6 woorden		2 100%	1 25%	3 43%	3 19%	3 50%	6 26%
	7 - 9 woorden		0 0%	1 25%	0 0%	6 38%	1 17%	6 26%
	10 - 12 woorden		0 0%	2 50%	1 14%	0 0%	2 33%	1 4%
	13 - 15 woorden		0 0%	0 0%	1 14%	3 19%	0 0%	4 17%
	> 15 woorden		0 0%	0 0%	2 29%	4 25%	0 0%	6 26%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			2	4	7	16	6	23

			Interview		Observatie		Totaal	
			WOCO	Geen expertise	WOCO	Geen expertise	Interview	Observatie
2B Inhouds-/functiewoorden	Inhoudswoorden		40%	88%	100%	94%	72%	96%
	Gemiddeld percentage Functiewoorden		10%	12%	0%	6%	11%	4%
	Geen expliciet antwoord		50%	0%	0%	0%	17%	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			2	4	7	16	6	23

			Interview		Observatie		Totaal	
			WOCO	Geen expertise	WOCO	Geen expertise	Interview	Observatie
3B Soorten inhoudswoorden	Zelfstandig naamw.		38%	67%	80%	64%	57%	69%
	Werkwoorden		13%	27%	16%	24%	22%	22%
	Bijvoeglijk naamw.		0%	6%	3%	12%	4%	6%
	Geen expliciet antwoord		50%	0%	0%	0%	17%	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			2	4	7	16	6	23

Fase 1: Voorbewerken

			Interview		Observatie		Totaal	
			WOCO	Geen expertise	WOCO	Geen expertise	Interview	Observatie
11B Tijd voorbewerken	0 - 3 minuten		2 100%	2 50%	n.v.t.		4 67%	n.v.t.
	4 - 6 minuten		0 0%	2 50%			2 33%	
	7 - 9 minuten		0 0%	0 0%			0 0%	
	10 - 12 minuten		0 0%	0 0%			0 0%	
	13 - 15 minuten		0 0%	0 0%			0 0%	
	> 15 minuten		0 0%	0 0%			0 0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen			2	4			6	

Fase 2: Semantiseren

		Interview				Observatie		Totaal	
		WOCO		Geen expertise		WOCO	Geen expertise	Interview	Observatie
14B Tijd semantiseren	0 - 5 minuten	2	100%	4	100%	n.v.t.	6	100%	n.v.t.
	6 - 10 minuten	0	0%	0	0%		0	0%	
	11 - 15 minuten	0	0%	0	0%		0	0%	
	16 - 20 minuten	0	0%	0	0%		0	0%	
	21 - 25 minuten	0	0%	0	0%		0	0%	
	> 25 minuten	0	0%	0	0%		0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen		2		4			6		

		Interview				Observatie				Totaal			
		WOCO		Geen expertise		WOCO		Geen expertise		Interview		Observatie	
15B Labelen	Voorwerp(en)	2	100%	4	100%	3	75%	7	88%	6	100%	10	83%
	Afbeelding(en)	2	100%	4	100%	4	100%	8	100%	6	100%	12	100%
	Uitbeelden	2	100%	4	100%	2	50%	7	88%	6	100%	9	75%
	Geen van allen	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Anders	1	50%	0	0%	1	25%	0	0%	1	17%	1	8%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties		2		4		4		8		6		12	

			Interview				Observatie				Totaal			
			WOCO		Geen expertise		WOCO		Geen expertise		Interview		Observatie	
18B Betekenissen uitbreiden	Betekenisaspecten		2	100%	4	100%	4	100%	8	100%	6	100%	12	100%
	Extra betekenisaspecten		2	100%	1	25%	2	50%	3	38%	3	50%	5	42%
	Nuanceringen		1	50%	3	75%	3	75%	7	88%	4	67%	10	83%
	Geen van allen		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
	Anders		0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties			2		4		4		8		6		12	

Fase 3: Consolideren

		Interview				Observatie		Totaal		
		WOCO		Geen expertise		WOCO	Geen expertise	Interview	Observatie	
28B Frequentie herhaling wrd	0 - 3 keer	0	0%	0	0%	n.v.t.		0	0%	n.v.t.
	4 - 7 keer	1	50%	2	50%			3	50%	
	8 - 11 keer	0	0%	1	25%			1	17%	
	12 - 15 keer	1	50%	0	0%			1	17%	
	16 - 19 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
	20 - 23 keer	0	0%	1	25%			1	17%	
	24 - 27 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
	> 27 keer	0	0%	0	0%			0	0%	
Totaal aantal geïnterviewde personen		2		4			6			

Fase 4: Controleren

Bij dit onderdeel is geen onderscheid gemaakt tussen de WOT-coördinatoren en de leerkrachten en logopedisten zonder expertise

Taakverdeling leerkracht en logopedist

		Interview				Observatie				Totaal			
		WOCO		Geen expertise		WOCO		Geen expertise		Interview		Observatie	
49d B Voorbewerken	Door leerkracht	0	0%	0	0%	2	50%	5	63%	0	0%	7	58%
	Door logopedist	0	0%	0	0%	1	25%	3	38%	0	0%	4	33%
	Samen	2	100%	4	100%	1	25%	0	0%	6	100%	1	8%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties		2		4		4		8		6		12	

		Interview				Observatie				Totaal			
		WOCO		Geen expertise		WOCO		Geen expertise		Interview		Observatie	
49e B Semantiseren	Door leerkracht	0	0%	0	0%	0	0%	3	38%	0	0%	3	25%
	Door logopedist	0	0%	1	25%	1	25%	1	13%	1	17%	2	17%
	Samen	2	100%	3	75%	3	75%	4	50%	5	83%	7	58%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties		2		4		4		8		6		12	

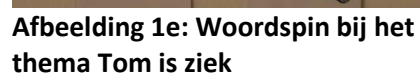
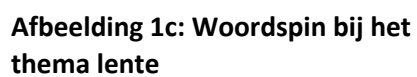
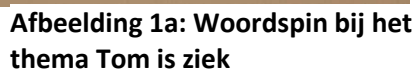
		Interview				Observatie				Totaal			
		WOCO		Geen expertise		WOCO		Geen expertise		Interview		Observatie	
49f B Consolideren	Door leerkracht	0	0%	0	0%	1	25%	2	25%	0	0%	3	25%
	Door logopedist	0	0%	0	0%	1	25%	3	38%	0	0%	4	33%
	Samen	2	100%	4	100%	2	50%	3	38%	6	100%	5	42%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties		2		4		4		8		6		12	

		Interview				Observatie				Totaal			
		WOCO		Geen expertise		WOCO		Geen expertise		Interview		Observatie	
49g B Controleren	Door leerkracht	0	0%	0	0%	2	50%	2	25%	0	0%	4	33%
	Door logopedist	0	0%	2	50%	1	25%	4	50%	2	33%	5	42%
	Samen	2	100%	2	50%	1	25%	2	25%	4	67%	3	25%
Totaal aantal geïnterviewde personen/observaties		2		4		4		8		6		12	

Tevredenheid en verbeteringsuggesties

Bij dit onderdeel is geen onderscheid gemaakt tussen de WOT-coördinatoren en de leerkrachten en logopedisten zonder expertise

Voorbeelden van een woordspin

Voorbeelden van een woordtrap

Afbeelding 2a: Woordtrap bij het thema lente

Afbeelding 2b: Woordtrap bij het thema lente

Voorbeelden van een woordparachute

Afbeelding 3a Woordparachute bij het thema lente

Afbeelding 3b: Woordparachute bij het thema lente

Bijlage 8: Voorbeeld van een woordmuur

Afbeelding 4a: Voorbeeld van een woordmuur

Bijlage 9: Voorbeelden van thematafels

Afbeelding 5a: Thematafel bij het thema lente

Afbeelding 5b: Thematafel bij het thema lente

Afbeelding 5c: Thematafel bij het thema lente

Afbeelding 5d: Thematafel bij het thema boerderij

Afbeelding 5e: Thematafel bij het thema boerderij

Bijlage 10: Voorbeelden van voorwerpen

Afbeelding 6a: Een nestje bij het thema de lente

Afbeelding 6b: Tuinkers bij het thema lente

Afbeelding 6c: Het contrast ruw en zacht bij het thema boerderij

Afbeelding 6d: Schaaap en lammetje bij het thema boerderij

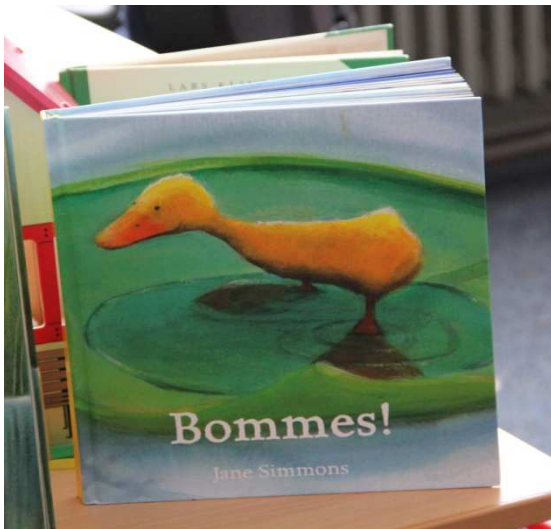

Afbeelding 6e: Eieren bij het thema boerderij/Pasen

Afbeelding 6f: Bloemen bij het thema lente

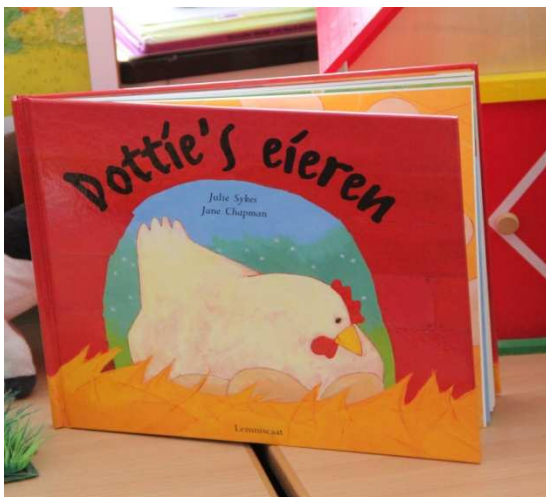
Bijlage11: Voorbeelden van prentenboeken

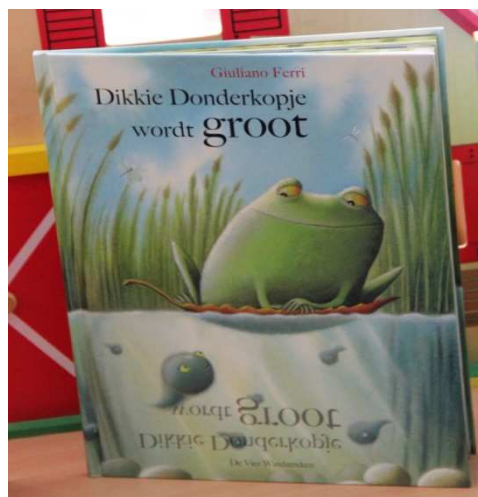
Afbeelding 7a: Prentenboek over een eend bij het thema lente

Afbeelding 7b: Prentenboek over een zaadje bij het thema lente

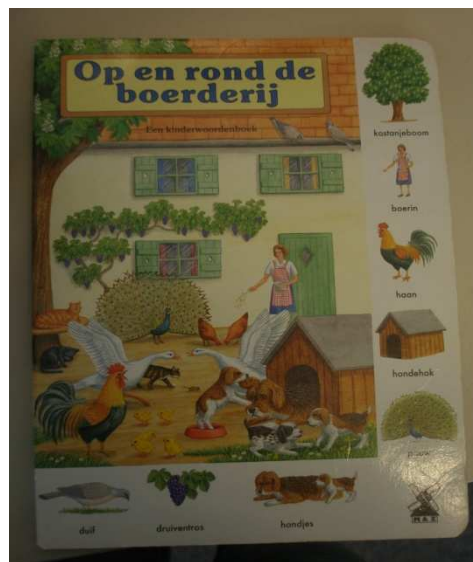
Afbeelding 7c: Prentenboek over een kip bij het thema jonge lente

Afbeelding 7d: Prentenboek over een kikker bij het thema lente

Afbeelding 7e: Prentenboek over een spin bij het thema boerderij

Afbeelding 7f: Prentenboek over de boerderij bij het thema boerderij

Bijlage 12: Voorbeelden van afbeeldingen

Afbeelding 8a: Afbeelding ongeluk bij het thema Tom is ziek

Afbeelding 8b: Afbeelding vaas bij het thema lente

Afbeelding 8c: Afbeelding bloemen bij het thema lente

Afbeelding 8d: Afbeelding nest bij het thema lente

Afbeelding 8e: Afbeeldingen bij het thema Tom is ziek

Bijlage 13: Voorbeeld van woordenSTART

Afbeelding 9a: Afbeelding uit woordenSTART bij het thema 'Tom is ziek'

Bijlage 14: Voorbeeld van controleren na een thema

proef actief

Woordenlijst

Thema 4: Tom is ziek

Niveau 1:

arm +
bed +
been +
dokter +
doosje -
drankje +
flesje +
glas +
hoofd +
knuffel +
koffer +
lepeltje +
neus +
oog +
oor +
pil +
pleister +
potje +
pyjama +
rolstoel +
spuit +
tas +
verband +
verpleegster +
ziekenhuis +

Niveau 2:

apotheker +
armbandje
bloed +
brancard +
buik +
chauffeur +
gips +
hechting +
kaart +
kapje +
krukken +
lift +
litteken
ongeluk *beschadigt of verletten*
patiënt +
poeder +
slangetje
thermometer +
tube + *met fonzuur*
watje +
weegschaal +
wond +
zakdoek +
zalf +
ziekenwagen +

Zieken
auto's

Niveau 3:

apotheek +
beter + *aanvullend*
bezoek +
bibberen +
drinken +
gewond *wond*
gezond +
griep (+)
hoesten +
ingang +
insmeren *schrijven/wrijven*
jeuk (+)
koorts + *aandukten*
krabben +
moe +
naam +
narcose *kapje operatie*
onderzoek *bruggen* zaal
operatie *snee*
pijn +
prikken (+)
slikken
snuiten +
speelkamer +
uitgang *ingang*
verkouden +
wachtkamer +
wegen (+)
zaal +
ziek (+)

Bijlage 15: Voorbeeld overzicht WOT-lessen in een week

maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Boek: <i>De konink</i> Woordenschat: <i>nu van</i>	Boek: <i>goudkalfje</i> Woordenschat: <i>nu van</i>	Boek: <i>goudkalfje</i> Woordenschat: <i>nu van</i>	Boek: <i>goudkalfje</i> Woordenschat: <i>nu van</i>	Boek: <i>goudkalfje</i> Woordenschat: <i>nu van</i>
groeien → <u>broeden</u> → <i>rust</i> ↓ <i>kei</i> <i>voeren</i> (wil) <i>kiegen</i> ↑ <i>broeden</i> <i>broeden</i>	<i>jonge dier</i> ↓ <i>schaar</i> <i>damme</i> <i>kei</i> <i>kalf</i> ↓ <i>kin</i> <i>kuiken</i> <i>voeren</i> <i>big</i> <i>groen</i> ↓ <i>word</i> <i>sin</i>	<i>herhaling</i> <i>jonge dier</i> ↓ <i>kei</i> <i>kalf</i> <i>kei</i> <i>voeren</i> <i>big</i> <i>groen</i> ↓ <i>word</i> <i>sin</i>		① <i>maning</i> <i>jonge</i> <i>dieren</i> ② <i>kei</i> <i>kalf</i> <i>kei</i>
Knutsel: <i>naak & boom</i>	Knutsel:	Knutsel:	Knutsel:	Knutsel:
Werkblad: <i>kei</i> <i>kalf</i> <i>kei</i>	Werkblad: <i>kei</i> <i>kalf</i> <i>kei</i>	Werkblad:	Werkblad:	Werkblad:

Week: 1

Week: 2

maandag	dinsdag	woensdag	donderdag	vrijdag
Boek: <i>Fluoride</i> Woordenschat: waar ga je mee naar de dokter? * korts * grieft * jeuk * word/gewond * verkwamen * samengetrokken * wond * buidruy m. wachtkamer m. onderzoeken * wat neem je mee? * Pyjama - koffer - kuffel * Cngdrukt - gecond * inhokere praxord * Telomwogen chaupten Knutsel: dokter ambulance Werkblad:	Boek: Woordenschat: word jeuk - ingang - lift verpleegsters	Boek: Woordenschat: rug Ziekenhuis ingang / uitgang lift zaal speelkamer	Boek: Woordenschat: buidruy ↳ rokte dooge tube spuit noeder	Boek: Woordenschat: grieft
Knutsel: Werkblad:	Knutsel: Werkblad:	Knutsel: Werkblad:	Knutsel: Werkblad:	Knutsel: Werkblad:

Bijlage 16: Eindverantwoordelijkheid scriptie

Tijdens het schrijven van het eindverslag is veel overleg geweest over het schrijven van de stukken. Veel delen van het verslag zijn gezamenlijk geschreven. Alle hoofdstukken zijn gezamenlijk bekeken en is er gezamenlijk over de stappen en verslaglegging nagedacht. In onderstaande tabel staat wie er eindverantwoordelijk was voor de verschillende hoofdstukken.

	Daniëlle	Jolien	Kiki
Voorwoord			X
Inleiding	X		
Hoofdstuk 2 Woordenschatverwerving	X		
Hoofdstuk 3 Het Viertaktmodel			X
Hoofdstuk 4 De Koninklijke Auris Groep		X	
Hoofdstuk 5 Methode			X
Hoofdstuk 6 Resultaten		X	
Hoofdstuk 7 Discussie	X		
Hoofdstuk 8 Conclusie	X		
Literatuurlijst	X		
Bijlagen			X